

د افغانستان بانک

بولتن اقتصادي و احصائيوي

بولتن ربعوار، ربع سوم سال مالي ۱۳۹۳

(۳۱ سرطان الی ۲۹ سنبله سال ۱۳۹۳)

ابن سینا واپ

کابل - افغانستان

شماره تماس: ۲۱۰۰۲۹۳-۲۰-۹۳+

وبسایت: www.dab.gov.af

ایمیل آدرس: mp@dab.gov.af

حق چاپ محفوظ است

نسخه اول چاپ دري

حقوق و اجازه نامه ها

حق چاپ مطالب منتشره این بولتن محفوظ بوده اما نقل قول و چاپ مجدد آن صورت گرفته میتواند.
برای چاپ مجدد تصدیق نامه و کپی بولتن یک امر ضروری پنداشته می شود.

یادداشت:

سال مالی جدید افغانستان از سال ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) بدینسو تغییر یافته است. سال مالی جدید در هر سال از ۲۱ دسمبر که برابر میشود با اول ماه جدی، آغاز میگردد. این بولتن پیشرفت های اقتصادی و احصائیوی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ را که از ۳۱ سرطان شروع و الی ۲۹ سنبله ادامه دارد، احتوا می کند.

فهرست مطالب

ط	پیام رئیس کل د افغانستان بانک	
ک	خلاص موضوع	
۱	وضعیت اقتصادی جهان	
۱	اقتصاد کشور های انکشاف یافته	
۱	۱.۱ اقتصاد ایالات متحده امریکا	
۲	۲.۱ اقتصاد بریتانیا	
۳	۳.۱ اقتصاد آلمان	
۴	۴.۱ اقتصاد فرانسه	
۵	۵.۱ اقتصاد جاپان	
۶	۲. اقتصاد کشورهای رو به انکشاف	
۶	۱.۲ اقتصاد روسیه	
۶	۲.۲ اقتصاد چین	
۸	۳.۲ اقتصاد ترکیه	
۹	۴.۲ اقتصاد هند	
۱۳	توسعه بازار پول و سرمایه	
۱۳	۱. برنامه پولی	
۱۳	۲. حجم نقدینگی	
۱۴	۳. ذخایر خالص بین المللی	
۱۶	۴. بازار مبادله ارز	
۱۷	۱.۴ لیلان ارزها	
۱۸	۵. بازارهای سرمایه و وضعیت نقدینگی	
۱۸	۱.۵ لیلان اوراق سرمایوی	
۲۳	۳. روند و دورنمای تورم	
۲۴	۱. قیمت کالا های مصرفی در افغانستان	
۲۶	۱.۱ تغییرات تورم عمومی ملی	
۲۶	۱.۱.۱ تغییرات سالانه	
۲۸	۲.۱.۱ تغییرات ربعوار	

۲۹.....	۲. تغییرات تورم عمومی کابل
۲۹.....	۱.۲ تغییرات سالانه
۳۲.....	۲.۲ توسعه ربعوار
۳۳.....	۳. روند تورم در منطقه
۳۳.....	۱.۳ هندوستان
۳۴.....	۳.۲ پاکستان
۳۴.....	۴. چشم انداز برای تورم کوتاه مدت
۳۵.....	۱.۴ خطرات
۳۹.....	۴. توسعه سکتور خارجی
۳۹.....	بیالانس تادیات
۳۹.....	۱.۱ حساب جاری
۳۹.....	۲.۱ حسابات مالی و سرمایوی
۴۱.....	۳.۱ مال التجاره
۴۲.....	۳. طرف تجاری
۴۴.....	۱.۳ ترکیب تجارت
۴۶.....	۴. بدهی های خارجی
۴۷.....	۵. ذخایر خالص بین المللی
۵۱.....	۵. توسعه نظام مالیاتی
۵۱.....	۱. نرخ اجرای بودجه
۵۲.....	۱.۱ کسر بودجه
۵۲.....	۲. جمع آوری عواید
۵۳.....	۱.۲: عواید مالیاتی
۵۳.....	۲.۲: عواید غیر مالیاتی
۵۳.....	۳.۲: کمک های مالی
۵۴.....	۳. مصارف
۵۷.....	۶. چگونگی عملکرد نظام بانکی
۵۷.....	۱. دارایی نظام بانکی
۵۸.....	۱.۱ قروض ناخالص

۱.۱.۱	اذخایر خساره قرضه.....	۵۹
۲.۱.۱	توزیع قرضه.....	۵۹
۳.۱.۱	صنف بندی قروض.....	۶۰
۱.۳.۱.۱	قروض صعب الحصول.....	۶۰
۲.۳.۱.۱	قروض معکوساً صنف بندی شده.....	۶۱
۳.۳.۱.۱	قروض در کتگوری تحت نظر.....	۶۱
۴.۳.۱.۱	قروض در کتگوری خساره.....	۶۱
۲.۱	طلبات بين البانكى.....	۶۱
۳.۱	سرمایه گذارى.....	۶۲
۴.۱	پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک.....	۶۲
	بدهی ها.....	۶۲
۱.۲	امانات.....	۶۳
۲.۲	روند قرضه گیرى.....	۶۴
۳.۲	نقدینگی.....	۶۴
۱.۳.۲	نسبت نقدینگی (به پیمانۀ وسیع).....	۶۴
۴.۲	سرمایه.....	۶۴
۵.۲	فایده نظام بانكى.....	۶۵
۶.۲	خطر مبادلۀ اسعار.....	۶۶
۷.۲	خطر نرخ تكتانه.....	۶۶

گراف ها

- ۱ گراف ۱.۱: رشد تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحده عیار شده بر اساس فصل (ربع به ربع)
- ۲ گراف ۲.۱: تجارت بین المللی ماهوار ایالات متحده امریکا (میلیارد دالر امریکایی)
- ۲ گراف ۳.۱: نرخ تورم ماهوار بریتانیا
- ۳ گراف ۴.۱: میزان تجارت بریتانیا (عیار شده به فصل)
- ۳ گراف ۵.۱: نرخ تورم آلمان، از سپتمبر ۲۰۱۳ الی سپتمبر ۲۰۱۴ (فیصد سال به سال)
- ۴ گراف ۶.۱: تجارت آلمان، از سپتمبر ۲۰۱۳ الی سپتمبر ۲۰۱۴ (میلیارد یورو)
- ۴ گراف ۷.۱: میزان تجارت سالانه آلمان (به میلیارد یورو)
- ۵ گراف ۸.۱: تولیدات ناخالص داخلی غیر متراکم فرانسه
- ۵ گراف ۹.۱: تولیدات ناخالص داخلی حقیقی جاپان
- ۵ گراف ۱۰.۱: نرخ تورم ماهوار جاپان (فیصدی سال به سال)
- ۶ گراف ۱۱.۱: میزان تجارت بین المللی روسیه (میلیارد دالر امریکایی)
- ۷ گراف ۱۲.۱: نرخ رشد چین (فیصد سال به سال)
- ۷ گراف ۱۳.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی چین
- ۷ گراف ۱۴.۱: شاخص قیم مصرفی چین
- ۸ گراف ۱۵.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی ترکیه (ربعوار)
- ۸ گراف ۱۶.۱: نرخ بیکاری ماهانه ترکیه
- ۸ گراف ۱۷.۱: تجارت ماهوار ترکیه (میلیون دالر امریکایی)
- ۱۳ گراف ۱.۲: پایه پولی سال ۱۳۹۳ حد معینه ۱۲.۷ درصد
- ۱۴ گراف ۲.۲: امانات بانکی منحص پول به مفهوم وسیع (M2%)
- ۱۴ گراف ۳.۲: شبه پول منحص سهم (M2%)
- ۱۵ گراف ۴.۲: ذخایر بین المللی برای سال مالی ۱۳۹۳ (۲۰۱۴ میلادی)
- ۱۶ گراف ۵.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی/دالر امریکایی
- ۱۶ گراف ۶.۲: ارزش پوند و یورو در برابر افغانی
- ۱۶ گراف ۷.۲: روپیه هندی و روپیه پاکستانی در برابر افغانی
- ۱۹ گراف ۸.۲: سهام اوراق بهادار سرمایوی (میلیون افغانی) ۱۶ سپتمبر ۲۰۱۴
- ۲۴ گراف ۱.۳: نرخ تورم مواد غذایی جهان
- ۲۵ گراف ۲.۳: شاخص قیم مصرفی ملی (سال به سال)
- ۲۵ گراف ۳.۳: تورم اصلی (Trimmed Mean25%)
- ۲۶ گراف ۴.۳: اوسط تورم ملی ۱۲ ماهه

۲۸	گراف ۵.۳: شاخص قیم مصرفی ملی (ربع به ربع)
۳۰	گراف ۶.۳: اوسط دوازده ماهه تورم در کابل
۳۰	گراف ۷.۳: شاخص قیم مصرفی کابل (سال به سال)
۳۲	گراف ۸.۳: تغییرات ربعوار در تورم کابل
۳۳	گراف ۹.۳: روند تورم منطقه ای
۳۴	گراف ۱۰.۳: شاخص قیم مصرفی تورم هندوستان
۳۴	گراف ۱۱.۳: شاخص عمومی قیم مصرفی پاکستان (تغییرات درصدی سال به سال)
۳۹	گراف ۱.۴: بیلانس حساب جاری
۴۰	گراف ۲.۴: حساب مالی و سرمایه‌ی.....
۴۱	گراف ۳.۴: جریان سرمایه گذاری مستقیم خارجی.....
۴۲	گراف ۴.۴: عملکرد و بیلانس تجارت.....
۴۴	گراف ۵.۴: طرف صادرات (سهم %) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳
۴۴	گراف ۶.۴: طرف صادرات (سهم %) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲
۴۵	گراف ۷.۴: ترکیب واردات (سهم %) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳
۴۵	گراف ۸.۴: ترکیب واردات (سهم %) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲
۴۶	گراف ۹.۴: ترکیب صادرات (سهم %) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲
۴۶	گراف ۱۰.۴: ترکیب صادرات (سهم %) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳
۴۷	گراف ۱۱.۴: ترکیب بدهی خارجی: ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ و ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳
۴۸	گراف ۱۲.۴: ذخایر خالص بین المللی (به میلیون دالر امریکایی)
۵۱	گراف ۱.۵: نرخ اجرای بودجه عملیاتی: از شروع سال مالی ۱۳۹۳ الی اکنون
۵۱	گراف ۲.۵: نرخ اجرای بودجه انکشافی سال مالی ۱۳۹۳ الی اکنون
۵۲	گراف ۳.۵: عواید داخلی (به میلیارد افغانی)
۵۲	گراف ۴.۵: ترکیب عواید داخلی: از شروع سال تا به اکنون، سال مالی ۱۳۹۳ (حقیقی)
۵۳	گراف ۵.۵: ترکیب عواید مالیاتی (به میلیون افغانی)
۵۴	گراف ۶.۵: ترکیب مساعدت‌های دونران (به میلیون افغانی)
۵۴	گراف ۷.۵: ترکیب مصارف بین المللی (به میلیارد افغانی)
۵۸	گراف ۱.۶: سهم نظام بانکی (مجموع دارایی‌ها) تمام بانک‌ها
۵۹	گراف ۲.۶: سهم پور تفولیوی قروض ناخالص بانک‌ها
۶۱	گراف ۳.۶: کیفیت پور تفولیوی قرضه
۶۲	گراف ۴.۶: سهم طلبات بین البانکی تمام بانک‌ها

۶۳	گراف ۵.۶: کاهش ۱۸۲ درصدی یا ۳.۸۷ میلیارد افغانی بدهی ها
۶۳	گراف ۶.۶: ترکیب اسعاری امانات
۶۳	گراف ۷.۶: امانات به پول افغانی
۶۴	گراف ۸.۶: کاهش ۱.۹۹ درصدی یا ۴.۰۷ میلیارد افغانی امانات
۶۴	گراف ۹.۶: دسته بندی امانات
۶۶	گراف ۱۰.۶: نافعیت نظام بانکی
۶۶	گراف ۱۱.۶: برگشت بر دارایی و برگشت بر سرمایه
۶۶	گراف ۱۲.۶: تکتانه خالص

جداول

۱۵	جدول ۱.۲: حجم نقدینگی برای ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (۲۱ جولای الی ۲۰ سپتمبر سال ۲۰۱۴) به میلیون افغانی.
۱۷	جدول ۲.۲: لیلانم ارز در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳
۲۷	جدول ۱.۳: تفکیک تورم عمومی شاخص قیم مصرفی ملی
۲۹	جدول ۲.۳: تفکیک تورم عمومی شاخص قیم مصرفی
۳۱	جدول ۳.۳: تفکیک شاخص کلی قیم مصرفی کابل
۳۲	جدول ۴.۳: تغییرات ربع به ربع شاخص قیم مصرفی کابل
۳۹	جدول ۱.۴: بیلانس حساب جاری
۴۰	جدول ۲.۴: حساب مالی و سرمایه
۴۲	جدول ۳.۴: تجارت اموال (به میلیون دالر امریکایی)
۴۳	جدول ۴.۴: تجارت خارجی: ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (به میلیون دالر امریکایی)
۴۴	جدول ۵.۴: تجارت خارجی: ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ (به میلیون دالر امریکایی)
۴۷	جدول ۶.۴: بدهی خارجی: ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (به واحدهای ذکر شده)
۴۸	جدول ۷.۴: ذخایر خالص بین المللی، ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (به میلیون دالر امریکایی)
۵۸	جدول ۱.۶: ترکیب دارایی ها و بدهی های نظام بانکی (به میلیون دالر امریکایی)
۶۰	جدول ۲.۶: توزیع قروض با تفکیک سکتورهای مختلف
۶۵	جدول ۳.۶: شاخص های مهم سالم مالی نظام بانکی
۶۶	جدول ۴.۶: جدول نافعیت / خساره

پیام رئیس کُل

پیام رئیس کل د افغانستان بانک بولتن ربعوار اقتصادی و احصائیوی

مسرت دارم که به نمایندگی از شورای عالی د افغانستان بانک نسخه دری ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ بولتن اقتصادی و احصائیوی د افغانستان بانک را ارائه می‌نمایم. این بولتن (۳۱ جوزا الی ۲۹ سنبله) فعالیت‌های د افغانستان بانک را در زمینه‌های نگهداشت تورم در سطح پائین، حفظ ثبات افغانی در برابر سایر ارزها و ایجاد سکتور مستحکم بانکی که منتج به رشد پایدار اقتصادی می‌شود، منعکس می‌سازد. بنظر می‌رسد که سال مالی ۱۳۹۳ برای اقتصاد افغانستان یک سال پُر چالش باشد. بی‌باوری‌های سیاسی و امنیتی رشد اقتصادی را بطلی ساخته است. روند نزولی رشد اقتصادی سال ۱۳۹۲ سال مالی ۱۳۹۳ را نیز متأثر ساخته و گفته می‌شود که رشد تولیدات ناخالص داخلی حقیقی بیشتر از این کاهش یافته و به پائین‌تر از ۳ درصد برسد. سکتورهای غیر زراعتی بنابر بی‌باوری مردم به کسب و کار و آینده به مشکل مواجه بوده، در حالیکه سکتور زراعت و مالداری در نتیجه اقلیم مناسب و بارندگی‌های فراوان موسمی فعالیت مطلوب داشته است.

با در نظر داشت وضعیت کنونی اقتصاد جهان، به نظر می‌رسد که با نزول قابل توجه قیمت نفت و کاهش تقاضا کلی، تورم بین‌المللی طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی کاهش یافته است. در عین حال اقتصاد کشورهای روبه انکشاف آسیایی مانند سایر کشورهای انکشاف یافته طی ربع اخیر روند نزولی تورم را تجربه نموده‌اند.

با در نظر داشت شرایط مطلوب تورم بین‌المللی، تورم

سالانه در افغانستان نیز در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۴ به پائین‌ترین حد خویش یعنی ۴.۲۱ درصد کاهش یافته است. در پهلوی کاهش قیمت مواد غذایی و نفت در جهان، کاهش رشد اقتصادی جهان و کاهش تقاضای کلی در جهان که در نهایت باعث کاهش سطح تورم جهانی شده است و سطح تورم را در افغانستان نیز کاهش داده؛ یک سلسله عوامل داخلی کشور بشمول اوضاع سیاسی و اقتصادی نیز در کاهش سطح تورم در افغانستان نقش داشته است.

از سوی دیگر، حجم نقدینگی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ کارکرد مختلط را نشان داده است. ذخایر ارزی که هدف عملیاتی را تشکیل می‌دهد در اواخر ربع سوم نسبت به سقف تعیین شده اندکی بیشتر رشد نموده است. اما پول به مفهوم وسیع (M2) در مقایسه به ربع قبلی نسبتاً رشد میانه داشته، در حالیکه پول به مفهوم محدود (M1) در مقایسه به یک سال گذشته رشد کمتر داشته است. در همین حال امانات میعاد سکتور بانکی که جزء دیگر پول به مفهوم وسیع (M2) را تشکیل می‌دهد، در مقایسه با ربع مشابه سال گذشته ۷ درصد کاهش داشته است.

با وجود افزایش بهای دالر امریکایی در ربع سوم سال ۲۰۱۴ در بازارهای جهانی، د افغانستان بانک توانست نرخ مبادله افغانی در برابر دالر امریکایی را در یک حد ثابت نگهدارد. قابل یادآوری است که فعالیت سکتور بانکی کشور طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ بنابر عدم ثبات سیاسی و امنیتی تضعیف شده است. دارایی سکتور بانکی در ربع تحت

بررسی کاهش یافته است. مجموع امانات نظام بانکی حدود ۱.۹۹ درصد کاهش داشته و به همین ترتیب پورتفولیوی قرضه ناخالص سکتور بانکی کاهش ۴.۵۷ درصدی را نشان می‌دهد.

در پایان مختصر توضیحات فوق می‌خواهم از تلاش‌های خستگی‌ناپذیر کارکنان مدیریت‌های مختلف د افغانستان بانک بخصوص کارمندان محترم آمریت عمومی سیاست

پولی در قسمت تهیه این بولتن اظهار قدردانی نمایم. همین گونه آمریت عمومی اسناد و ارتباط را تمجید می‌نمایم که در سیزده سال گذشته برای نخستین بار بولتن اقتصادی و احصائیوی را به زبان دری برای استفاده علاقمندان، محققین، محصلین، جامعهٔ اکادمیک، سکتور حقوقی، حکومت، شورای ملی و رسانه‌ها ترجمه نموده است.

خلیل صدیق

رئیس کُل د افغانستان بانک

خلص موضوع

اقتصاد جهان طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی توسعه معتدل داشته، این درحالیست که اقتصاد کشورهای مختلف روند رشد یکسان نداشته اند. بگونه مثال ایالات متحده امریکا طی سال ۲۰۱۴ میلادی نشانه از بهبود گسترده را تجربه نمود، در حالیکه در منطقه یورو محدودیت های ساختاری و ضعف برنامه ریزی دقیق و مؤثر مانع رشد شده و در این میان کشور های آسیایی از رشد قابل ملاحظه برخوردار بوده، اما شماری از اقتصاد ها با روند رشد معتدل همراه بوده است.

اقتصاد ایالات متحده امریکا بعد از کاهش در ربع اول سال ۲۰۱۴ میلادی، ربع دوم را با رشد گسترده تر آغاز نمود اما در ربع سوم سال رشد معتدل داشته است.

اقتصاد بریتانیا نیز طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ رشد متوسط داشته است. طبق برآوردهای ابتدایی اداره احصائیه ملی این کشور اقتصاد بریتانیا در مقایسه به رشد ۰.۹ درصدی ربع گذشته در ربع تحت بررسی ۰.۷ درصد رشد داشته است ولی در مقایسه با رشد ربع مشابه سال قبل ۳ درصد افزایش را نشان می دهد.

ارزش اقتصادی آلمان در پایان ربع سوم سال ۲۰۱۴ حدود ۷۳۹.۶۰ میلیارد یورو تخمین شده بود. این کشور بر اساس سنجش های اقتصادی ربع به ربع در ربع سوم سال ۰.۱ درصد رشد را نسبت به ربع قبل که قسماً حالت انقباضی داشته است، نشان می دهد. این در حالیست که رشد تولیدات ناخالص داخلی آلمان در ربع سوم کمتر از رشد ۰.۳ درصدی ربع مشابه سال قبل بوده است.

اقتصاد آلمان، در ربع دوم پس از یک حالت کوتاه انقباضی، در ربع جاری ۰.۱ درصد رشد مثبت داشته که

حجم مصرف نهایی خانواده ها، مصرف دولت و صادرات اثرگذاری مثبت داشته درحالیکه تشکیل مجموع سرمایه و صورت موجودی کالاها در ربع تحت بررسی کاهش یافته است.

با این حال اقتصاد فرانسه در ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی بهبود پیدا کرده است. نتیجه نخستین نشریه گزارش ملی این کشور میسراند که اقتصاد فرانسه رشد ۰.۳ درصدی را طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی تجربه کرده است.

عوامل اصلی رشد اقتصادی فرانسه را مصارف استهلاکی خانواده ها، مصارف دولت و رشد ۵ درصدی تولید و عرضه کالاها و خدمات تشکیل می دهد. باید گفت که عرضه خدمات و کالاها در ربع قبل ۲۰۱۴، ۸ درصد کاهش داشت.

اقتصاد جاپان به دنبال انقباض شدید ربع قبل رکود عمیق تر را در ربع سوم سال تجربه نموده است. طبق ارزیابی ابتدایی که توسط دفتر کابینه جاپان انجام یافته است، رکود اقتصادی ربع سوم این کشور به اندازه ۰.۴۸ درصد افزایش یافته که ارزش آن به ۵۲۳.۷۶ میلیارد ین می رسد. گفته می شود که این حالت انقباضی جاپان در اثر بلند بردن ۸ درصد مالیات جهت کنترل بدهی های عامه صورت گرفته است.

براساس گزارش بانک جهانی، اقتصاد روسیه در ربع سوم سال ۲۰۱۴ رشد ۰.۷ درصدی (سال به سال) داشته که به ترتیب کمتر از ۰.۸ درصد ربع دوم و ۰.۹ درصد ربع اول عین سال برای این کشور می باشد. تحریم جدی بالای اکراین و کاهش قیمت مواد نفتی از عوامل مهم رشد بطنی اقتصادی این کشور به شمار می روند.

بگونه منبع حفظ ارزش به کار برده شوند. به همین ترتیب عامل دیگر که سبب افزایش پول در دوران در کشور گردیده است، مصارف زیاد دولت در سکتورهای امنیتی و دفاعی در مدت ربع تحت بررسی میباشد.

پول به مفهوم وسیع (M2) با مقایسه به ربع قبلی رشد میانگین داشته است. در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ سطح پول به مفهوم وسیع (M2) به ۳۸۴،۸۵۶ میلیون افغانی میرسید که نمایانگر افزایش ۳۸۲ درصدی در مقایسه به ۶۵۳ درصد رشد ثبت شده ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۲ میباشد. رشد پول به مفهوم وسیع (M2) عمدتاً به علت افزایش مجموعه پول به مفهوم محدود (M1) که بخش عمده (M2) را تشکیل میدهد، عنوان شده است. سایر اجزای پول به مفهوم وسیع (M2) رشد منفی ۷ درصدی داشته است. به همین ترتیب پول به مفهوم محدود (M1) رشد ۴۴۵ درصدی را که پائین تر از ۶۶ درصد ربع مشابه سال ۱۳۹۲ است، تجربه کرده است.

با این حال، شبه پول (Quasi Money) یا امانات میعادی که بخش دیگر M2 را تشکیل می‌دهد و در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ رشد ۴۳ درصدی داشته است، اینک در ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۳، ۷ درصد کاهش را نشان می‌دهد. باید خاطر نشان نمود که طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ تورم در افغانستان روند نزولی خود را حفظ نموده است.

تورم عمومی ملی آغاز از ماه اگست سال ۲۰۱۳ الی سپتمبر سال ۲۰۱۴ کاهش قابل ملاحظه را تجربه کرده است. سطح عمومی قیم کشور (تورم عمومی ملی) در اخیر ربع سوم سال مالی ۲۰۱۴ به اندازه ۴۲ درصد ثبت گردیده است که این رقم کمتر از سطح ۸ درصدی آن در ربع مشابه سال

در پایان ماه سپتمبر سال ۲۰۱۴ میلادی چین ضعیف ترین نرخ رشد اقتصادی را تجربه کرده است. نرخ رشد سالانه این کشور ۷۳ درصد پائین تر از ۷۵ درصد ربع اول و ۷۴ درصد ربع دوم سال گزارش شده است. به همین ترتیب نرخ رشد آن در ربع سوم پائین تر از ربع مشابه سال پار که ۷۸ درصد بود، میباشد.

نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی ترکیه در ربع سوم سال ۲۰۱۴ به ۱۰۷ درصد میرسید که با مقایسه به ربع قبلی سال روان و ربع مشابه سال گذشته کاهش یافته است. این رشد اقتصادی عمدتاً به سکتورهای مالی، بیمه و صنعت نسبت داده می‌شود.

اقتصاد هندوستان در ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی، ۳۲ درصد رشد داشته است. این رشد به اندازه ۶ درصد پائین تر از ربع قبلی می‌باشد. برق، گاز، خدمات آبرسانی، کارهای ساختمانی، کارهای اجتماعی و شخصی، بیمه و معاملات جابجاده ها، ملکیت ها و سایر فعالیت های اقتصادی همسان از عوامل عمده رشد اقتصادی این کشور بشمار می‌روند.

حجم نقدینگی در افغانستان در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ روند مختلط داشته است؛ ذخایر حقیقی پولی در اخیر ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (سپتمبر ۲۰۱۴) با مقایسه به شروع سال ۱۱۰۱ درصد رشد نموده است. ذخایر حقیقی پولی در آغاز سال به ۱۹۸.۷۵۷ میلیارد افغانی میرسید؛ در حالیکه این مبلغ در اخیر ربع سوم سال به ۲۰۳.۶۷۳ میلیارد افغانی افزایش یافته که به اندازه ۲۲.۰۹۸ میلیارد افغانی از سقف تعیین شده افزایش را نشان می‌دهد. علت عمده افزایش ذخایر حقیقی پول را میتوان اوضاع سیاسی و اقتصادی متزلزل در کشور دانست، که باعث گردید تا دالر امریکایی و سایر ارز ها

گذشته می باشد.

نرخ تورم مواد غذایی و مشروبات از ۹.۱ درصد ربع سوم سال ۲۰۱۳ به ۶.۸ درصد (سال به سال) ربع سوم سال ۲۰۱۴ کاهش یافته است. نان خشک و حبوبات، گوشت، شیر و سبزیجات اجزای فرعی مهم و کلیدی مواد غذایی اند، بناً تمرکز بالای این اقلام جهت تحلیل تحولات بخش مواد غذایی مهم پنداشته میشود.

قیمت نان خشک و حبوبات در طول یک سال ۳.۶ درصد کاهش یافته که به ۱۱ درصد (سال به سال) در ربع کنونی میرسد. سایر اجزای فرعی سبد مصرفی شامل گوشت، شیر و پنیر، تخم و سبزیجات از سپتمبر سال ۲۰۱۳ الی سپتمبر سال ۲۰۱۴ نیز کاهش داشته است.

گفتنی است که کاهش تورم مواد غذایی تا حدی میتواند به افت قیم مواد غذایی جهان طی سال گذشته ارتباط گیرد. بطور مثال: باتوجه به تولید وسیع حبوبات در ایالات متحده امریکا، قیم گندم و جواری به ترتیب افت ۲۷ درصدی و ۲۵ درصدی را تجربه کرده اند. به همین ترتیب، شاخص روغن نخل نشان میدهد که قیمت این محصول طی یک سال گذشته نیز کاهش پیدا کرده است.

در شاخص تورم قیم مصرفی ملی، بخش مواد غیر غذایی تغییرات قابل ملاحظه را نشان می دهد. تورم عمومی سالانه در بخش مواد غیر غذایی در اخیر زمان گزارش دهی از ۶.۸ درصد (سال به سال) در سپتمبر سال ۲۰۱۳ به ۱.۴ درصد کاهش یافته است. در میان تمام اقلام سبد غیر غذایی، امور ساختمانی که یک بخش عمده شاخص قیم مصرفی را تشکیل می دهد، در ربع سوم سال ۲۰۱۳ بطور فوق العاده از نرخ تورم ۶.۸ درصدی (سال به سال) به نرخ ۸.۸ درصدی

دفلاسیون در ربع تحت بررسی نزول کرده است.

روند فعالیت سکتور خارجی در ربع تحت بررسی ضعیف شده، کسر حساب جاری رشد نموده، درحالیکه ورود سرمایه در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ روند نزولی داشته است. از اینکه میزان واردات بصورت عموم نسبت به صادرات زیاد تر بوده، وضعیت بیلانس تجارت را بدتر ساخته است. از سوی دیگر، ذخایر خالص بین المللی در ربع تحت بررسی تنها به ۱ فیصد افزایش دست یافته است. روی هم رفته بدهی خارجی ۱۵ درصد کاهش یافته است. باید خاطر نشان ساخت که پالیسی بدهی خارجی که از سوی حکومت راه اندازی شده است کمک میکند تا بدهی مذکور به محدوده قابل اداره باقی بماند. مهم تر از همه اینکه روند پرداخت بدهی باید بصورت دقیق تحت نظارت قرار داشته تا باعث بروز مشکل در برنامه های کلیدی انکشافی نگردد. احصائیه تجارت اموال نشان میدهد که کسر تجاری به اندازه ۳۲ درصد کاهش یافته، طوریکه کسر ۲،۲۱۴.۱۲ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۱،۵۱۲.۲۰ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ کاهش یافته است. کسر تجارت تقریباً ۷ درصد تولید ناخالص داخلی را تشکیل میدهد.

میزان کل واردات کاهش قابل ملاحظه ای ۲۹ درصدی را طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ نشان داده، در حالیکه مجموع صادرات نزدیک به ۲۶ درصد افزایش یافته است.

طبق آمار موجود، واردات کلی در جریان دوره تحت بررسی ۱،۶۶۵.۹۸ میلیون دالر امریکایی ثبت گردیده است، این در حالیست که این رقم در مدت زمان مشابه سال گذشته ۲۳۳،۶۴۸ میلیون دالر امریکایی بود. هزینه های

فعالیت‌های مالی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به نسبت تقلیل عواید داخلی ضعیف بوده است. کسر بودجه ملی طی سه ربع اول سال مالی ۱۳۹۳ به نسبت کوتاهی دولت در قسمت جمع آوری عواید داخلی و کاهش کمک‌های کشور های کمک رسان افزایش یافته است. کسر بودجه در اخیر ربع سوم (سپتمبر سال ۲۰۱۴ میلادی) به ۳۲.۴ میلیارد افغانی از بودجه مازاد ۳۴.۳ میلیارد افغانی ثبت شده مدت زمان مشابه سال قبلی، افزایش یافته است. از مجموع ۳۲.۴ میلیارد افغانی کسر بودجه ملی، ۲۲.۲ میلیارد آن در کسر بودجه عملیاتی بوده و متباقی ۸.۹ میلیارد افغانی کسر بودجه در بخش انکشافی رونما گردیده است.

دارایی سکتور بانکی در مقایسه به ۱.۷۹ درصد رشد ماه جون سال ۲۰۱۴ میلادی به اندازه ۱.۶۴ درصد یا ۴.۰۰ میلیارد افغانی افت داشته که ۱.۸۶ درصد کاهش را نسبت به زمان قبلی (سپتمبر، ۲۰۱۳) نشان می‌دهد. کاهش دارایی در سکتور بانکی در اثر کاهش سپرده گذاری مردم بمیان آمده است.

پورتفولیوی قرضه ناخالص سکتور بانکی طی این ربع بالغ به ۴۴.۷۶ میلیارد افغانی بوده که ۴.۵۷ درصد یا ۲.۱۴ میلیارد افغانی کاهش را نشان می‌دهد. قروض ناخالص در مقایسه به سپتمبر سال ۲۰۱۳ میلادی به اندازه ۵.۱۴ درصد نزول نموده است. کاهش در پورتفولیوی قرضه عمدتاً ارتباط می‌گیرد به حساب بازپرداخت قروض، حسابات خساره و تصفیۀ و پرداخت قروض جدید.

امانات که منبع اساسی تمویلی سکتور بانکی را تشکیل می‌دهد، ۹۶.۰۹ درصد مجموع بدهی‌ها را ساخته و ارزش آن به ۲۰۰.۵۴ میلیارد افغانی میرسد. امانات نظام بانکی

مجموع واردات در سه بخش کاهش یافته است: مواد نفتی و روغنیات، که به اندازه ۶۵ درصد (از ۶۷۷.۳۷ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۲۴۹.۶۴ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳) کاهش یافته است، کالاهای سرمایه‌ای و سایر اجناس به اندازه ۲۸ درصد (از ۹۲۳.۷۹ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۶۶۶.۸۳ میلیون دالر امریکایی در طی ربع تحت بررسی) کاهش یافته است و تولیدات صنعتی به اندازه ۴۱ درصد (از ۳۰۵.۲۲ میلیون دالر امریکایی به ۱۷۹.۷۲ میلیون دالر امریکایی) کاهش یافته است.

از سوی دیگر واردات کالاهای مصرفی نزدیک به ۳۲ درصد از ۴۳۰.۱۰ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۵۶۹.۷۹ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ افزایش یافته است.

میزان کل صادرات از ۱۲۲.۳۶ میلیون دالر به ۱۵۳.۷۸ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ افزایش یافته است که این رقم افزایش ۲۶ درصدی را می‌نمایاند.

طبق آمار ارائه شده تجاری، تمام بخش‌های صادرات طی ربع تحت بررسی روند صعودی را نشان می‌دهد. صادرات قالین و فرش از ۱۵.۹۰ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۳۱.۱۴ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ رسیده است که نشان دهنده افزایش قابل ملاحظه ای ۹۶ درصدی می‌باشد. مواد غذایی از قبیل میوه تازه و میوه خشک، نباتات طبی و سایر کتگوری‌ها از جمله مواردی اند که به نوبه خود در افزایش میزان صادرات طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ رول مهم بازی نموده اند، که در مجموع سطح صادرات را بالا برده است.

کشور در مقایسه به افزایش ۲.۸۲ درصدی ربع قبلی، اینک کاهش ۱.۹۹ درصدی را طی ربع تحت بررسی نشان می‌دهد. این کاهش عمدتاً به علت طولانی شدن پروسه انتخابات و بی باوری حاکم بالای اقتصاد کشور بود. سپرده گذاری نظام بانکی به دالر امریکایی ۶۰.۴۴ درصد است در حالیکه سپرده‌های که به افغانی است ۳۵.۸۴ درصد تمام سپرده‌های نظام بانکی را می‌سازد، این در حالیست که سپرده گذاری به افغانی در مقایسه با افزایش ۷.۵۷ درصدی ماه جون ۲۰۱۴ به اندازه ۲.۹۷ درصد افزایش یافته و امانات دالری طی مدت زمان تذکر داده شده بعد از کاهش ۰.۲۶ درصدی ماه جون ۲۰۱۴ اینک طی ربع تحت بررسی به اندازه ۵.۰۳ فیصد کاهش یافته است.

سرمایه سکتور بانکی باوجود کاهش اندک به نسبت کاهش نفع سکتور بانکی طور ثابت به ارزش ۳۰.۱۲ میلیارد افغانی

باقی مانده است. نسبت کفایت سرمایه (Capital Adequacy Ratio) سکتور بانکی به اندازه ۲۶.۲۶ درصد ثبت گردیده است. با این حال باید گفت که تمام بانک‌ها بالاتر از سقف تعیین شده نسبت کفایت سرمایه قرار دارند.

فایده سکتور بانکی طی یک ربع کاهش را نشان می‌دهد که سبب ۰.۳۷ درصد برگشت بر دارایی‌ها در برابر ۰.۵۶ درصد ماه جون ۲۰۱۴ و ۲.۹۷ درصد برگشت بر سرمایه صاحبان سهم در برابر ۴.۵۷ درصد ماه جون ۲۰۱۴ می‌گردد. فایده نظام بانکی در ربع تحت بررسی به ۲۹۷ میلیون افغانی میرسد در حالیکه این رقم در ماه جون ۲۰۱۴ به ۴۵۷ میلیون افغانی میرسد. بانک‌های دولتی، بانک‌های خصوصی و فروع بانک‌های خارجی در افغانستان طی ربع تحت ارزیابی باز هم سود آور بوده است.

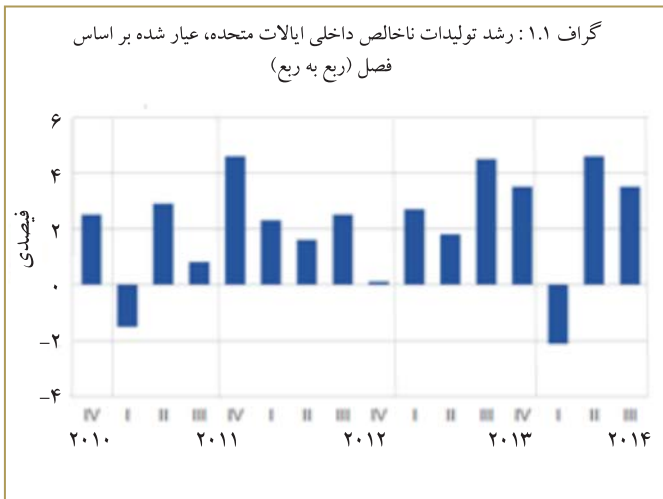

وضعیت اقتصادی جهان

۱

وضعیت اقتصادی جهان

شدن تعدیلات موسمی شاخص تمام اجناس بطور سالانه الی ۱.۷ درصد افزایش یافته است. قیمت های مسکن و مواد غذایی نسبت به قیمت انرژی بالا رفته است. قیمت های مواد غذایی و مسکن هر دو به نوبه خود ۳ درصد افزایش یافته درحالیکه قیمت انرژی به اندازه ۶ درصد کاهش را تجربه نموده است.

منبع: اداره تحلیل اقتصادی، وزارت تجارت ایالات متحده امریکا

نرخ بیکاری:

نرخ بیکاری ایالات متحده امریکا (بطور اوسط) طی دو سال اخیر سیر نزولی داشته است که در اخیر ربع سوم سال ۵.۹ درصد ثبت گردیده است که نسبت به ۶.۱ درصد ربع قبلی و همچنان ۷.۲ درصد ربع مشابه سال قبلی پائین آمده است. افزایش در نرخ اشتغال در بخش های خدمات حرفوی و تجاری بعلاوه معاملات پرچون و خدمات صحتی دلیل کاهش نرخ بیکاری شمرده می شود.

تجارت بین المللی: خلای تجاری ایالات متحده امریکا در اخیر ربع سوم سال ۲۰۱۴ در مقایسه به ربع قبلی و ضمناً ربع

اقتصاد جهان طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی رشد میانه و معتدل داشته است. با این حال، اقتصاد کشور های مختلف رشد یکسان نداشته اند، بگونه مثال ایالات متحده امریکا نشانه های از بهبود گسترده را طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی تجربه کرده، در حالیکه کشور های عضو یورو بنابر محدودیت های ساختاری و ضعف برنامه ریزی دقیق و مؤثر رشد قابل توجه نداشته و در این میان کشور های آسیایی از رشد قابل ملاحظه ای برخوردار بوده، اما تعدادی از اقتصاد ها روند رشد معتدل داشته اند.

۱. اقتصاد کشورهای انکشاف یافته

۱.۱ اقتصاد ایالات متحده امریکا

اقتصاد ایالات متحده امریکا پس از کاهش در ربع اول سال ۲۰۱۴ میلادی، ربع دوم را با رشد گسترده تر آغاز نموده اما در ربع سوم سال رشد معتدل داشته است.

طبق برآورد اداره تحلیل اقتصادی وزارت تجارت ایالات متحده امریکا در ۳۰ اکتوبر سال ۲۰۱۴، رشد اقتصادی ایالات متحده امریکا طی ربع سوم ۳.۵ درصد بوده که نسبت به رشد ربع قبلی کاهش را نشان میدهد. روند اعتدال در رشد ایالات متحده امریکا عمدتاً توسط سرمایه گذاری ها به دست آمده است. علاوه براین مصارف مستهلکین، هزینه اجناس با دوام و سرمایه گذاری تجاری در ربع سوم افزایش را نشان می دهد اما نسبت به ربع قبلی کاهش یافته است.

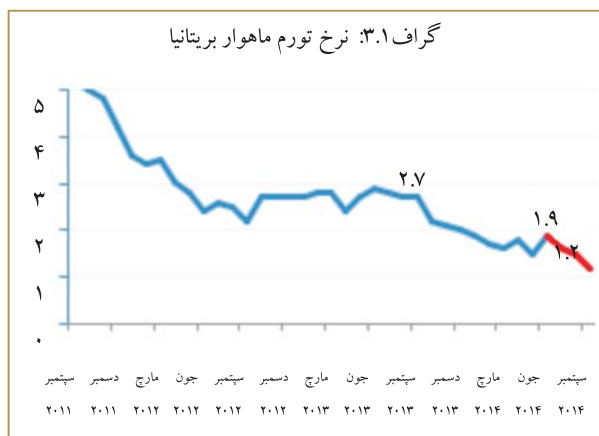
نرخ تورم: نرخ تورم ایالات متحده امریکا در اخیر ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۱.۷ درصد ثبت گردیده که نسبت به تورم ۲.۱ درصدی ربع قبلی کاهش داشته است. قبل از وارد

درصد ثبت گردیده است که در مقایسه به ۰.۹ درصد ربع قبلی کاهش داشته ولی در مقایسه به ربع مشابه سال قبلی الی ۳ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

عامل اصلی رشد در ربع سوم سال عمدتاً به چهار بخش صنعتی بر میگردد: بخش ساختمانی ۰.۸ درصد و بخش تولیدی ۰.۷ درصد رشد را تجربه نموده که به تعقیب آن بخش صنعت ۰.۵ درصد و بخش زراعت ۰.۳ درصد رشد داشته است.

نرخ تورم: در پایان ربع سوم سال ۲۰۱۴ نرخ تورم در بریتانیا ۱.۲ درصد ثبت گردیده که نسبت به ۱.۹ درصد ربع دوم همین سال کاهش یافته است. کاهش مصارف حمل و نقل و مصارف یک سلسله اجناس تفریحی از جمله عوامل عمده اند که در کاهش نرخ کلی تورم بریتانیا نقش داشته اند.

آمار ارائه شده تا به ماه سپتمبر سال ۲۰۱۴ میلادی می‌رساند که قیمت های مواد غذایی و مواد نفتی وسایط به ترتیب ۱.۵ و ۶.۰ درصد کاهش یافته است. افزایش رقابت میان فروشگاه های بزرگ، افزایش بهای پوند، افت قیمت نفت خام و پترولیم را میتوان از جمله سایر عوامل کاهش نرخ تورم در بریتانیا برشمرد.

منبع: اداره احصائیه ملی بریتانیا

مشابه سال قبلی بیشتر وسعت یافته است. بر اساس آمار ارائه شده از وزارت تجارت ایالات متحده آمریکا، مجموع صادرات این کشور طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۱۹۵.۶ میلیارد دلار آمریکایی برآورد شده، در حالیکه مجموع واردات آن ۲۳۸.۶ میلیارد دلار آمریکایی تخمین شده است که این رقم کسر ۴۳ میلیارد دلاری تجارت آمریکا را می‌نمایاند، که در مقایسه به ۵.۴۴ درصد ربع قبلی و همچنان ۱.۸۲ درصد ربع مشابه سال قبلی صعود نموده است.

به تعقیب آلمان و جاپان، چین سومین شریک بزرگ تجاری ایالات متحده آمریکا محسوب شده، در حالیکه افغانستان درین زمینه جایگاه نود و نهم (۹۹) دارد.

گراف ۲.۱: تجارت بین المللی ایالات متحده آمریکا (میلیار دلار آمریکایی)

منبع: اداره تحلیل اقتصادی ایالات متحده آمریکا / دیپارتمنت تجارت ایالات متحده آمریکا

بدهی عامه

طبق آمار منتشره اداره خدمات مالی، بدهی حصول نشده ایالات متحده آمریکا در ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۱۷،۸۲۴،۰۷۱ میلیون دلار آمریکایی بوده که نسبت به اخیر ربع قبلی ۶.۵ درصد افزایش را نشان میدهد.

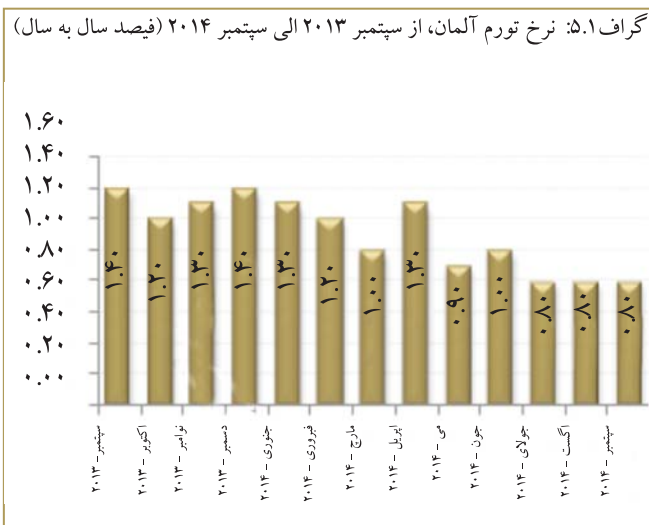
۲.۱ اقتصاد بریتانیا

اقتصاد بریتانیا در ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی رشد معتدل داشته است. طبق برآوردهای ابتدایی اداره احصائیه ملی این کشور، رشد اقتصادی بریتانیا در ربع تحت بررسی ۰.۷

در حالیست که رشد تولیدات ناخالص داخلی این کشور طی ربع سوم سال پائین تر از ۰.۳ درصد ربع مشابه سال قبلی بوده است.

اقتصاد آلمان پس از اندک کاهش در ربع دوم، ربع سوم را با روند مثبت آغاز نموده و به اندازه ۰.۱ درصد رشد نموده است. مصرف نهایی مستهلکین، مصارف دولت، و صادرات تأثیر مثبت بالای رشد اقتصادی این کشور داشته درحالیکه مجموع تشکیل سرمایه و صورت موجودی کالاها طی این مدت کاهش یافته است.

نرخ تورم: شاخص قیم مصرفی در اخیر ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی (سال به سال) ۰.۸ درصد تخمین گردیده که ۲ درصد کمتر از ربع قبلی بوده، اما نسبت به ربع مشابه سال گذشته که ۱.۴ درصد بوده، کاهش قابل ملاحظه ای را میسراند. در جریان سال روان، بلندترین نرخ تورم ۱.۳ درصد و پائین ترین آن ۰.۸ درصد ثبت گردیده است.

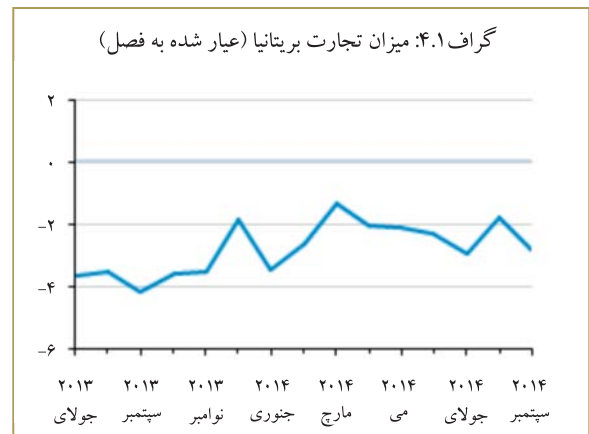
منبع: اداره احصائیه فدرال آلمان

نرخ بیکاری: نرخ بیکاری در آلمان در اخیر ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی بدون تغییر باقی مانده است. طبق آمار اداره فدرال آلمان (Destatis) نرخ بیکاری در این کشور طی ربع سوم

نرخ بیکاری: نرخ بیکاری در بریتانیا طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۶.۰ درصد بوده است که در مقایسه به ۶.۳ درصد ربع قبلی و ۷.۶ درصد ربع مشابه سال قبلی کاهش یافته است.

تجارت بین المللی: کسر تجاری بریتانیا در ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۲.۸ میلیارد پوند تخمین گردیده است که نسبت به ۲.۲۸۶ میلیارد پوند ربع قبلی افزایش یافته ولی در مقایسه به کسر ۴.۲ میلیارد پوند ربع مشابه سال قبلی کاهش چشمگیری را نشان می دهد.

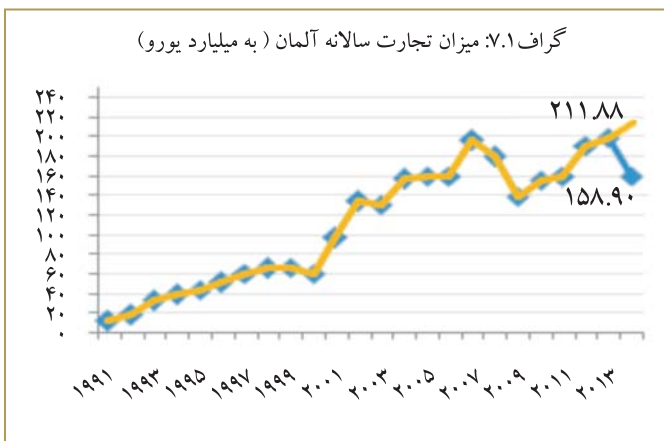
آلمان بزرگترین شریک تجاری بریتانیا به حساب می رود، که بیشترین کسر تجاری هم از همین ناحیه برای بریتانیا محسوس است. درحالیکه مازاد تجاری آن با ایالات متحده آمریکا به پائین ترین سطح ۸ ساله آن رسیده است و این در حالیست که کسر تجاری بریتانیا با چین و هانگ کانگ به گونه قابل ملاحظه کاهش یافته است.

منبع: اداره احصائیه ملی بریتانیا

۳.۱ اقتصاد آلمان

رشد تولیدات ناخالص داخلی: آمار ارائه شده میسراند که ارزش اقتصادی آلمان طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۷۳۹.۶۰ میلیارد یورو بوده که بیانگر رشد ۰.۱ درصدی (ربع به ربع) بعد از حالت انقباضی خفیف ربع قبلی می باشد. این

منبع: اداره احصائیة فدرال آلمان

۴.۱ اقتصاد فرانسه

اقتصاد فرانسه ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی را با بهبود آغاز نموده است. طبق نخستین نتایج ربعوار گزارش ملی فرانسه که در ۱۴ نومبر سال ۲۰۱۴ منتشر گردید، اقتصاد این کشور طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی به اندازه ۰.۳ درصد رشد نموده است.

عوامل عمده بهبود اقتصاد این کشور، رشد ۵ درصدی در تولید کالا و خدمات، مصارف مستهلکین و مصارف عمومی دولت عنوان شده است، این در حالیست که عین موارد طی ربع دوم سال کاهش ۸ درصدی را نشان می دهد.

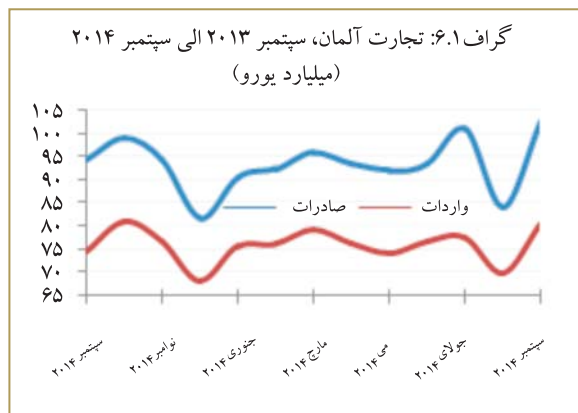
نرخ تورم: فرانسه در اخیر ربع سوم سال ۲۰۱۴ نرخ دفلاسیون ۰.۴ درصدی را در کارنامه خود ثبت نموده، این در حالیست که طی مدت زمان مشابه سال گذشته تورم ۰.۳ درصد را تجربه کرده است.

نرخ بیکاری: نرخ بیکاری در فرانسه طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ به اندازه ۱۰.۵ درصد ثبت گردیده، که نسبت به ربع دوم ۱ درصد و نسبت به ربع مشابه سال قبلی ۲ درصد افزایش را نشان میدهد.

مانند ربع دوم ۵ درصد بوده است، این در حالیست که نسبت به ربع مشابه سال گذشته به اندازه ۳ درصد کاهش یافته است.

تجارت بین المللی: آلمان در اخیر ربع سوم سال ۲۰۱۴ بگونه دوامدار از مازاد تجاری ۲۱.۹ میلیارد یورو برخوردار بوده است، که این رقم نسبت به اخیر ربع دوم (۱۶.۶ میلیارد یورو) و نسبت به اخیر ربع مشابه سال قبلی (۲۰ میلیارد یورو) افزایش را نشان می دهد.

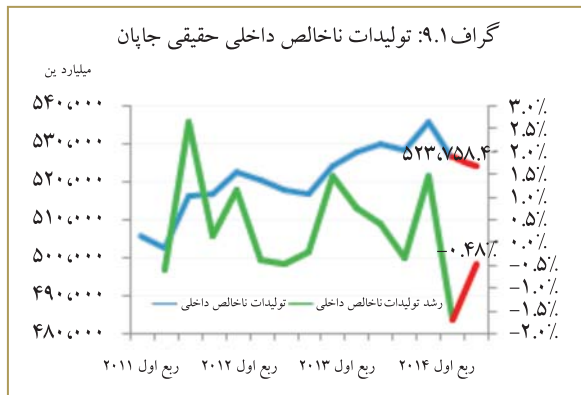
آلمان در اخیر ربع سوم سال ۲۰۱۴ به ارزش ۵۸.۶ میلیارد یورو به کشورهای عضو اتحادیه اروپا، ۳۶.۵ میلیارد یورو به کشورهای منطقه یورو، ۲۲.۲ میلیارد یورو به کشورهای که شامل منطقه یورو نمیگردد، و ۴۳.۸ میلیارد یورو به سایر کشورها صادرات کالا داشته است.

منبع: اداره احصائیة فدرال آلمان

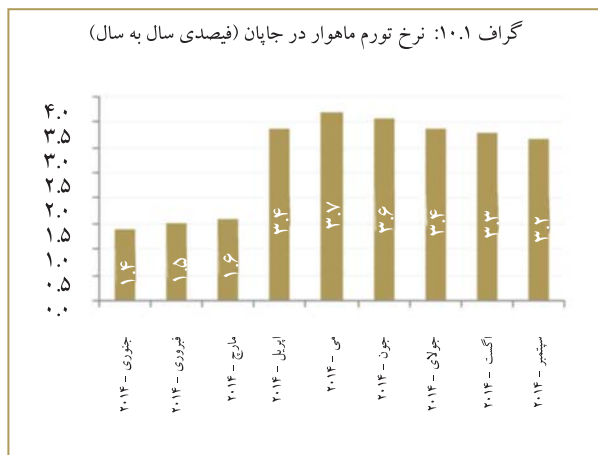
باید یاد آور شد که آلمان طی دو دهه گذشته بصورت اوسط به اندازه ۸.۵ میلیارد یورو مازاد تجاری داشته است. مجموع مازاد تجاری آن تا ماه سپتمبر سال ۲۰۱۴ به ۱۵۸.۹۰ میلیارد یورو میرسد و انتظار میرود که این رقم تا پایان سال بالغ بر ۲۰۰ میلیارد یورو شود.

ماه اپریل عنوان شده است.

منبع: دفتر کابینه جاپان

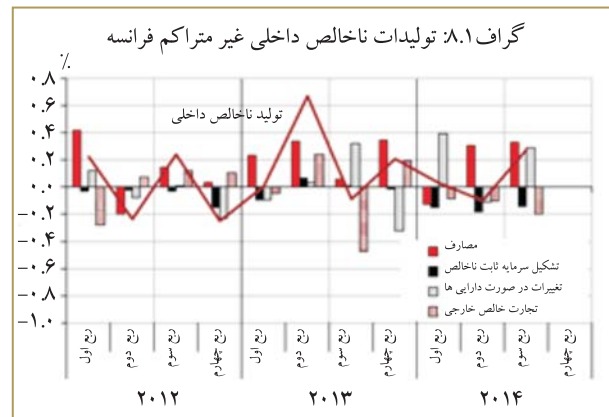
نرخ تورم: نرخ تورم جاپان طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی به اندازه ۳.۲۸ درصد (سال به سال) ثبت شده است که این رقم پائین تر از ربع قبلی و همچنان ربع مشابه سال گذشته میباشد.

منبع: وزارت امور داخله و ارتباطات جاپان

نرخ بیکاری: نرخ بیکاری در جاپان طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۳.۶ درصد بوده که نسبت به ربع قبلی افزایش اندکی را میسرساند، این در حالیست که در مقایسه به ربع مشابه سال قبلی به اندازه ۴ درصد کاهش یافته است.

تجارت بین المللی: ارزش مجموعی صادرات اجناس و خدمات جاپان طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۲۲,۴۹۱ میلیارد ین بوده درحالیکه ارزش مجموع واردات اجناس و

منبع: سازمان ملی احصائیه و مطالعات اقتصادی فرانسه

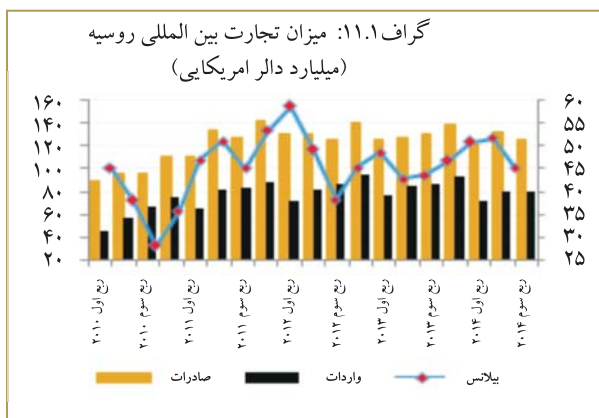
تجارت بین المللی: صادرات فرانسه پس از رشد منفی ۱ درصدی در ربع دوم، ربع سوم سال ۲۰۱۴ را با بهبود اقتصادی آغاز نموده که رشد ۵ درصدی را در پی داشت. گفته می شود که این رشد مثبت عمدتاً بوسیله کارخانه های دواسازی، زغال سنگ و پترولیم نصیب این کشور شده است. به همین ترتیب، واردات این کشور طی ربع سوم سال به ۱.۱ درصد افزایش یافته است که در مقایسه به ربع قبلی ۳ درصد افزایش را نشان می دهد. تجارت خارجی فرانسه طی ربع سوم سال سهم منفی ۲ درصدی را در مجموع تولیدات ناخالص داخلی تشکیل داده است.

۵.۱ اقتصاد جاپان

اقتصاد جاپان طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ برخلاف توقع، رکود شدیدتر را تجربه کرده است که دلیل عمده آن وضعیت انقباضی اقتصاد این کشور طی ربع دوم سال عنوان شده است. طبق دومین برآورد ابتدایی دفتر کابینه جاپان، اقتصاد این کشور در ربع سوم به اندازه ۰.۴۸ درصد کاهش یافت که ارزش آن ۵۲۳.۷۶ میلیارد ین می شود. دلیل عمده در پی این رکود اقتصادی جاپان، بلند بردن مالیات به اندازه ۸ درصد بخاطر رفع بدهی عامه در

می دهد.

تجارت بین المللی: مازاد تجاری روسیه طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ نسبت به عین ربع سال گذشته به اندازه ۳.۸ درصد ثبت گردیده که ارزش آن به ۴۵ میلیارد دالر امریکایی میرسد، اما این رقم نسبت به ربع قبلی کاهش یافته است. روسیه برای مدت طولانی از مازاد تجاری بهره مند گردیده است. با در نظر داشت آمار ۵ سال گذشته، بلندترین مازاد تجاری روسیه (سال به سال) در ربع اول سال ۲۰۱۲ میلادی ۵۸.۷ میلیارد دالر امریکایی ثبت شده، این در حالیست که پائین ترین حد آن در ربع سوم سال ۲۰۱۰ میلادی ۲۸ میلیون دالر امریکایی ثبت گردیده است.

منبع: بانک مرکزی روسیه

۲.۲ اقتصاد چین: آمار ارائه شده می رساند که در اواخر ماه سپتمبر سال ۲۰۱۴ چین پائین ترین سطح رشد را تجربه کرده است. رشد سالانه آن ۷.۳ درصد گزارش داده شده است که نسبت به ۷.۵ درصدی ربع اول و ۷.۴ درصدی رشد ربع دوم کاهش یافته است.

به همین ترتیب رشد اقتصادی این کشور طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی کمتر از رشد ۷.۸ درصدی ربع مشابه سال گذشته به ثبت رسیده است.

محاسبه ابتدایی اداره احصائیه ملی چین در رابطه به تولید نا

خدمات این کشور ۱۹,۸۹۲.۸ میلیارد ین را می سازد. صادرات خالص جاپان طی ربع سوم سال ۲,۵۹۸.۷ میلیارد ین است که نسبت به ربع قبلی ۴.۶ درصد کاهش یافته اما در مقایسه به ربع مشابه سال قبلی که ۱,۹۹۲ میلیارد ین بود، به اندازه ۳۰ درصد افزایش پیدا کرده است.

۲. اقتصاد کشورهای رو به انکشاف

۱.۲ اقتصاد روسیه

بر اساس گزارش بانک جهانی، رشد اقتصادی روسیه طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی به اندازه ۰.۷ درصد (سال به سال) ثبت شده است که در مقایسه به ۰.۸ درصد ربع دوم و ۰.۹ درصدی ربع اول سال کاهش یافته است. علت رشد بطنی اقتصاد روسیه وضع یک سلسله تحریم های جدی بالای روسیه از رهگذر بحران اکراین و افت قیمت مواد نفتی محسوب می شود.

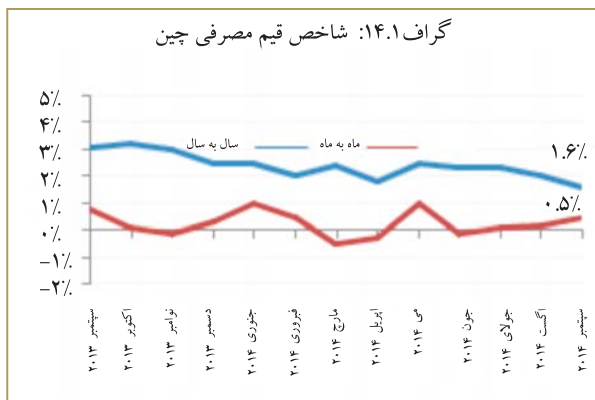
نرخ تورم: پس از نرخ تورم پایدار در دو ربع پی هم (ربع اول و دوم) در روسیه، سطح قیم در ربع سوم سال ۲۰۱۴ افزایش یافت. طبق گزارش اداره خدمات احصائیه فدرال، در ربع سوم سال نرخ تورم (سال به سال) ۱.۵ درصد گزارش داده شده است. گفتنی است که کاهش بهای رُبل روسیه در برابر دالر امریکایی و همچنان وضع تحریمات فراوان در برابر روسیه از جمله عواملی اند که شاید افزایش قیم تأثیر گذاشته باشند.

نرخ بیکاری: نرخ بیکاری در روسیه طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ نسبت به ربع قبلی اندکی کاهش یافته است.

طبق گزارش اداره خدمات احصائیه فدرال، در ربع سوم سال اوسط نرخ بیکاری ۴.۹ درصد بوده که در مقایسه به ربع قبلی ۱ درصد کاهش یافته است، اما در مقایسه به ربع مشابه سال قبل کاهش چشمگیر ۵.۲ درصدی را نشان

۱.۴ درصدی قرار داشته است. قیمت های مواد غذایی و خدمات هرکدام به اندازه ۲.۳ درصد افزایش یافته، درحالیکه قیمت مواد غیر غذایی ۱.۳ درصد افزایش را میسراند. شاخص کلی قیمت مصرفی از جنوری الی سپتمبر ۲۰۱۴ میلادی به مقایسه زمان مشابه سال قبل به اندازه ۲.۱ درصد افزایش یافته است.

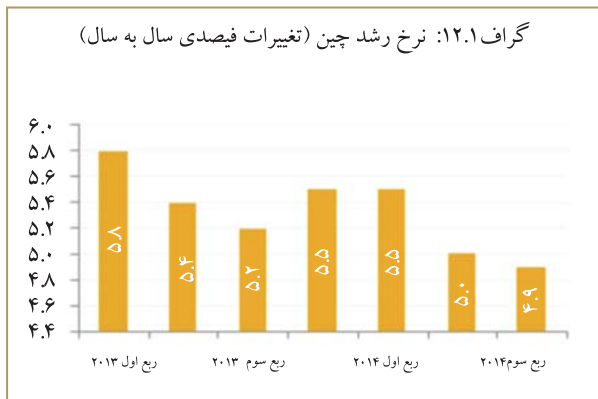
نرخ بیکاری: نرخ بیکاری در چین ۴.۱ درصد، همسان به ربع ثبت شده قبل بدون تغییر باقی مانده است.

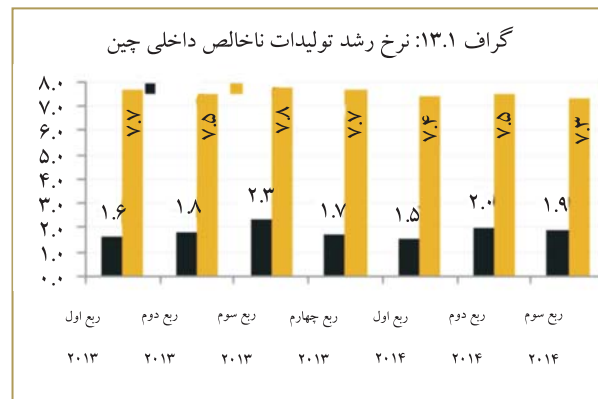
تجارت بین المللی: مجموع صادرات چین در پایان ربع سوم سال ۲۰۱۴ به ارزش ۱.۳۲ تریلیون یوان ثبت شده است، درحالیکه مجموع واردات آن در این مدت به اندازه ۱.۱۲ تریلیون یوان گزارش شده است. با این حال مازاد تجاری این کشور طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۱۹۰.۱ میلیارد یوان سنجش شده است.

در سه ربع اول سال ۲۰۱۴ میلادی مجموع صادرات چین به ۱.۷ تریلیون دلار امریکایی می رسید، درحالیکه مجموع واردات این کشور به اندازه ۱.۴۶ میلیارد دلار امریکایی ثبت شده است. صادرات این کشور به تناسب سال گذشته ۵.۱ درصد و واردات آن ۱.۳ درصد افزایش را نشان می دهد. با این حال مازاد تجاری چین به اندازه ۳۷.۸ درصد افزایش یافته است.

خالص داخلی میسراند که دلیل عمده رشد اقتصادی این کشور، طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ عملکرد مطلوب تجارت عمده و پرچون و وساطت مالی می باشد که به ترتیب به اندازه ۹.۷ درصد، ۹.۱ درصد و ۹.۰ درصد را تجربه نموده اند. علاوه براین، تولیدات زراعتی و صنعتی نیز رول مثبتی را در رشد اقتصادی این کشور ایفا نموده اند.

منبع: وزارت کار، اشتغال و احصائیه علمی، خدمات احصائیه ای دولتی فدرال

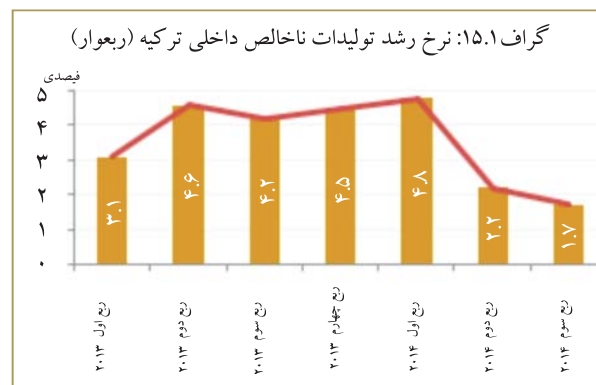
منبع: اداره ملی احصائیه چین

نرخ تورم: سطح قیمت سالانه چین در پایان ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی، ۱.۶ درصد گزارش شده است که این رقم نسبت به نرخ ۲.۳ درصدی ربع دوم و ۲.۴ درصدی ربع اول کاهش را نشان می دهد.

سطح قیمت عمومی در مناطق شهری ۱.۷ درصد ثبت گردیده، درحالیکه در مناطق دور دست یا روستایی در سطح پائین تر

۳.۲ اقتصاد ترکیه

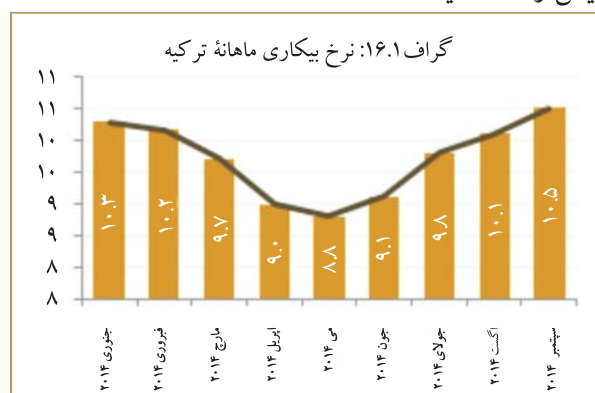
رشد تولیدات ناخالص داخلی ترکیه طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۱.۷ درصد ثبت شده است که در مقایسه به دو ربع قبلی و ربع مشابه سال گذشته کاهش یافته است. این رقم به دلیل رشد بخش های مالی، بیمه و صنایع تولیدی بدست آمده است.

منبع: اداره احصائی ترکیه

نرخ تورم: نرخ تورم سالانه ترکیه در پایان ربع سوم سال ۸.۸۶ درصد گزارش داده شده است که نسبت به ربع قبلی ۹.۱۶ درصد کاهش داشته، اما نسبت به ربع مشابه سال گذشته ۶.۴۳ درصد افزایش را نشان میدهد.

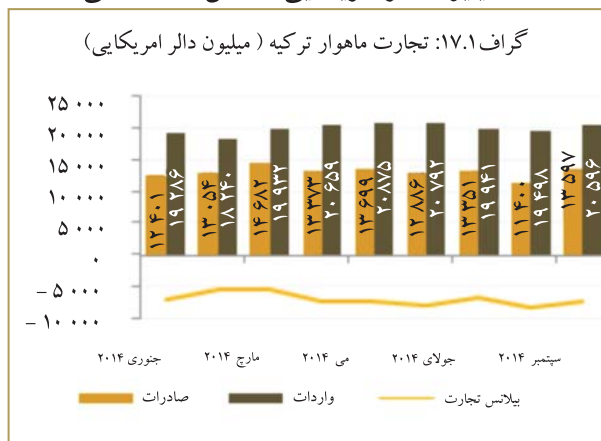
نرخ بیکاری: نرخ بیکاری ترکیه طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۱۰.۵ درصد گزارش داده شده است که به تناسب ۹.۱ درصد ربع قبلی و ۹.۲ درصد ربع مشابه سال قبلی افزایش را نشان میدهد.

اداره احصائی ترکیه

تجارت بین المللی:

اقتصاد ترکیه برای سالهای متمادی کسر تجاری را متحمل شده است. کسر تجاری این کشور طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی ۷ میلیارد دلار امریکایی ثبت شده که نسبت به ۷.۹ میلیارد دلار امریکایی ربع قبلی و ربع مشابه سال قبلی به اندازه ۵۰۰ میلیون دلار امریکایی کاهش را نشان می دهد.

منبع: اداره احصائی ترکیه

۴.۲ اقتصاد هند

اقتصاد هند طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی رشد سالانه ۳.۲ درصدی داشته است. این رقم نسبت به ربع قبلی کاهش ۶ درصدی را میسرساند. برق، گاز، آبرسانی، امور ساختمانی، خدمات اجتماعی و شخصی، بیمه و معاملات املاک از عوامل مهم رشد ۳ درصدی این کشور در ربع سوم سال بشمار می روند.

نرخ تورم: نرخ تورم هند طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی، ۴.۶۴ درصد (سال به سال) بوده که نسبت به ۷.۷۳ درصد ربع قبلی و ۹.۸۴ درصد ربع مشابه سال گذشته کاهش یافته است.

تجارت بین المللی: صادرات مال التجاره هند طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی به ۱۶۳.۷ میلیارد دلار امریکایی رسید، در حالیکه ارزش واردات این کشور به اندازه ۲۳۴.۱ میلیارد

www.cao.go.jp
www.soumu.go.jp
www.mof.go.jp
www.cbr.ru
www.gks.ru
www.stats.gov.cn
English.customs.gov.cn
www.turkstate.gov.tr
www.rbi.org.in
www.mospi.nic.in
www.oecd.com
www.reuters.com
www.bloomberg.com

دالر امریکایی ثبت شده است که بیانگر ۷۰.۴ میلیارد دالر کسر تجاری میباشد. در مقایسه به زمان مشابه سال گذشته، صادرات این کشور به اندازه ۶.۴۴ درصد و واردات آن به اندازه ۱.۵۶ درصد افزایش داشته در حالیکه خلای تجاری آن به ۸.۲ درصد کاهش یافته است.

مأخذ و منابع:

www.treasurydirect.gov
www.bea.gov
www.bls.gov
www.ons.gov.uk
www.destatis.de
www.insee.fr

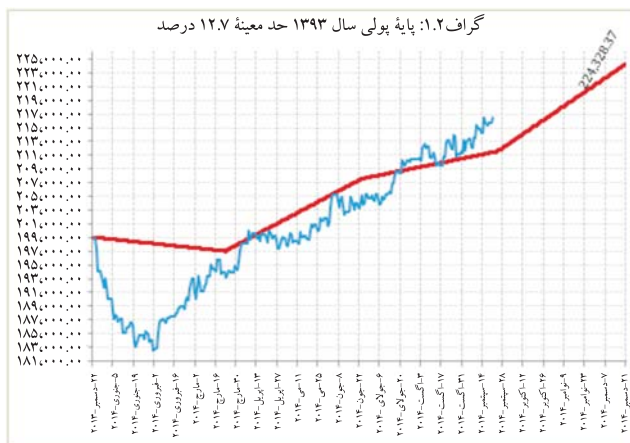

توسعه بازار پول و سرمایه

۲

توسعه بازار پول و سرمایه

در مقایسه به آغاز سال به اندازه ۱۱.۱ درصد رشد کرده است. در شروع سال ارزش پایه پولی ۱۹۸.۷۵۷ میلیارد افغانی تخمین شده بود، درحالیکه در اخیر ربع سوم به ۲۰۳.۶۷۳ میلیارد افغانی افزایش یافته که ۲۲.۰۹۸ میلیارد افغانی از سقف تعیین شده افزایش یافته است. دلیل عمده رشد سریع پایه پولی طی این ربع بی باوری های سیاسی و اقتصادی در کشور بوده است، که باعث گردیده تا دالر امریکایی و سایر اسعار به عنوان منبع حفظ ارزش مورد استفاده قرار بگیرد، ثانیاً؛ در مدت تحت بررسی افزایش مصارف دولت در سکتور های امنیتی و دفاعی یکی از عوامل عمده دیگری است که سبب افزایش پول در دوران گردیده است.

۲. حجم نقدینگی

آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک حجم نقدینگی یعنی پول به مفهوم محدود (M1) و پول به مفهوم وسیع (M2) را از طریق میتودلوژی MFS فراهم می کند. پول به مفهوم محدود (M1) در افغانستان تمام پول های فیزیکی، سکه ها و اسعار، امانات جاری و سایر دارایی های سیال بانک های

این فصل بولتن مختصری از توسعه سکتور پولی و بازار سرمایه طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (۲۰۱۴) را دربرمیگیرد. اضافه بر آن این بخش در قسمت نقش د افغانستان بانک در راستای توسعه و انکشاف بازار پولی و سرمایه توضیحات لازم را ارائه می نماید.

۱. برنامه پولی

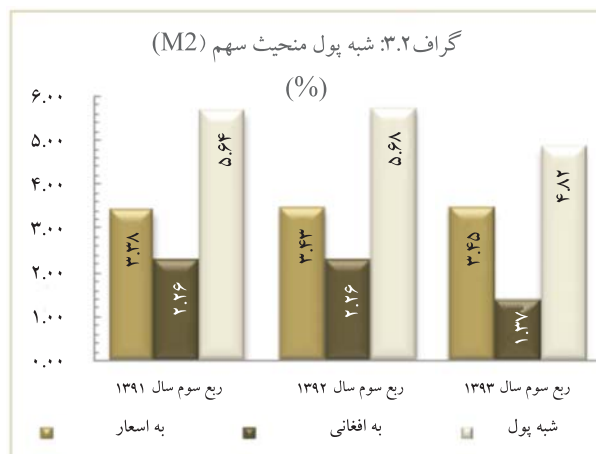
در چارچوب کاری سیاست پولی، ذخایر پولی هدف عملیاتی را تشکیل داده، درحالیکه پول در دوران منحصیث هدف ضمنی برای دست یافتن به هدف اولیه د افغانستان بانک که همانا ثبات قیم داخلی می باشد، طرح گردیده است.

د افغانستان بانک سیاست پولی را بمنظور حفظ ثبات سطح عمومی قیم داخلی راه اندازی نموده است که از فشارهای انفلاسیون و دیفلاسیون دوامدار جلوگیری می نماید. د افغانستان بانک حجم نقدینگی را برای تنظیم هرچه بیشتر تطبیق سیاست پولی بکار می بندد. اهداف پولی و پیشرفت در راستای حصول این اهداف بصورت منظم با مردم عام و بازار در میان گذاشته می شود که ایشان با استفاده این معلومات می توانند از چگونگی عملکرد سیاست پولی آگاهی حاصل نمایند.

مقدار معین پایه پولی (RM) که برای ثبات قیم داخلی سودمند واقع می شود، با استفاده از تیوری مقداری پول تعیین می گردد. اهداف رشد سالانه برای پایه پولی و پول در دوران برای سال مالی ۱۳۹۳ (۲۰۱۴) هر کدام از ۸ درصد به ۱۲.۷ درصد تجدید شده است.

پایه پولی در پایان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (سپتمبر ۲۰۱۴)

ربع مشابه سال قبلی ۷ درصد کاهش یافته است. با این حال عامل اصلی رشد کمتر پول به مفهوم وسیع (M2) در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ رشد بطلی پول به مفهوم محدود (M1) است. سهم شبه پول در پول به مفهوم وسیع (M2) بسیار اندک بوده ازینرو تأثیر آن بالای پول به مفهوم وسیع (M2) ناچیز به شمار می‌رود.

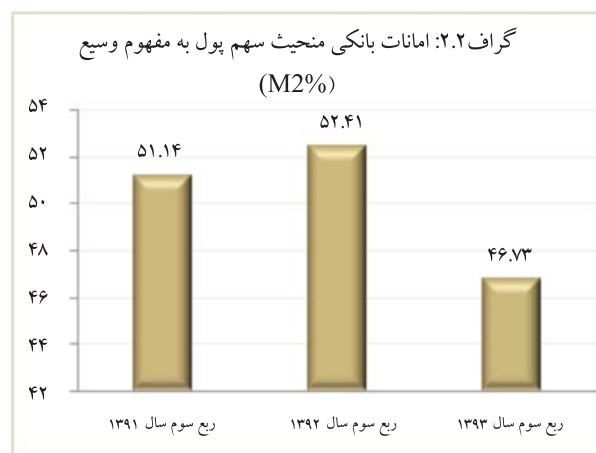
منبع: آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۳. ذخایر خالص بین المللی

ذخایر بین المللی که به نام ذخایر ارزی نیز یاد میشود، دارای تعاریف متعددی است که تعریف معمول آن درینجا چنین ارائه می‌گردد: "عبارت از دارائی های رسمی خارجی سکتور عامه می‌باشد که در اختیار و کنترل نهاد های پولی بمنظور تمویل مستقیم عدم توازن تادیات و تنظیم مستقیم حدود این چنین بی ثباتی های تادیاتی از طریق مداخله مثبت در بازارهای نرخ مبادله برای اثر گذاری روی نرخ مبادلوی اسعار و سایر اهداف، قرار دارد. (صندوق بین المللی پول).

ذخایر بین المللی افغانستان شامل ذخایر طلا، دارایی ها نزد صندوق بین المللی پول، حقوق ویژه برداشت و ذخایر اسعار معتبر مانند دالر امریکایی، یورو و پوند میباشد. رشد ذخایر بین المللی افغانستان از زمان دولت انتقالی بدینسو رشد

تجارتی را که در د افغانستان بانک نگهداری میشود شامل می‌شود، درحالیکه در ترکیب پول به مفهوم وسیع (M2) درجه سیالیت یک سلسله دارایی های مالی مورد ارزیابی قرار میگیرد که این نوع دارائی مالی بر سیالیت و فراهم آوری منبع ارزش تمرکز دارد. (صندوق بین المللی پول).

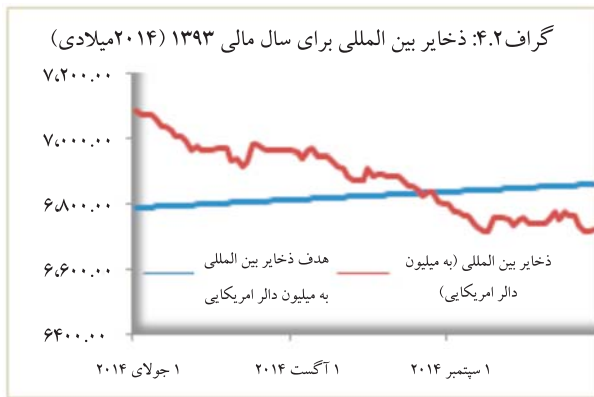

منبع: آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

پول به مفهوم وسیع (M2) به تناسب ربع قبلی نسبتاً رشد معتدل داشته است. ارزش پول به مفهوم وسیع (M2) در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به ۳۸۴،۸۵۶ میلیون افغانی میرسید که بیانگر افزایش ۳.۸۲ درصدی در مقایسه به ۶.۵۳ درصد رشد ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۲ میباشد. دلیل عمده در پی این رشد افزایش پول به مفهوم محدود (M1) عنوان شده است که بخش عظیم پول به مفهوم وسیع (M2) را تشکیل میدهد. سایر اجزای پول به مفهوم وسیع (M2) به اندازه ۷ درصد رشد منفی داشته است. پول به مفهوم محدود (M1) طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ هجری شمسی ۴.۴۵ درصد رشد داشته است که در مقایسه به ۶.۶ درصد ربع مشابه سال قبلی کاهش یافته است.

در همین حال شبه پول یا امانات میعادی و سایر اجزای پول به مفهوم وسیع (M2) در مقایسه به افزایش ۴.۳ درصدی

میزان ذخایر بین المللی د افغانستان بانک در آغاز سال ۶.۶۷۹ میلیارد دالر امریکایی ثبت گردیده که این رقم در اخیر ربع سوم سال ۱۳۹۳ (۲۰۱۴) به ۶.۷۷۱ میلیارد دالر امریکایی بالغ گردیده است. د افغانستان بانک ۲.۳۷۳ میلیارد دالر امریکایی را بمنظور فراهم آوری تقاضای بازار و جلوگیری از نوسانات حاد نرخ مبادله افغانی در مقابل سایر ارزها لایم نموده است.

منبع: آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

صعودی داشته است که دلیل اساسی آن دریافت کمک‌های مالی می‌باشد. د افغانستان بانک بنابر دلایل آتی مقدار کافی ذخایر بین المللی را باید حفظ نماید:

- ذخایر بین المللی بمنظور حمایت رسمی از پول افغانی نگهداری میشود. نگهداری مقدار کافی ذخایر بین المللی برای حفظ ارزش پول افغانی حایز اهمیت است.
- ذخایر بین المللی همچنان برای پرداخت بموقع بدهی‌های بین المللی و تمویل تجارت بین المللی مهم می‌باشد که بدین ترتیب تقاضا برای ذخایر نقدی یا سیال را افزایش داده که بمنظور رفع بدهی‌های مالی تجاری مؤثر واقع می‌گردد.
- د افغانستان بانک ذخایر بین المللی خود را بمنظور کنترل پول در دوران و حفظ ثبات نرخ مبادله افغانی در برابر اسعار مورد استفاده قرار میدهد.

جدول ۲.۱: حجم نقدینگی برای ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (۲۱ جولای الی ۲۰ سپتمبر سال ۲۰۱۴) به میلیون افغانی							
تفاوت	تغییر سال به سال	ربع سوم ۱۳۹۳	تفاوت	تغییر سال به سال	ربع سوم ۱۳۹۲	ربع سوم ۱۳۹۱	
		مبلغ			مبلغ	مبلغ	
-21,654	-4.53%	455,865	74,682	18.5%	477,519	402,836	۱- دارایی‌های خالص خارجی
-26,008	-5.10%	483,699	77,847	18.0%	509,707	431,860	(الف) دارایی‌های خارجی
-18,252	-4.37%	398,942	57,738	16.1%	417,195	359,457	ذخایر ارزی د افغانستان بانک
-12,915	-21.37%	47,509	2,790	4.8%	60,424	57,634	طلا
-5,337	-1.50%	351,433	54,947	18.2%	356,770	301,823	سایر
-7,756	-8.38%	84,757	20,109	27.8%	92,513	72,404	سایر دارایی‌های خارجی
-4,354	-13.53%	27,834	3,165	10.9%	32,189	29,024	(ب) بدهی‌های خارجی
45,541	-39.07%	-71,009	-45,136	63.2%	-116,551	-71,415	۲. دارایی‌های خالص داخلی
39,670	-69.01%	-17,812	-11,020	23.7%	-57,482	-46,463	(الف) کربدیت خالص داخلی
40,937	-39.44%	-62,850	-16,850	19.4%	-103,787	-86,937	کربدیت خالص برای سکتور عامه غیر مالی
40,804	-39.42%	-62,718	-16,786	19.4%	-103,522	-86,736	کربدیت خالص برای دولت مرکزی
-743	-2.19%	33,206	1,160	3.5%	33,949	32,789	کربدیت دولت مرکزی
-41,547	-30.22%	95,924	17,946	15.0%	137,471	119,525	بدهی‌های دولت مرکزی
0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0	0	کربدیت خالص برای دولت مرکزی و محلی
133	-50.16%	-132	-64	31.9%	-265	-201	کربدیت خالص برای شرکت‌های غیر مالی عامه
-1,466	-3.08%	46,188.21	6,380	15.5%	47,654	41,274	کربدیت برای سکتور خصوصی
199	-14.74%	1,150.46-	-549	68.7%	-1,349	-800	کربدیت خالص برای سایر شرکت‌ها
-5,414	-5.16%	99,419	26,466	33.8%	104,833	78,367	(ب) حسابات سرمایه

458	1.00%	46,222	-7,651	-14.3 %	45,764	53,415	(ج) سایر اقلام خالص
23,888	6.62 %	384,856	29,546	8.9 %	360,968	331,422	۳- پول به مفهوم وسیع (M2)
25,850	7.59 %	366,299	27,722	8.9 %	340,449	312,727	پول به مفهوم محدود (M1)
							اسعار خارج از سیستم سپرده گذاری
35,188	23.26 %	186,443	8,005	5.6 %	151,255	143,250	امانات جاری
-9,338	- 4.94 %	179,856	19,718	11.6 %	189,195	169,477	سایر امانات (شبه پول)
-1,962	-9.56 %	18,556	1,824	9.8 %	20,519	18,695	به افغانی
-2,870	-35.25 %	5,272	650	8.7 %	8,142	7,492	به اسعار
908	7.34 %	13,285	1,174	10.5 %	12,377	11,203	اوراق سرمایوی به استثنای سهام
0.000	0.000	0.000	0	0.000	0.000	0.000	

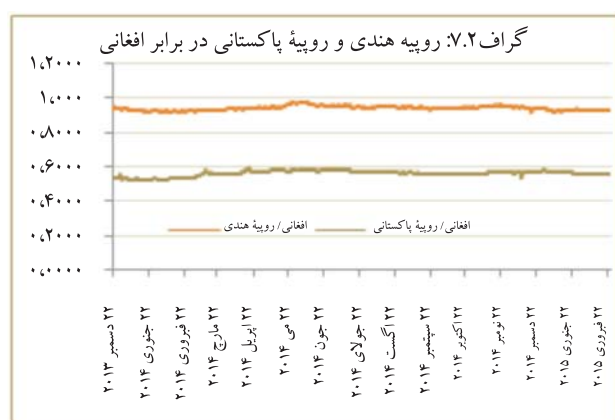
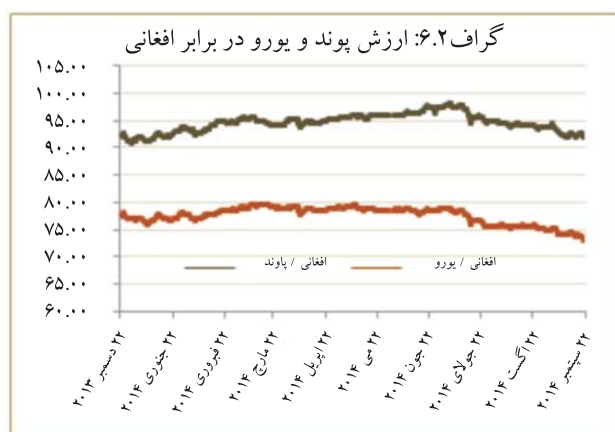
منبع: بخش سروی پولی، آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۴. بازار مبادله ارز

به همین ترتیب ارزش پول افغانی در برابر یورو ۶.۳۷ درصد، در برابر پوند ۹.۰۲ درصد و در برابر رویه هندی ۱.۳۷ درصد افزایش یافته است. در عین حال ارزش پول افغانی در برابر رویه پاکستانی ۴.۱۱ درصد و در برابر ریال ایرانی ۱.۶۷ درصد افزایش داشته است.

د افغانستان بانک از رژیم مبادله متحول مدیریت شده استفاده می نماید و بمنظور پیشگیری از عرضه بیش از حد پول در بازار و حفظ ارزش پول افغانی در برابر اسعار، حفظ موقف مناسب و تأمین بیلانس خارجی هر از گاهی مداخله مثبت را در بازار انجام می دهد. طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ ارزش پول افغانی در برابر برخی اسعار افزایش یافته است.

باوجود افزایش ارزش دالر امریکایی در بازارهای جهان در ربع سوم سال ۲۰۱۴، د افغانستان بانک توانسته است ثبات نرخ مبادله افغانی را در برابر دالر امریکایی حفظ نماید. نرخ اوسط روزمره مبادله افغانی در برابر دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ در گراف ذیل به وضاحت نشان داده شده است.

منبع: آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۱.۴ ليلام ارز ها

د افغانستان بانک تحت چارچوب عمليات بازار آزاد در بازار مداخله می نماید و اسعار را به بانکهای تجارتي و صرافان مجوز طی پروسه مزایده آزاد و شفاف که هفته دوبرار دایر می گردد، به فروش میرساند. هدف عمده ليلام ارز کنترل رشد عرضه پول و تنظیم نوسانات نرخ مبادله اسمی پول افغانی میباشد.

د افغانستان بانک طی ۹ ماه نخست سال تحت بررسی مجموعاً ۲.۳۷۳ میلیارد دالر امریکایی را ليلام نموده، در حالیکه مجموع تقاضا درین مدت ۳.۳۳۲ میلیارد دالر امریکایی سنجش شده است. قابل یاد آوری است که بطور اوسط، مجموعاً ۳۳ میلیون دالر امریکایی در هر ليلام بفروش رسیده است.

جدول ۲.۲: ليلام ارز در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳

تاریخ ليلام	نرخ مبادله بازار	قیمت کسرشده	مبلغ اعلان شده	مبلغ اعطا شده	مبلغ طلب شده
24-Dec-13	56.75	56.64	50.00	50.25	75.10
28-Dec-13	56.27	56.12	50.00	49.93	65.78
31-Dec-13	56.01	55.92	40.00	39.80	69.35
4-Jan-14	56.37	56.40	35.00	34.55	59.95
7-Jan-14	56.17	56.18	30.00	19.65	50.75
11-Jan-14	56.75	56.84	25.00	25.60	47.35
14-Jan-14	56.95	56.84	25.00	24.65	32.20
18-Jan-14	56.85	56.87	25.00	25.30	39.15
21-Jan-14	56.71	56.65	25.00	19.65	35.80
25-Jan-14	57.04	57.00	25.00	20.10	30.90
28-Jan-14	57.20	57.18	30.00	29.85	40.20
1-Feb-14	57.07	57.06	30.00	24.00	36.95
4-Feb-14	56.81	56.80	25.00	9.25	27.50
8-Feb-14	57.14	57.16	20.00	19.70	33.42
11-Feb-14	57.14	57.12	20.00	20.50	28.45
16-Feb-14	57.26	57.22	20.00	17.05	22.70
18-Feb-14	57.21	57.20	20.00	19.65	25.50
22-Feb-14	57.20	57.16	20.00	19.85	25.95
25-Feb-14	57.32	57.32	20.00	24.10	30.95
1-Mar-14	57.41	57.39	30.00	30.00	38.60
4-Mar-14	57.65	57.64	30.00	35.20	44.65
8-Mar-14	57.48	57.30	40.00	30.90	36.30
12-Mar-14	57.44	57.16	35.00	30.25	32.25
15-Mar-14	57.30	57.11	35.00	34.75	39.25
18-Mar-14	57.20	57.12	35.00	34.70	50.95
23-Mar-14	57.31	57.27	25.00	25.35	35.35
25-Mar-14	57.26	57.23	25.00	24.50	37.95
29-Mar-14	57.40	57.40	25.00	30.05	40.25
1-Apr-14	57.61	57.53	35.00	34.45	49.50
8-Apr-14	57.09	56.96	60.00	51.65	72.15
12-Apr-14	57.15	57.16	30.00	33.05	49.65
15-Apr-14	57.07	57.00	35.00	34.45	43.85
19-Apr-14	57.11	57.05	30.00	32.65	39.10
22-Apr-14	57.06	57.02	30.00	31.45	45.55
26-Apr-14	57.12	57.12	30.00	31.20	46.60

45.00	30.70	30.00	57.24	57.25	29-Apr-14
56.40	34.75	40.00	57.20	57.22	3-May-14
48.55	28.20	30.00	57.30	57.28	6-May-14
43.15	31.60	30.00	57.31	57.32	10-May-14
44.50	36.50	35.00	57.32	57.35	13-May-14
40.50	29.35	30.00	57.49	57.55	17-May-14
43.40	30.00	30.00	57.47	57.50	20-May-14
44.05	33.85	30.00	57.60	57.64	24-May-14
35.95	35.05	35.00	57.36	57.55	27-May-14
47.95	34.15	35.00	57.55	57.62	31-May-14
54.05	34.40	35.00	57.68	57.71	03-Jun-14
54.25	41.20	35.00	57.78	57.77	07-Jun-14
61.30	41.00	40.00	57.90	57.92	10-Jun-14
85.65	60.35	60.00	57.48	57.63	17-Jun-14
55.55	35.35	35.00	57.96	57.97	21-Jun-14
49.90	39.95	40.00	57.73	57.82	24-Jun-14
55.05	40.90	40.00	57.93	57.97	28-Jun-14
50.90	39.90	40.00	57.90	57.97	1-Jul-14
54.15	40.00	40.00	57.87	57.90	5-Jul-14
46.05	40.00	40.00	57.62	57.70	8-Jul-14
43.55	34.35	35.00	57.72	57.80	12-Jul-14
41.55	35.20	35.00	56.81	56.96	15-Jul-14
38.25	36.35	30.00	56.52	56.64	19-Jul-14
48.55	39.45	30.00	56.61	56.71	22-Jul-14
52.30	39.40	35.00	56.25	56.34	26-Jul-14
41.80	35.25	35.00	56.42	56.51	2-Aug-14
46.60	35.35	35.00	56.46	56.54	5-Aug-14
51.65	36.30	35.00	56.26	56.30	9-Aug-14
61.85	37.25	35.00	56.73	56.74	12-Aug-14
64.05	40.30	40.00	56.68	56.67	16-Aug-14
48.70	36.30	35.00	57.22	57.29	23-Aug-14
49.35	35.85	35.00	57.02	57.02	26-Aug-14
50.20	35.30	35.00	56.99	57.00	30-Aug-14
61.10	35.00	35.00	57.48	57.50	2-Sep-14
45.05	38.65	35.00	57.17	57.24	6-Sep-14
42.15	34.70	35.00	57.46	57.51	13-Sep-14
48.60	33.20	35.00	57.07	57.16	16-Sep-14

۵. بازارهای سرمایه و وضعیت نقدینگی

۱.۵ لیلان اوراق سرمایوی

د افغانستان بانک اوراق سرمایوی را به عنوان دومین ابزار سیاست پولی استفاده می کند و هفته وار با موعده سررسید ۳۶۴ روز، ۱۸۲ روز و ۲۸ روز به بانکهای مجوز تجارتي

صادر مینماید. هدف صدور اوراق سرمایوی برعلاوه

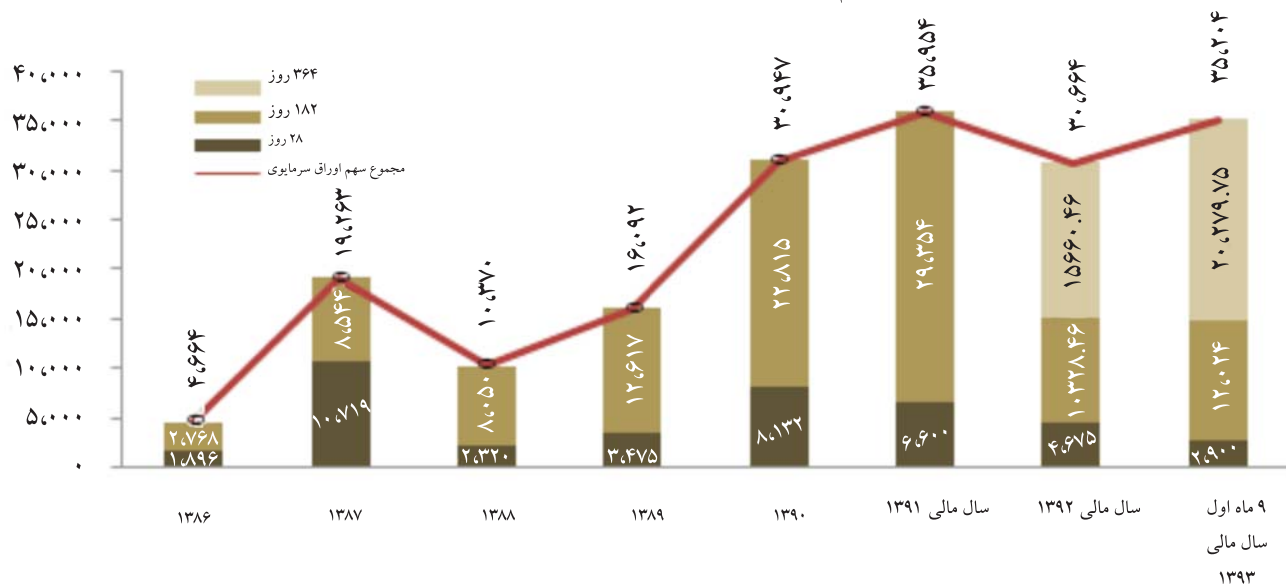
مدیریت سیالیت، کاهش فشار بالای لیلان ارز می باشد، زیرا

لیلان ارز سطح ذخایر بین المللی را پائین می آورد.

در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳، مجموع سهام حصول نشده

اوراق سرمایوی ۳۵.۲ میلیارد افغانی ثبت گردیده است.

گراف ۸.۲: سهام اوراق بهادار سرمایوی (میلیون افغانی) ۱۶ سپتمبر ۲۰۱۴

روند و دورنمای تورم

۳

روند و دورنمای تورم

نفت و نزول تقاضای کُلی، تورم بین المللی طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ کاهش یافته است. در نتیجه کاهش قابل ملاحظه تولیدات صنعتی در ایالات متحده امریکا و منطقه یورو قیمت کالاها کاهش یافته است. کاهش قیمت کالاهای تجارتي توام با کاهش قیمت نفت در جهان روی تورم عمومی درین کشورها فشار نزولی را بجا گذاشته است.

کشورهای روبه انکشاف آسیایی نیز مانند سایر کشورهای پیشرفته در ربع اخیر سال کاهش تورم را تجربه نموده است. چین که بزرگترین وارد کننده مواد خام و نفت در آسیا به شمار میرود فعالیت های اقتصادی اش بطی شده است. تقاضا برای محصولات چینی بالاثر رکود اقتصادی که کشورهای انکشاف یافته و بالخصوص اقتصاد کشورهای اروپایی به آن مواجه است، شدیداً متاثر گردیده است. کاهش همزمان تقاضای کُلی توأم با قیمت پائین نفت و کالاهای تجارتي باعث تشدید روند نزولی تورم درین کشورها گردیده است.

قیمت مواد خام نفتی در بازار بین المللی طی ربع تحت بررسی تقریباً ۱۰ درصد کاهش یافته است. بگونه مثال، در اخیر ماه جون قیمت هر بوشکه نفت برینت به ۱۱۵ دالر امریکایی میرسید در حالیکه در ماه سپتمبر قیمت آن به ۹۵ دالر امریکایی کاهش یافته است. از آنجائیکه مواد نفتی از مهمترین جزء تورم کُلی به حساب میرود، افت قیمت آن در چنین میزان میتواند باعث کاهش قابل توجه مصارف تولیدی جهان و سطح تورم گردد. فشار دفلاسیون عمده تا به اثر عرضه بیش از حد نفت از جانب کشورهای تولیدی و از

اقتصاد جهان پس از بحران مالی جهانی از شش سال بدینسو با اثرات نامطلوب آن دست و پنجه نرم می کند. اقتصاد کشورهای بزرگ بشمول ایالات متحده امریکا، بریتانیا و اتحادیه اروپا برای مدت طولانی با رکود قوی اقتصادی توام با افزایش بی سابقه بیکاری و بدهی بزرگ به نسبت تولیدات ناخالص داخلی مواجه گردیدند. باوجود اینکه ایالات متحده امریکا و کشورهای اتحادیه اروپا یک سلسله پالیسی های پولی و مالی متعارف و غیر متعارف وسیع را بمنظور پایان بخشیدن رکود درین کشورها تطبیق نموده است، ولی با آنهم این تلاش ها و اقدامات نتیجه امید بخش و مؤلد را ببار نیاورده است. در همین حال اقتصاد کشورهای آسیایی درین مدت به عنوان ماشین اقتصاد جهان عمل نموده است، بخصوص چین در توسعه اقتصاد جهان از سال ۲۰۰۸ الی ۲۰۱۰ نقش بارزی ایفا نموده است.

شواهد و مدارک موجود در مورد اقتصاد جهان می رساند که مرحله انبساطی اقتصاد جهان به پایان رسیده است و ما با مرحله نزولی دوران تجارت مواجه هستیم. بناً افزایش سطح فعالیت های اقتصادی پدیده نیست که ما در مدت زمان چهار سال تقریبی آینده انتظاری در مورد آن داشته باشیم.

کاهش چشمگیر قیمت نفت خام در بازارهای نفتی جهان طی سه ماه اخیر همزمان با کاهش قابل ملاحظه سطح تولیدات صنعتی کشورهای چون چین، آلمان، جاپان و فرانسه واقع گردیده است. روند نزولی تقاضای کُلی و فعالیت های تجاری احتمال برگشت بحران را می رساند.

با توجه به وضعیت اقتصادی جهان، کاهش قابل توجه قیمت

وضعیت سیاسی و اقتصادی در کشور نیز ربط داشته باشد. در ربع سوم سال مالی ۲۰۱۴ سطح بی باوری های سیاسی و نا امنی ها افزایش یافته است که این روند فعالیت های اقتصادی را به کندی مواجه ساخته، میزان سرمایه گذاری ها را کاهش داده و باعث شده که اجرای پروژه ها بطول بانجامد و سطح بیکاری افزایش بیابد. کاهش سرمایه گذاری ها، تقاضای مستهلکین و افزایش سطح بیکاری تأثیر منفی بالای تقاضای عمومی در کشور داشته است. فشارهای دفلایونی در اثر کاهش تقاضا افزایش یافته و سطح قیم را بطور عموم در کشور پائین آورده است.

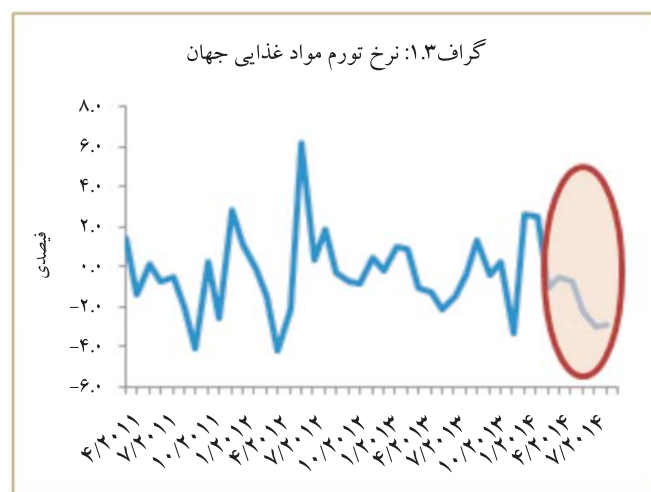
۱. قیمت کالاهای مصرفی در افغانستان

در سه ربع نخست سال مالی ۲۰۱۴ تورم عمومی در افغانستان در ادامه روند حاکم که در ربع سوم سال قبلی (سال مالی ۲۰۱۳) آغاز گردیده، سیر نزولی داشته است. فشارهای تورمی از نیمه دوم سال مالی قبلی (۲۰۱۳) رو به کاهش نهاده است. از همان زمان بدینسو، به استثنای چند نوسان جزئی که دلایل موسمی داشت، تورم در سطح کشور روند کلی نزولی اختیار کرده است.

تورم شاخص قیم مصرفی در ماه سپتمبر ۲۰۱۳ به اوج خویش یعنی ۹.۲ درصد رسیده بود، در حالیکه یک سال بعد آن در ماه سپتمبر ۲۰۱۴، بعد از سال ۲۰۱۱ به کمترین حد خویش یعنی ۴.۲ درصد افت نموده است. با توجه به آمار و ارقام ارائه شده به آسانی درک می شود که کاهش سطح تورم طی این مدت، عمدتاً به دلیل کاهش چشمگیر قیم اجزای غیر غذایی شاخص قیم مصرفی صورت گرفته است.

طرف دیگر کاهش تقاضا به این محصول از جانب کشورهای صنعتی به میان آمده است.

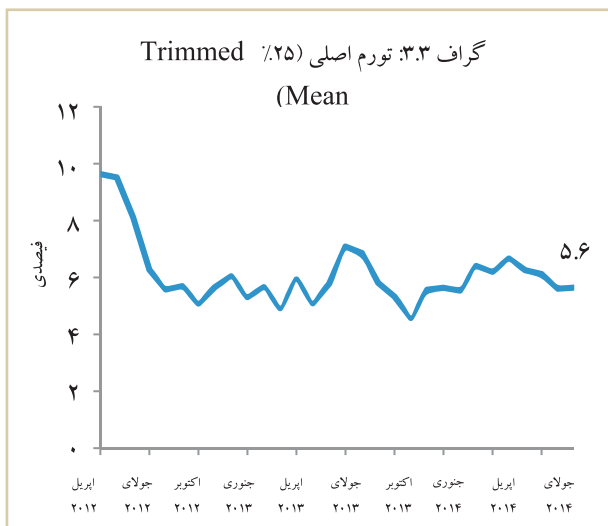
در ربع تحت بررسی (ربع سوم سال مالی ۲۰۱۴) قیم مواد غذایی همچنان قیمت نفت کاهش قابل ملاحظه ای را نشان می دهد. شاخص قیم مواد غذایی بطور اوسط دفلایسون ۵.۹ درصدی را در قیم مواد غذایی نشان میدهد. با توجه به وفور محصولات زراعتی در ایالات متحده امریکا، قیمت های گندم و جواری به تناسب ماه می سال روان به ترتیب ۲۷ درصد و ۲۵ درصد کاهش داشته است. در عین حال شاخص تولیدات روغن بادام و پنبه نیز کاهش قیمت داشته است.

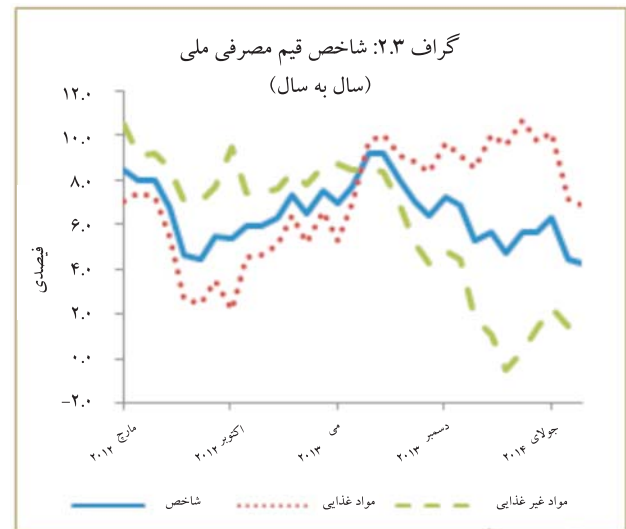
با در نظر داشت وضعیت مطلوب تورم جهانی در سپتمبر سال ۲۰۱۳ تورم سالانه در افغانستان نیز از ۷.۹۸ درصد به پائین ترین حد آن یعنی به ۴.۲۱ درصد کاهش یافته است. بر علاوه کاهش قیم مواد غذایی و مواد نفتی، رشد بطنی اقتصاد جهان، و کاهش تقاضای کلی که باعث کاهش سطح تورم در میان تمام کشورها گردیده است، سطح پائین تورم در افغانستان میتواند به یک سلسله از عوامل درونی شامل

در جهان هنوز هم در حد اندک و یک رقمی باقی بماند. از مطالعه شاخص قیم مصرفی کابل بر می آید که نرخ تورم پایتخت نشاندهنده نرخ تورم سراسر کشور است. در سپتمبر سال ۲۰۱۴ نرخ تورم سال به سال ۱.۲ درصد ثبت گردیده است، که در مقایسه به تورم ۵.۷ درصدی دوره مشابه سال قبلی کاهش یافته است.

اجزای غیر غذایی شاخص قیم مصرفی به دلیل عوامل فوق الذکر بطور قابل توجه کاهش را نشان می دهد. اجزای غیر غذایی شاخص قیم مصرفی کابل در نرخ تورم طی مدت تحت بررسی نقش ارزنده داشته است. تورم اجزای غیر غذایی شاخص کلی قیم مصرفی کابل در مقایسه به سال قبلی بگونه چشمگیر کاهش یافته که بیانگر دفلاسیون ۱.۶ درصدی (سال به سال) بوده که نسبت به نرخ تورم ۸ درصدی سال قبلی کاهش فاحش را نشان می دهد. بمنظور دفع سوء اثرات انحرافی و حصول یک تصویر مناسب از روند دوامدار تورم در کشور ما نرخ تورم اصلی را سنجش می نمائیم. سنجش تورم اصلی با استفاده از ۲۵ درصدی Trimmed mean (TM) نشان می دهد که نرخ تورم در هر دو ماه سپتمبر و آگست سال ۲۰۱۴ به اندازه ۵.۶ درصد ثبت شده است.

منبع: اداره مرکزی احصائیه / محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

منبع: اداره مرکزی احصائیه / محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

در این میان قیمت های مسکن، برق و مواد نفتی که اجزای فرعی شاخص قیم مصرفی را تشکیل میدهد و بزرگترین بخش غیر غذایی شاخص قیم مصرفی را در بر می گیرد، بطور قابل ملاحظه کاهش یافته است. در ماه آگست ۲۰۱۳ نرخ تورم این اجزای فرعی شاخص قیم مصرفی ملی ۹.۳ درصد ثبت گردیده است. طی ربع اخیر سال ۲۰۱۳ و نیمه اول سال ۲۰۱۴ نرخ تورمی این بخش ها (مسکن، برق و مواد نفتی) به ۱۰.۴ درصد دفلاسیون تغییر یافته است، که طی یک سال تقریباً ۱۹.۷ درصد کاهش را نشان میدهد. دلیل روند نزولی قیم عمومی در کشور را میتوان به یک سلسله عوامل شامل کاهش قیمت نفت در جهان، تقاضای اندک برای سرمایه گذاری به دلیل بی باوری های ناشی از خروج قوای بین المللی از کشور و بی ثباتی های سیاسی برخاسته از جنجال های انتخابات و طولانی شدن پروسه اعلان نتایج انتخابات نسبت داد.

د افغانستان بانک انتظار فشارهای تورمی در آینده نزدیک را دارد و پیش بینی می کند که نابسامانی های کنونی سیاسی کشور حل خواهد گردید و اقتصاد از وضعیت کنونی پا به عرصه بهبود خواهد گذاشت، هرچند توقع می رود که شاخص قیم مصرفی عمدتاً به نسبت وضعیت مطلوب تورمی

۱.۱ تغییرات تورم عمومی ملی

۱.۱.۱ تغییرات سالانه

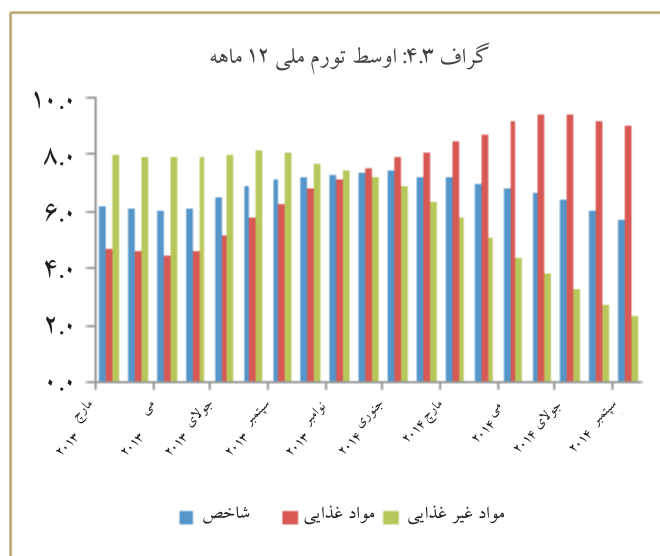
تورم عمومی ملی که بر اساس فیصدی تغییرات در شاخص قیم مصرفی سنجش می گردد، از آغاز ماه اگست ۲۰۱۳ الی سپتمبر ۲۰۱۴ بگونه چشمگیر کاهش یافته است. سطح عمومی قیم (تورم عمومی) کشور در ربع سوم سال ۲۰۱۴ به اندازه ۴.۲ درصد ثبت گردیده که نسبت به ۸ درصد زمان مشابه سال قبلی کاهش یافته است.

نرخ تورم مواد غذایی و مشروبات اجزای شاخص قیم مصرفی ملی که بزرگترین بخش سبد قیم مصرفی را تشکیل میدهد، از ۹.۱ درصد ربع سوم سال ۲۰۱۳ به ۶.۸ درصد (سال به سال) در ربع سوم سال مالی ۲۰۱۴ کاهش یافته است. نان خشک، حبوبات، گوشت، شیر و سبزیجات اجزای کلیدی فرعی مواد غذایی را تشکیل میدهد، بنابر این جهت تحلیل تغییرات در بخش مواد غذایی تمرکز بالای این اقلام ضروری پنداشته میشود.

از مقایسه ارقام ربع سوم سال ۲۰۱۴ با ارقام سال گذشته بر می آید که تورم عمومی در سطح مطلوب قرار دارد. در جریان یکسال گذشته نان خشک و حبوبات به اندازه ۳.۶ درصد کاهش یافته، که در ربع روان (سال به سال) به ۱۱ درصد میرسد. سایر اجزای فرعی سبد قیم مصرفی شامل گوشت، شیر، پنیر، تخم و سبزیجات طی یکسال آغاز از سپتمبر ۲۰۱۳ الی سپتمبر ۲۰۱۴ نیز روند نزولی داشته است.

کاهش نرخ تورم مواد غذایی قسماً به کاهش قیم مواد غذایی به سطح جهان طی سال گذشته بر می گردد. بطور مثال، با وفور تولیدات حبوبات در ایالات متحده امریکا، قیم گندم و جواری به ترتیب ۲۷ درصد و ۲۵ درصد کاهش یافته است. در عین زمان، شاخص روغن نخل نیز نشان می دهد که طی این مدت کاهش یافته است. تورم شاخص قیم مصرفی ملی در بخش غیر غذایی پیشرفت

مطلوب را می رساند. در سپتمبر سال ۲۰۱۳ تورم سالانه در بخش غیر غذایی از ۶.۸ درصد (سال به سال) به ۱.۴ درصد الی اخیر زمان گزارش دهی کاهش یافته است. در میان تمام اقلام بخش غیر غذایی، اجزای فرعی شاخص قیم مصرفی مسکن، که مهم ترین و سنگین ترین بخش را تشکیل میدهد در ربع سوم سال ۲۰۱۳ بطور قابل ملاحظه از نرخ تورم ۶.۸ درصدی (سال به سال) به نرخ دفلاسیون ۸.۸ درصدی در ربع تحت بررسی کاهش یافته است. یک سلسله عوامل چون تقاضای پائین برای خانه های کرائی و ضعف اطمینان در زمینه های تجارت و سرمایه گذاری به دلیل بی باوری های سیاسی در کشور می تواند بخشی از دلایل کاهش قابل ملاحظه قیمت در اجزای فرعی شاخص قیم مصرفی به شمار رود. برعکس قیمت خانه سازی و نفت، نرخ تورم بخش های فرعی دیگر مواد غیر غذایی مثل مبل و فرنیچر و کالاهای استهلاکی خانواده ها و حمل نقل افزایش یافته است. دلیل دیگری که سطح تورم را در این اجزا بلند برده است میتواند به کاهش بهای واحد پولی (افغانی) در برابر اسعار و مشکلات امنیتی ربط داشته باشد.

منبع: اداره مرکزی احصائیه / محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

جدول ۱.۳: تفکیک تورم عمومی شاخص قيم مصرفی ملی

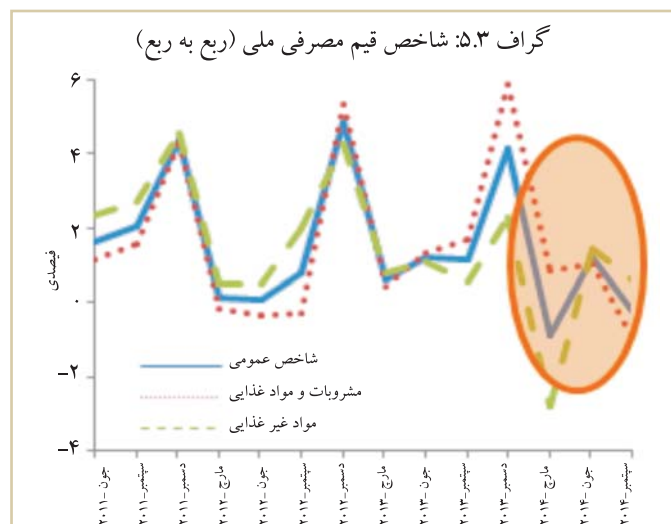
(تغییرات درصدی سال به سال)

(مارچ ۲۰۱۱=۱۰۰)

۱۳۹۳			۱۳۹۲				۱۳۹۱-سال مالی*			وزن	
ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	ربع چهارم	ربع پنجم	ربع ششم	ربع هفتم	ربع هشتم	ربع نهم	ربع دهم		
4.2	5.6	5.6	7.2	8.0	7.6	6.4	5.9	5.4	6.8	100.0	شاخص کلی
6.8	9.7	10.0	9.6	9.1	6.9	5.2	4.5	3.5	5.5	52.0	مواد غذایی و مشروبات
11.0	11.4	9.5	9.1	14.6	13.7	12.8	8.4	4.6	2.2	17.7	نان خشک و حبوبات
3.7	3.4	2.6	5.0	6.6	5.3	6.0	10.2	12.9	13.8	7.2	گوشت
2.1	6.1	6.5	5.0	7.8	4.1	4.9	8.8	7.9	9.7	4.8	شیر، پنیر و تخم مرغ
0.9	1.7	1.8	0.3	0.4	-2.3	-0.5	3.5	0.3	5.2	4.0	روغنات و شحمیات
9.2	9.9	8.5	4.4	0.1	-2.0	-3.2	-5.3	6.3	16.1	4.8	میوه خشک و تازه
7.1	24.3	30.3	30.7	15.3	6.6	-3.3	1.0	-4.4	5.1	7.9	سبزیجات
-0.2	-1.6	2.5	2.4	2.8	4.7	3.4	-0.3	-2.8	0.5	2.9	بوره و شیرینی
12.0	9.4	10.5	8.1	5.6	10.2	8.8	15.3	11.8	26.7	0.9	چاشنی ها
4.0	3.7	7.4	6.6	6.8	8.5	7.6	13.9	17.1	16.3	1.8	مشروبات غیر الکولی
1.4	1.4	1.1	4.7	6.8	8.4	7.7	7.4	7.7	8.6	48.0	مواد غیر غذایی
0.6	3.0	8.4	10.9	21.2	19.5	11.5	9.7	0.7	4.5	0.4	تنباکو
6.9	8.1	8.3	8.8	8.9	10.3	8.0	7.7	8.3	13.7	7.0	البسه
-8.8	-9.1	-8.5	1.8	6.8	11.1	11.8	12.2	12.7	11.6	20.7	خانه سازی
10.3	10.4	8.5	8.7	6.5	6.0	3.9	0.0	-4.5	-5.4	7.0	اثاثیه و فرنیچر خانه
10.3	9.0	8.8	8.0	11.2	13.0	11.3	7.7	4.4	1.7	3.3	صحت
19.5	20.1	16.6	5.8	3.6	-1.5	-2.5	-0.3	6.6	13.1	4.7	ترانسپورت
-2.0	-1.4	-1.5	-2.5	-4.5	-6.4	-6.7	-4.3	-2.7	0.2	1.1	ارتباطات
4.0	5.0	1.9	1.8	1.8	1.7	7.1	5.2	6.7	4.7	0.7	تعلیم و تربیه
7.1	5.4	6.5	2.3	2.6	3.5	3.2	5.3	1.9	10.8	0.1	اطلاعات و فرهنگ
4.6	2.4	2.6	1.8	3.7	2.8	2.4	8.2	10.4	5.9	1.0	هوتل ها و رستوران ها
8.2	10.2	7.6	8.0	6.6	5.2	5.5	9.1	17.7	19.2	1.8	متفرقه
5.6	6.3	6.4	5.6	5.8	5.8	4.9	6.0	5.7	8.1		تورم (28% TM) اصلی
1.7	3.6	4.3	7.2	7.2	7.4	5.9	5.8	5.9	7.7		تورم اصلی (تورم عمومی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغنات و شحمیات و تنباکو)

منبع: دفتر احصائی مرکزی / محاسبه کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک
 * سال مالی افغانستان (از ماه دسمبر الی جنوری) از سال ۱۳۹۱ آغاز شد، بدین لحاظ شامل ۳ ربع میشود.

۲.۱.۱ تغییرات ربعوار

هرچند، ارقام ربعوار تورم عمومی روند مشابه را با روند تورم عمومی سالانه که در این بولتن قبلاً تحلیل شده است، نشان میدهد، روند انفرادی اجزای شاخص قیم مصرفی تا حدی مخلوط بوده است. در ربع سوم سال ۲۰۱۴ شاخص تورم عمومی به دفلاسیون ۰.۲ درصدی تقرب نموده، در حالیکه این رقم طی ربع قبلی به اندازه ۱.۲ درصد نرخ تورمی داشته است.

با این حال، قیم گندم و حبوبات طی ربع سوم سال به اندازه ۲.۷ درصد در مقایسه به ۴.۱ درصد ربع قبلی افزایش یافته است. فشار دفلاسیونی، قیم میوه و اجزای فرعی سبزیجات طی ربع کنونی را حتی بیشتر از ربع قبلی کاهش داده است. خانه سازی و نفت منحنی مهم ترین اجزای فرعی شاخص غیر غذایی طی ربع سوم سال رشد کمتر داشته و نرخ ۰.۱ درصدی دفلاسیون را نسبت به ربع قبلی به ثبت رسانده است.

بمنظور کسب معلومات در رابطه به روند نرخ تورم، لازم پنداشته میشود تا تغییرات ربع به ربع را در تمام شاخص های قیم مصرفی و اجزای مختلف آن مقایسه نماییم. مرور تغییرات ربعوار تورم عمومی کشور به ما کمک می کند تا آنعده بخش های تورم را که در جریان سال واضح نمی شود، واضح ساخته و در مورد معلومات کسب نماییم.

تورم عمومی طی ربع چهارم صعود نموده و در دسمبر هر سال به اوج خود می رسد. برعلاوه مشخصات عمومی نرخ تورم، تورم سال ۲۰۱۴ یک سلسله مشخصات دیگری نیز می تواند داشته باشد، که تنها در پرتو اوضاع حاکم سیاسی و اقتصادی کشور قابل شرح میباشد.

برخلاف سال های گذشته، میان تورم سرتاسری اجزای مواد غذایی و غیر غذایی پراکندگی بیشتر بنظر میرسد. بخش غیر غذایی پس از یک مرحله رشد اندک کاهش شدید را تجربه نموده، طوریکه در ماه مارچ ۲۰۱۴ حداقل سطح آن یعنی ۲- درصد ثبت شده است. گذشته از این، روند نزولی قسمی در نرخ تورم مشاهده گردیده که شاید در ربع بعدی رشد نا چیزی را در پی داشته باشد.

افت سالانه ۳.۸ درصدی تورم عمومی که شامل کاهش ۱.۴ درصد در ربع سوم سال ۲۰۱۴ بوده است، می تواند به بعضی عوامل ربط داشته باشد. برای دریافت ریشه این نوع تغییرات و عوامل آن نیاز به تحلیل بیشتر است، بنابر این اجزای فرعی و غیر فرعی تورم ملی را مورد تحقیقات عمیق قرار میدهم.

جدول ۲.۳: تفکیک تورم ملی شاخص قيم مصرفی

(تغییرات درصدی ربع به ربع)

(مارچ ۲۰۱۱ = ۱۰۰)

۱۳۹۳			۱۳۹۲				۱۳۹۱ - سال مالی *			
ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	ربع چهارم	ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	
-0.2	1.2	-0.9	4.1	1.1	1.2	0.6	4.8	0.8	0.1	شاخص عمومی
-1.0	1.0	0.8	5.9	1.7	1.3	0.5	5.4	-0.3	-0.3	مواد غذایی و مشروبات
2.7	4.1	0.6	3.2	3.0	2.4	0.2	8.4	2.2	1.6	نان خشک و حبوبات
2.1	0.7	0.3	0.6	1.8	0.0	2.6	2.1	0.6	0.7	گوشت
0.8	-1.8	1.9	1.2	4.8	-1.4	0.4	3.9	1.2	-0.6	شیر، پنیر و تخم مرغ
-0.1	-0.2	-0.9	2.1	0.7	-0.2	-2.3	1.4	-1.2	1.7	روغنهای و شحمیات
-1.7	3.4	6.7	0.7	-1.0	2.0	2.7	-3.6	-2.9	0.7	میوه تازه و میوه خشک
-14.7	-3.0	-0.3	29.9	-1.0	1.7	0.0	14.5	-8.5	-7.8	سبزیجات
3.3	-2.8	-2.1	1.5	1.9	1.3	-2.3	1.9	3.8	0.1	بوره و شیرینی
0.3	2.7	3.3	5.3	-2.1	3.8	1.0	2.9	2.1	2.5	چاشنی ها
1.9	-0.6	0.5	2.1	1.6	3.0	-0.2	2.3	3.2	2.1	مشروبات غیر الکولی
0.6	1.4	-2.8	2.3	0.6	1.1	0.8	4.3	2.0	0.5	مواد غیر غذایی
-2.8	2.2	-0.2	1.5	-0.5	7.5	2.1	11.0	-1.9	0.4	تنباکو
-0.2	1.9	1.2	3.8	0.9	2.1	1.7	3.9	2.3	-0.1	البسه
-0.1	-0.3	-10.0	1.7	-0.4	0.4	0.1	6.7	3.6	1.1	خانه سازی
2.5	2.0	4.2	1.2	1.3	1.8	3.4	4.3	3.0	0.2	صحت
2.4	3.2	9.1	3.6	2.9	0.2	-1.0	1.5	-2.1	-0.8	ترانسپورت
-1.3	-1.3	-0.1	0.7	-0.7	-1.4	-1.1	-1.3	-2.7	-1.7	ارتباطات
-0.2	2.4	1.8	0.0	0.8	-0.6	1.7	-0.1	0.8	4.6	تعلیم و تربیه
1.6	-1.0	5.5	0.9	0.0	0.1	1.3	1.2	0.8	-0.2	اطلاعات و فرهنگ
3.3	0.4	0.9	-0.1	1.1	0.6	0.2	1.7	0.2	0.2	هتل ها و رستوران ها
0.1	2.8	1.2	4.0	2.0	0.3	1.6	2.6	0.5	0.6	متفرقه

منبع: اداره مرکزی احصائیه / محاسبه کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

سال مالی افغانستان (دسمبر الی جنوری) از سال ۱۳۹۱ آغاز شده، بنابراین شامل ۳ ربع میشود.

۲. تغییرات تورم عمومی کابل

در شهر کابل حدوداً ۵ میلیون تن که تقریباً ۶/۱ حصه نفوس افغانستان را تشکیل میدهد، زندگی میکنند. کابل تنها پایتخت سیاسی کشور نبوده، بلکه مرکز فعالیتهای اقتصادی کشور نیز محسوب میگردد. نظر به جایگاه خاص که این شهر دارد، هر نوع تغییرات در متحولهای اقتصادی اثر

مستقیم بالای اوضاع اقتصادی کشور دارد. در نکات ذیل

نوسانات عمومی سطح قيم شهر کابل بررسی گردیده است.

۱.۲ تغییرات سالانه

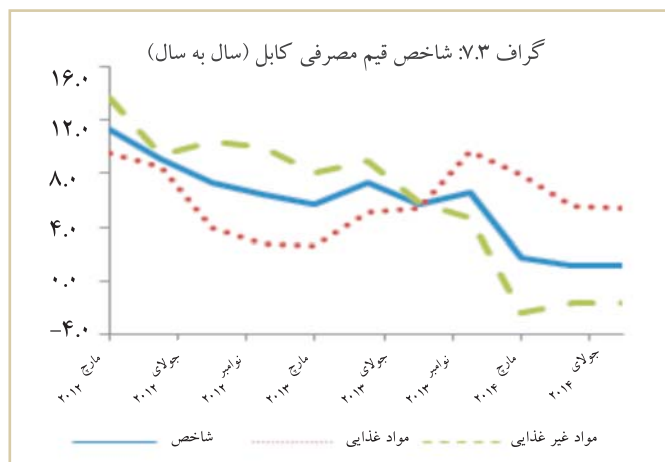
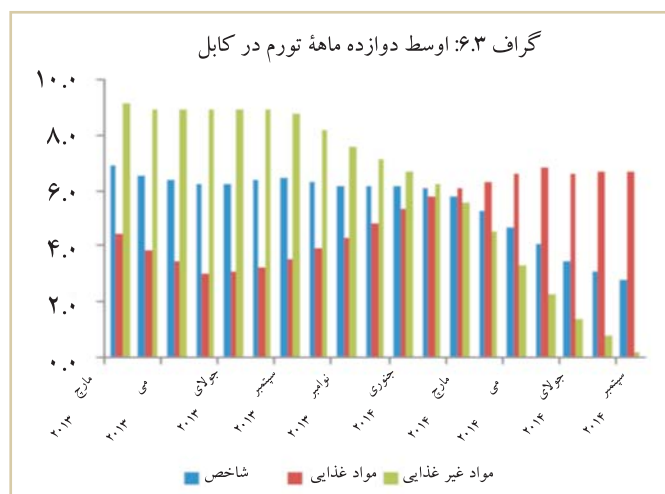
روند تورم در شهر کابل با روند تورم عمومی در افغانستان دارای خصوصیات متناسب و همسان بوده است. همزمان با تغییرات در سطح کُلی قيم طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ تورم

حالیست که اقلام شامل این اجزای سبد مصرفی روند مختلط را برحسب تغییرات تورم در طی زمان مشابه نشان داده است. بطور مثال، نرخ تورم نان خشک و حبوبات و اجزای فرعی روغن خوراکی کاهش چشمگیر داشته، در حالیکه شیر و پنیر و میوه تازه و خشک در مقایسه به ماه سپتمبر سال قبلی افزایش تورمی شدید را از خود نشان داده است.

نرخ تورم در نان خشک و حبوبات از ۱۲.۶ درصد به ۶.۶ درصد (سال به سال) کاهش یافته و نرخ تورم روغن خوراکی از ۳.۴ درصد به نرخ دفلاسیون ۵.۱ درصدی کاهش یافته است. با این حال قیمت شیر به شدت افزایش یافته و به تناسب دفلاسیون ۱ درصدی سال گذشته، اینک به اندازه ۸.۷ درصد انفلاسیون را همراه است. به همین ترتیب قیمت میوه تازه و خشک افزایش قابل ملاحظه ای را طی ربع سوم سال ۲۰۱۴ نشان می دهد.

برخلاف نرخ ثابت تورم در اجزای مواد غذایی، اجزای مواد غیر غذایی شاخص قیم مصرفی کابل کاهش چشمگیر را نشان می دهد. این بخش سبد مصرفی از حالت انفلاسیونی ۵.۹ درصدی سال گذشته اینک به نرخ ۱.۶ درصد دفلاسیونی کاهش یافته است. این چنین افت در قیم اجناس میتواند به بی باوری های شدید سیاسی و در نتیجه بدتر شدن اوضاع سیاسی که سبب افت چشمگیر تقاضای سرمایه گذاری بوده است، ربط داشته باشد. سطح پائین تقاضا برای سرمایه گذاری در این زمان سبب کاهش شدید تقاضا برای اجناس با دوام گردیده، این روند بازار اجناس با دوام را طی ماه می سال ۲۰۱۴ برای مدت کوتاهی در حالت دفلاسیونی قرار دارد.

عمومی کابل نیز کاهش قابل ملاحظه ای را می رساند، طوریکه تورم عمومی کابل در ربع سوم سال به اندازه ۱.۲ درصد (سال به سال) ثبت شده، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال گذشته به ۵.۷ درصد می رسید. عوامل عمده این کاهش افت قیم در اجزای غیر غذایی شاخص قیم مصرفی محسوب می شود.

منبع: اداره مرکزی احصائیه / محاسبه کارمندان آمریت سیاست عمومی پولی د افغانستان بانک

طوریکه بنظر می رسد، اجزای مواد غذایی شاخص قیم مصرفی کابل طی یکسال گذشته آغاز از سپتمبر ۲۰۱۳ تا پایان سپتمبر ۲۰۱۴ تغییرات قابل توجه نداشته است. این در

جدول ۳.۳: تفکیک شاخص کُلی قیم مصرفی کابل

(تغییرات درصدی ريع به ريع)

(مارچ ۲۰۱۱ = ۱۰۰)

۱۳۹۳			۱۳۹۲				*۱۳۹۱			وزن	
ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	ربع چهارم	ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	ربع سوم	ربع دوم	ربع اول		
1.2	1.2	1.8	6.7	5.7	7.4	5.8	6.5	7.4	9.0	100	شاخص کُلی
5.4	5.5	7.9	9.7	5.4	5.1	2.6	2.7	4.0	8.5	52.0	مواد غذایی و مشروبات
6.6	4.8	7.7	10.4	12.6	13.4	11.8	10.3	7.2	6.7	17.7	نان خشک و حبوبات
3.8	-1.4	-1.4	4.2	3.4	5.3	9.3	14.2	15.5	15.8	7.2	گوشت
8.7	9.9	6.1	2.3	-1.0	-2.0	0.4	5.3	6.1	9.6	4.8	شیر، پنیر و تخم مرغ
-5.1	-3.1	-0.9	1.1	3.4	-0.4	0.1	0.7	-0.7	9.8	4.0	روغنیات و شحمیات
7.4	8.8	6.5	2.3	-4.2	-6.3	-8.6	42.6	11.9	27.4	4.8	میوه تازه و میوه خشک
8.9	15.8	24.7	30.0	8.6	7.2	-6.5	-3.2	-3.5	4.9	7.9	سبزیجات
-3.5	-6.9	-0.5	-1.4	-1.1	1.1	2.0	-2.3	-4.7	-1.6	2.9	بوره و شیرینی
9.2	7.0	8.3	4.8	4.0	9.0	14.2	37.9	35.6	29.7	0.9	چاشنی ها
2.6	2.1	7.8	6.6	6.4	6.8	4.1	3.9	8.7	10.1	1.8	مشروبات غیرالکولی
-1.6	-1.7	-2.3	4.6	5.9	8.9	8.0	9.9	10.3	9.4	48.0	مواد غیر غذایی
11.5	13.3	11.0	10.3	11.6	10.0	6.1	6.1	7.6	7.8	0.4	تنباکو
11.3	11.5	7.8	5.8	4.9	7.5	3.7	5.1	3.8	3.6	7.0	البسه
-13.1	-13.2	-12.2	3.6	7.0	12.3	11.7	16.1	18.0	15.9	20.7	خانه سازی
13.2	13.4	6.2	6.8	4.9	3.8	3.8	-1.1	-6.0	-4.3	7.0	اثاثیه و فرنیچر خانه
8.7	7.3	7.8	7.9	9.1	19.4	20.9	18.9	15.9	6.2	3.3	صحت
32.1	33.2	33.3	8.0	3.2	-1.9	-4.4	-2.1	1.8	5.3	4.7	ترانسپورت
-4.0	-2.2	-0.8	-0.7	-0.7	-1.2	-0.4	-0.4	-0.4	0.1	1.1	ارتباطات
1.9	2.8	-0.1	0.9	1.0	0.7	0.5	-2.5	1.7	-2.4	0.7	سرگرمی و فرهنگ
19.1	14.6	14.0	2.0	-0.2	0.9	1.7	1.3	1.2	0.5	0.1	تعلیم و تربیه
5.2	2.3	1.5	0.0	0.0	0.0	0.8	6.9	12.5	3.1	1.0	هوتل ها و رستوران ها
3.8	7.9	4.3	5.0	2.8	0.9	2.4	4.4	19.5	22.5	1.8	متفرقه
6.2	5.7	5.3	4.4	3.5	3.7	3.3	3.7	6.6	7.1		TM تورم اصلی (٪۲۸)
-3.8	-1.3	-1.3	6.0	6.7	7.0	5.5	6.5	8.3	9.8		تورم اصلی (تورم عمومی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغنیات و شحمیات و تنباکو)

منبع: اداره مرکزی احصائیه / محاسبه کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

* سال مالی افغانستان (دېسمبر الی جنوری) از سال ۱۳۹۱ آغاز شد، بنابراین شامل ۳ ريع میشود.

۲.۲ توسعه ربعوار

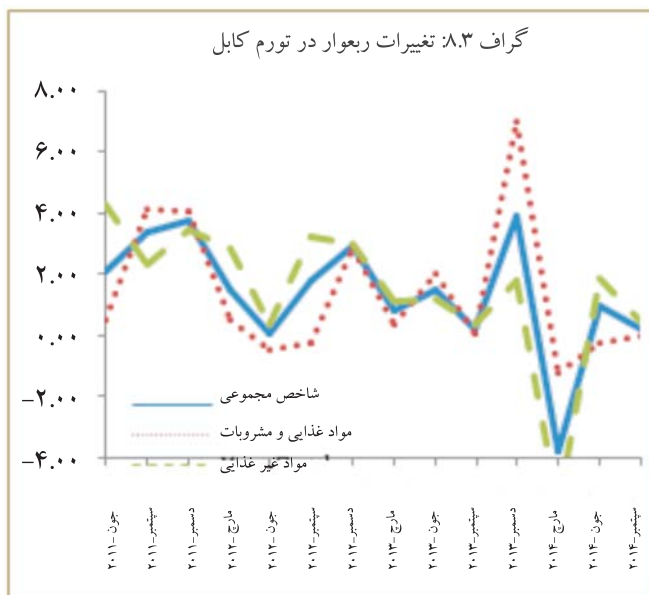
توسعه ربعوار شاخص قيم مصرفی کابل شرح دیگری از کاهش نرخ تورم را بیان می‌دارد. شاخص عمومی در ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی کاهش اندک ۰.۳ درصدی را نشان می‌دهد، در حالیکه این رقم در ربع دوم سال ۱ درصد بوده است.

شاخص قيم مصرفی سبد مواد غذایی نسبت به دفلاسیون ۰.۲ درصدی (ربع به ربع) در ربع قبلی اینک طی ربع سوم سال مالی با افزایش اندک همراه بوده است. سطح قيم گوشت، حبوبات و نان خشک که بزرگترین بخش شاخص فرعی مواد غذایی را تشکیل می‌دهد، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ با افزایش به ثبت رسیده است.

برعکس موارد فوق، در قيمت سبزیجات کاهش چشمگیری بعمل آمده است. این بخش مواد غذایی طی ربع تحت بررسی از نرخ دفلاسیون ۳.۹ درصدی (ربع به ربع) به نرخ دفلاسیون ۱۱ درصدی به ثبت رسیده است.

تورم سبد مواد غیر غذایی در ربع سوم سال ۲۰۱۴ میلادی در مقایسه به ۱.۹ درصد ربع دوم به اندازه ۰.۵ درصد (ربع به ربع) کاهش یافته است.

نتیجتاً قابل ذکر است که تغییرات نرخ تورم در سبد شاخص قيم مصرفی کابل بسیار شبیه نرخ تورم ملی بوده است.

جدول ۴.۳ تغییرات ربع به ربع شاخص قيم مصرفی کابل

(تغییرات درصدی ربع به ربع)

(مارچ ۲۰۱۱ = ۱۰۰)

۱۳۹۳			۱۳۹۲			۱۳۹۱*			
ربع ۳	ربع ۲	ربع ۱	ربع ۴	ربع ۳	ربع ۲	ربع ۱	ربع ۳	ربع ۲	ربع ۱
0.3	1.0	-3.8	3.9	0.3	1.5	0.8	3.0	1.8	0.0
0.0	-0.2	-1.2	7.0	0.1	2.0	0.4	2.8	-0.2	-0.4
5.1	2.0	-2.8	2.4	3.2	4.9	-0.4	4.3	4.0	3.4
4.4	-2.5	-0.5	2.5	-0.8	-2.6	5.1	1.7	1.1	1.2
2.5	-1.5	2.0	5.7	3.5	-4.9	-1.7	2.3	2.4	-2.5
-0.8	-1.6	-2.6	-0.2	1.3	0.7	-0.7	2.1	-2.4	1.2
-4.5	5.1	9.9	-2.7	-3.2	2.9	5.4	-8.8	-5.3	0.4
11.0	-3.9	-6.6	36.2	-5.3	3.4	-2.6	13.8	-6.5	-9.7
6.0	-5.6	-5.2	1.7	2.3	0.9	-6.1	2.0	4.5	1.8
1.8	0.9	3.1	3.0	-0.2	2.2	-0.3	2.2	4.5	7.1
2.3	-2.6	2.0	0.9	1.8	2.9	0.9	0.8	2.1	0.3

مواد غیر غذائی	0.4	3.3	3.1	1.1	1.2	0.4	1.8	-5.6	1.9	0.5
تنباکو	1.5	0.7	2.6	1.2	5.2	2.2	1.4	1.9	7.4	0.5
البسه	-1.8	2.6	2.7	0.3	1.8	0.1	3.6	2.2	5.2	-0.1
خانه سازی	0.8	4.6	4.4	1.5	1.4	-0.3	1.0	-14.0	0.1	-0.1
مبلمان و کالا های مصرفی خانواده ها	1.4	0.4	0.0	2.0	1.3	1.5	1.9	1.4	8.2	1.3
صحت	2.5	12.0	3.5	1.7	1.3	2.4	2.3	1.6	0.8	3.7
حمل و نقل	-2.0	-2.5	1.4	-1.3	0.5	2.6	6.1	21.9	0.5	1.7
ارتباطات	0.1	-0.6	0.0	0.0	-0.7	-0.1	0.1	-0.1	-2.1	-1.9
سرگرمی و فرهنگ	-1.1	0.7	-1.1	2.0	-0.8	1.0	-1.2	1.0	2.0	0.1
تحصیلات	-0.1	0.8	-1.1	2.0	-0.9	-0.3	1.1	14.0	-0.3	3.6
رستوران و هتل ها	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	0.8	2.9
متفرقه	1.3	0.1	0.0	1.1	-0.2	1.9	2.2	0.4	3.2	-1.9

منبع: دفتر احصائیه مرکزی/ محاسبه کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

* سال مالی افغانستان (از ۱۳۹۱ بدینسو تغییر یافته و در هر سال از ماه جدی آغاز می شود، فلهاذا شامل ۳ ربع می شود.

۳. روند تورم در منطقه

افغانستان یکی از اعضای اتحادیه آسیای جنوبی برای همکاری منطقه (SAARC) می باشد. افغانستان به نسبت قرابت جغرافیایی و شباهت سطح توسعه اقتصادی که با کشورهای عضو سارک دارد بخش عمده تجارتش با این کشورها (SAARC) صورت می گیرد. بناءً، وضعیت اقتصادی افغانستان به نحوی به وضعیت اقتصادی این کشورها مخصوصاً وضعیت اقتصادی کشورهای همسایه چون هندوستان و پاکستان وابسته می باشد. بدین ملحوظ، در این قسمت بولتن روند تورم منطقه به طور خاص کشورهای هندوستان و پاکستان را تحت بررسی قرار داده ایم.

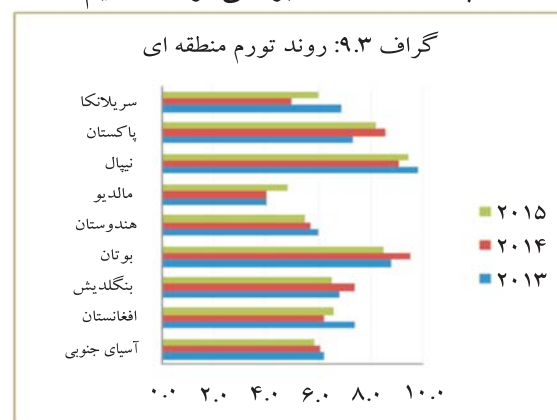
با توجه به وضعیت تورمی مساعد بین المللی، کشورهای آسیای جنوبی به استثنای نیمه اول سال، طی سال ۲۰۱۴ میلادی وضعیت تورمی مطلوبی را تجربه نموده اند. در آغاز سال در نتیجه محصولات زراعتی ناچیز و مایوس کننده و شوک (Shock) کوتاه مدت قیمت مواد نفتی، فشار تورمی در منطقه افزایش یافت، اما متعاقباً این فشارهای نا مساعد کاهش یافته و قیم شاخص مصرفی افت نموده و به سطح پائین ثابت باقی ماند.

۱.۳ هندوستان

بانک مرکزی هندوستان برای دست یافتن به هدف پائین نگهداشتن تورم، سیاست پولی کشورش را استحکام بخشیده و نرخ بهره را در جنوری سال روان به اندازه ۰.۲۵ درصد افزایش داد.

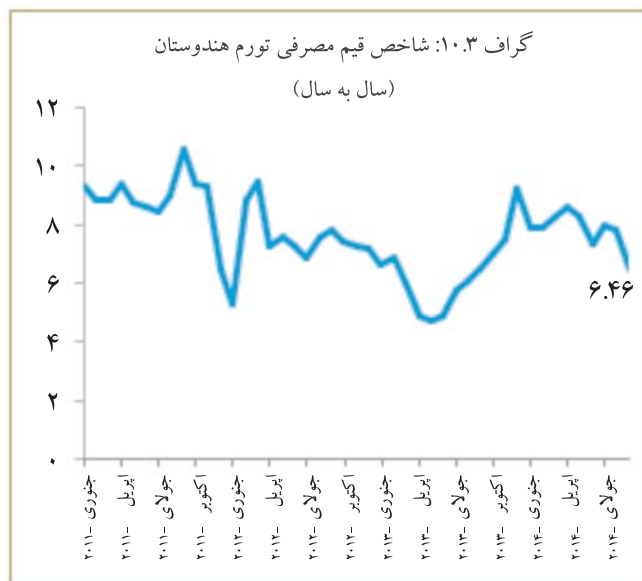
تورم عمومی این کشور در ربع سوم سال مالی ۲۰۱۴ میلادی (سال به سال) به اندازه ۶.۴۶ درصد به ثبت رسیده است که این رقم کدام تغییری را نسبت به تورم ربع مشابه سال گذشته نمی نمایاند.

بر اثر بارندگی شدید و محصولات ناچیز زراعتی، قیم مواد

غذایی این کشور طی نیمه اول سال روان افزایش یافته اما طی ربع سوم سال فشار تورمی بالای مواد غذایی باعث شد تا قیمت ها دوباره نزول کند.

نرخ تورم سبد مواد غیر غذایی شاخص قیم مصرفی، روند نزولی عمومی را تعقیب نموده که بازار تولید نیز تحت اثر آن قرار گرفته است.

۲.۳ پاکستان

پاکستان نیز طی سال روان با مشکلات و چالش‌های امنیتی و سیاسی مواجه بوده که این امر تأثیرات نامطلوب را بالای فشارهای تورمی وارد نموده است. بر علاوه مشکلات امنیتی و سیاسی، قیمت مواد غذایی در اثر حاصلات ضعیف افزایش یافته که در نتیجه باعث افزایش فشارهای تورمی در نیمه اول سال مالی ۲۰۱۴ شده است.

تورم عمومی ملی این کشور در سپتمبر سال ۲۰۱۴ با افزایش اندک به ۷.۶۸ درصد به ثبت رسیده در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال گذشته ۷.۴۰ درصد بوده است.

در پاسخ به افزایش فشارهای تورمی و بمنظور حفظ نرخ تورم بر اساس هدف از قبل تعیین شده، بانک مرکزی

موسمی و حاصلات زیاد در کشور های همسایه مانند هندوستان و پاکستان، پایدار باقی بماند. در صورتیکه روند انتقال قدرت سیاسی به گونه صلح آمیز صورت گیرد، فضای اعتماد نسبت به تجارت در کشور تقویت شده و سرمایه گذاری افزایش خواهد یافت.

۱.۴ خطرات

با توجه به اینکه افغانستان وارد کننده بزرگ مواد غذایی و غیر غذایی و سایر کالاها می باشد، هر گونه تغییر و تحول چه مطلوب و یا غیر مطلوب در تولیدات اجناس وارداتی می تواند فشار های تورمی در کشور را تغییر دهد، به ویژه

تغییرات در تولید حبوبات و مواد نفتی که تأثیر بزرگ بالای قیم مواد غذایی و انرژی در افغانستان وارد می نماید. بدین ملحوظ هر نوع تغییر ناگهانی در اقلام تذکر داده شده، ثبات قیم در افغانستان را به خطر مواجه می سازد. به همین ترتیب عوامل متذکره در کاهش بهای پول افغانی در برابر اسعار نیز اثر گذاری داشته و خطر قابل پیش بینی دیگری است که روند تورم در افغانستان را با خطر مواجه می سازد که این امر مستلزم طرح، اتخاذ و تطبیق سیاست پولی محتاط در کشور می باشد.

توسعه سکتور خارجی

۴

توسعه سکتور خارجی

ارقام دست داشته نشان می دهد که کالاهای مصرفی در مدت گزارش دهی ۳۲ درصد کل واردات را تشکیل می دهد.

جدول ۱.۴ بیلانس حساب جاری

ربع سوم ۱۳۹۳	ربع سوم ۱۳۹۲	سال مالی ۱۳۹۱	
-1188.33	-1698.10	-5008.73	بیلانس حسابات جاری
-1584.71	-2362.86	-6306.86	بیلانس تجاری
172.48	146.59	261.63	صادرات
-1757.19	-2509.45	-6568.49	واردات
242.69	309.82	368.51	حساب خدمات
46.31	112.76	269.87	حساب عواید
107.38	242.18	659.75	انتقالات جاری

منبع اداره احصائی مرکزی / محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

منبع اداره احصائی مرکزی / محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

۲.۱ حساب مالی و سرمایه

حساب سرمایه خالص افغانستان طی ربع سوم سال مالی

این فصل بولتن پیشرفت های عمده سکتور خارجی طی ربع سوم سال مالی ۲۰۱۴ را احتوا می کند. براساس ارقام دست داشته، عملکرد سکتور خارجی طی ربع تحت بررسی تضعیف یافته است. کسر حساب جاری طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ بهبود داشته در حالیکه ورود سرمایه روند نزولی را اختیار نموده است. موقف بیلانس تجاری بدتر شده طوریکه واردات نسبت به صادرات افزایش یافته است. از سوی دیگر ذخایر خالص بین المللی طی ربع تحت بررسی رشد اندک یعنی به اندازه ۱ درصد افزایش یافته است. این درحالیست که سهم بدهی خارجی به اندازه ۱۵ درصد افزایش را نشان میدهد. باید یادآور شد که پالیسی بدهی خارجی که از سوی حکومت راه اندازی شده است، کمک می کند تا بدهی مذکور به محدوده قابل اداره باقی بماند.

مهم تر از همه اینکه روند پرداخت بدهی باید بصورت دقیق تحت نظارت قرار داشته تا باعث بروز مشکل در برنامه های کلیدی انکشافی نگردد.

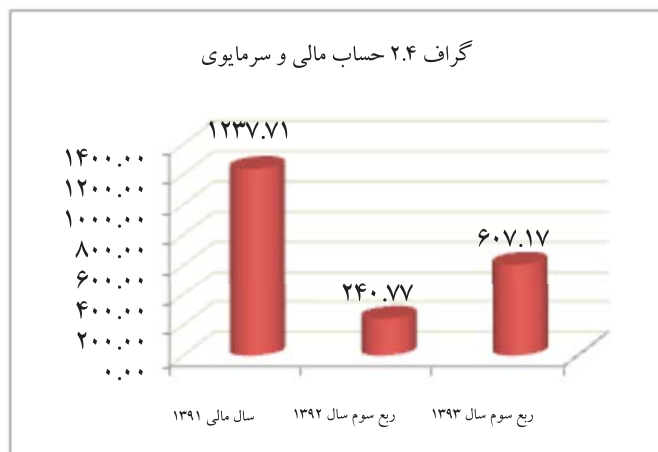
۱. بیلانس تادیات

۱.۱ حساب جاری

کسر حساب جاری طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ در مقایسه به ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به اندازه ۳۰ درصد افزایش یافته است. عوامل اساسی در پی این افزایش جریان ورود پولی به اثر افزایش صادرات کالاهای، کاهش در مخارج حساب خدمات، کاهش واردات کالا و همچنان کاهش در حساب عواید و انتقالات جاری (خالص) عنوان شده اند.

جدول ۲.۴ حساب مالی و سرمایه

ربع سوم سال ۱۳۹۳	ربع سوم سال ۱۳۹۲	سال مالی ۱۳۹۳	
607.17	240.77	1237.71	حسابات مالی و سرمایه
326.91	713.77	2615.74	حساب سرمایه
343.82	714.67	1776.42	انتقالات سرمایه
330.62	-473.06	-949.26	حساب مالی
316.96	-413.89	-702.19	دارای های احتیاطی

۱.۲.۱ سرمایه گذاری مستقیم خارجی

آمار بدست آمده نشان میدهد که سرمایه گذاری مستقیم خارجی در افغانستان طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ کاهش چشمگیر ۱۷ درصدی را در مقایسه با زمان مشابه سال مالی ۱۳۹۲ نشان میدهد.

طوریکه در جدول ۳.۴ نشان داده شده است، بخش سرمایه گذاری مستقیم خارجی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ نسبت به ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به اندازه ۲۱ درصد از ۹.۷۲ میلیون دالر امریکایی به ۸.۰۳ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است.

عامل اصلی در پی این کاهش بی باوری های امنیتی و سیاسی تلقی شده است.

۱۳۹۳ به اندازه ۳۲۶.۹۱ میلیون دالر امریکایی ثبت شده است، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال ۱۳۹۲ هجری شمسی ۷۱۳.۷۷ میلیون دالر امریکایی بود که حدود ۵۴ درصد کاهش را نشان می دهد. عامل اصلی کاهش سرمایه خالص افغانستان انتقال سرمایه عنوان شده است که تقریباً ۵۲ درصد کاهش را از ۷۱۴.۶۷ میلیون دالر امریکایی به ۳۴۳.۸۲ میلیون دالر امریکایی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ نشان میدهد.

به همین ترتیب حساب خالص مالی که نشان دهنده فایده و ضرر دارایی و بدهی می باشد، از حالت مازاد تجاری ۴۷۳.۰۶ میلیون دالری ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به کسر تجاری ۳۳۰.۶۲ میلیون دالری طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ تغییر یافته است. جهت وضاحت بیشتر به جدول ۲ و گراف ۲ مراجعه شود. عواملی که در پی این تغییر جهت رول داشته اند، کاهش چشمگیر ذخایر دارایی کشور، کاهش جریان سرمایه گذاری مستقیم خارجی و پورتفولیوی سرمایه محسوب می شوند.

از تحلیل ارقام دست داشته بر می آید که دارایی کشور در خارج، از ۸۶.۸۰ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۵۶.۹۳ میلیون دالر امریکایی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ کاهش یافته است.

به همین ترتیب مجموع بدهی های مالی طی مدت زمان مشابه از ۲۳.۴۰ میلیون دالر امریکایی به ۳۹.۲۶ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است که این امر در نتیجه بطن شدن جریان مالی در اثر چالش های امنیتی رونما گردیده و بالای دو سکتور سرمایه گذاری مستقیم خارجی و پورتفولیوی سرمایه گذاری ها اثر گذاشته است.

کالا های سرمایه ای و سایر اموال در ربع تحت بررسی به اندازه ۲۸ درصد از ۹۲۳.۷۹ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۶۶۶.۸۳ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته، این در حالیست که تولیدات صنعتی به اندازه ۴۱ درصد از ۳۰۵.۲۲ میلیون دالر امریکایی به ۱۷۹.۷۲ میلیون دالر امریکایی کاهش را نشان می دهد.

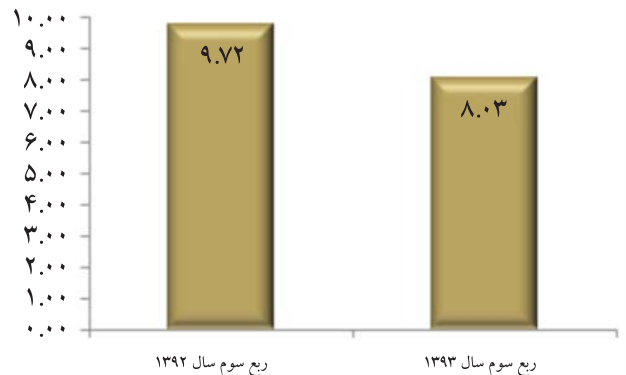
از سوی دیگر واردات کالاهای مصرفی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ تقریباً به ۴۳۰.۱۰ میلیون دالر امریکایی رسیده است که نسبت به ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ که ۵۶۹.۷۹ میلیون دالر امریکایی را احتوا می کرد به اندازه ۳۲ درصد افزایش یافته است.

مجموع صادرات در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به اندازه ۲۶ درصد از ۱۲۲.۳۶ میلیون دالر امریکایی به ۱۵۳.۷۸ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است.

طبق آمار ارائه شده، تمام بخش های صادراتی طی ربع تحت بررسی روند صعودی را نشان داده است. صادرات قالین و فرش در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ افزایش قابل ملاحظه ای را تجربه کرده طوریکه از ۱۵.۹۰ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۳۱.۱۴ میلیون دالر امریکایی طی ربع تحت بررسی رسیده است که افزایش ۹۶ درصدی را می نمایاند. مواد غذایی از قبیل میوه تازه و خشک، نباتات طی و سایر کتگوری ها از جمله مواردی اند که به نوبه خود در افزایش سطح مجموع صادرات طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ نقش مهم داشته اند.

بر عکس، صادرات چرم و پشم طی ربع تحت بررسی از ۲۰.۷۳ میلیون دالر امریکایی ربع قبلی و ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۲ به ۱۳.۰۸ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است که این رقم کاهش ۳۷ درصدی را نشان می دهد.

گراف ۳.۴ جریان سرمایه گذاری مستقیم خارجی

۳.۱ مال التجاره

آمار ارائه شده نشان میدهد که کسر تجاری در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به اندازه ۳۲ درصد از ۲،۲۱۴.۱۲ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به کسر ۱،۵۱۲.۲۰ میلیون دالر امریکایی ثبت گردیده است. این کسر تجاری تقریباً ۷ درصد تولید ناخالص داخلی کشور را تشکیل می دهد.

مجموع واردات طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به اندازه ۲۹ درصد کاهش یافته، در حالیکه مجموع صادرات حدود ۲۶ درصد افزایش را نشان می دهد.

بر اساس آمار ارائه شده مال التجاره، مجموع واردات طی ربع تحت بررسی به ۱،۶۶۵.۹۸ میلیون دالر امریکایی می رسد، در حالیکه این رقم در مدت زمان مشابه سال گذشته ۲،۳۳۶.۴۸ درصد ثبت گردیده بود. کاهش در مصارف مجموع واردات عمدتاً در اثر سه بخش وارداتی مخصوصاً مواد نفتی و روغنیا بوده که به اندازه ۶۵ درصد از ۶۷۷.۳۷ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۲۴۹.۶۴ درصد در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ کاهش یافته است.

جدول ۳.۴ تجارت اموال (به میلیون دالر امریکایی)

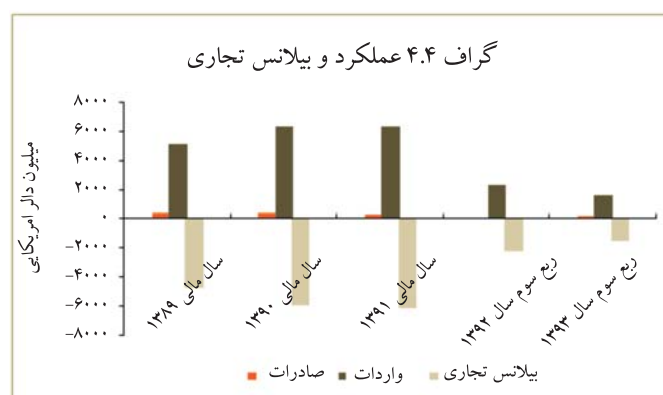
سال	سال مالی ۱۳۸۹		سال مالی ۱۳۹۰		سال مالی ۱۳۹۱		ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲		ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳	
	مجموعه	سهم (%)	مجموعه	سهم (%)	مجموعه	سهم (%)	مجموعه	سهم (%)	مجموعه	سهم (%)
واردات	5,154.31	100%	6,388.37	100%	6,419.67	100%	2,336.48	100%	1,665.98	100%
محصولات صنعتی	602.48	11.7%	614.77	9.6%	969.88	15.1%	305.22	13.1%	179.72	10.8%
روغنیات و مواد سوخت	1,022.66	19.8%	2,184.59	34.2%	1083.65	16.9%	677.37	29.0%	249.64	15.0%
کالاهای مصرفی	803.67	15.6%	857.38	13.4%	1255.48	19.6%	430.10	18.4%	569.79	34.2%
کالاها سرمایوی و سایر اجناس	2,725.50	52.9%	2,731.63	42.8%	3,111	48.5%	923.79	39.5%	666.83	40.0%
صادرات	388.37	100%	375.03	100.0%	261.63	100%	122.36	100%	153.78	100%
فرش و قالین	68.83	18%	46.60	12.4%	8.4	3.2%	15.90	13.0%	31.14	20.2%
مواد غذایی	156.35	40%	133.39	35.6%	104.23	39.8%	41.38	33.8%	56.68	36.9%
پوست و پشم	53.84	14%	28.07	7.5%	26.82	10.3%	20.73	16.9%	13.08	8.5%
نباتات طبی	109.35	28%	166.97	44.5%	122.15	46.7%	44.35	36.2%	52.88	34.4%
بیانلس تجاری	-4,765.94		-6,013.34		-6,158.04		-2,214.12		-1,512.20	
بیانلس تجاری بر اساس فیصدی تولیدات نا خالص داخلی	-28%		-33%		-31%		-11%		-7%	

منبع: دفتر احصائیه مرکزی و محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

باشد. طبق احصائیه تجارت اموال، طی ربع تحت بررسی پاکستان در بین کشور های صادراتی برای افغانستان مقام نخست را داشته است.

صادرات افغانستان در ربع سوم سال ۱۳۹۳ به ۶۲.۹۲ میلیون دالر امریکایی رسیده که نسبت به ۴۴.۲۱ میلیون دالر امریکایی ربع قبلی ۴۲ درصد افزایش یافته است. عمده ترین اقلام صادراتی افغانستان را قالین و فرش، میوه خشک و تازه، پشم، نباتات طبی و سایر کالاها تشکیل می دهد.

صادرات قالین و فرش طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ افزایش سریع داشته است، طوریکه اقلام صادراتی افغانستان طی این

۳. طرف تجاری

طرف عمده صادرات افغانستان کشور های پاکستان، ایران، هندوستان، چین و کشور های مستقل مشترک المنافع می

ربع به ۲۷.۷۹ میلیون دالر امریکایی رسیده در حالیکه این رقم طی ربع قبلی ۰.۸۳ میلیون دالر امریکایی را احتوا می کرد. به همین ترتیب، صادرات مواد غذایی مانند میوه تازه و خشک به پاکستان از ۱۰.۱۰ میلیون دالر امریکایی ربع قبلی به ۲۱.۸۳ میلیون دالر امریکایی صعود نموده که این رقم افزایش قابل ملاحظه را نشان می دهد.

هندوستان در میان سایر کشورهای صادراتی افغانستان با سهم ۲۴.۳۳ درصدی مقام دومین کشور طرف صادراتی افغانستان را از آن خود ساخته است. مجموع صادرات افغانستان به هندوستان طی ربع تحت بررسی از ۳۲.۰۹ میلیون دالر امریکایی به ۳۷.۴۱ میلیون دالر امریکایی صعود کرده که ۱۷ درصد افزایش را نشان می دهد. عامل اصلی این افزایش ازدیاد صادرات طبی، مواد غذایی (میوه تازه و خشک) عنوان شده است.

کشورهای مستقل مشترک المنافع در ربع تحت بررسی جایگاه سوم را برای صادرات افغانستان اختیار نموده اند که در میان سایر کشورها سهم ۷.۷۶ درصدی را از آن خود ساخته اند.

مجموع صادرات افغانستان به کشورهای مستقل مشترک المنافع طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ نسبت به ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ از ۱.۵۶ میلیون دالر امریکایی به ۱۱.۹۴ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است.

ایران با سهم ۶.۱۷ درصدی در صادرات افغانستان در میان سایر کشورهای طرف صادراتی مقام چهارم را دارد. مجموع صادرات افغانستان به ایران به اندازه ۷۱ درصد از ۵.۵۶ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۹.۴۹ میلیون دالر امریکایی در ربع تحت بررسی افزایش یافته است. این افزایش در صادرات افغانستان عمدتاً به مواد غذایی، میوه خشک و تازه و دانه های نباتی و یک سلسله اقلام نامشخص دیگر بر می گردد.

به همین ترتیب، چین در ردیف آخرین کشورهای طرف صادراتی افغانستان قرار داشته که در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ سهم ۲.۸۴ درصدی را در ترکیب صادرات افغانستان از آن خود ساخته است. مجموع صادرات به چین در مدت زمان تحت بررسی نسبت به ۵.۰۳ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۴.۳۶ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است.

جدول ۴.۴ تجارت خارجی: ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (به میلیون دالر امریکایی)

نام کشورها	صادرات	سهم %	واردات	سهم %	بیاننس تجاری
پاکستان	62.92	40.92%	312.00	18.73%	-249.08
هندوستان	37.41	24.33%	22.64	1.36%	14.77
ایران	9.49	6.17%	256.82	15.42%	-247.33
آلمان	2.25	1.46%	7.56	0.45%	-5.31
چین	4.36	2.84%	222.00	13.33%	-217.64
بریتانیا		0.00%	1.39	0.08%	-1.39
عربستان سعودی	0.25	0.16%		0.00%	0.25
ایالات متحده امریکا		0.00%	26.64	1.60%	-26.64
کشورهای مستقل مشترک المنافع	11.94	7.76%	387.94	23.29%	-376.00
جاپان		0.00%	27.71	1.66%	-27.71
سایر کشورها	25.16	16.36%	401.28	24.09%	-376.12
مجموعه	153.780	100%	1,665.98	100%	(1,512.20)

منبع: دفتر احصائیه مرکزی و محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

جدول ۵.۴: تجارت خارجی: ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ (به میلیون دالر امریکایی)

نام کشور ها	صادرات	سهم %	واردات	سهم %	بیاننس تجاری
پاکستان	44.21	36.13%	355.50	15.22%	-311.29
هندوستان	32.09	26.23%	38.15	1.63%	-6.06
ایران	5.56	4.54%	468.97	20.07%	-463.41
آلمان	1.62	1.32%	48.94	2.09%	-47.32
کشورهای مستقل مشترک المنافع	1.56	1.27%	674.98	28.89%	-673.42
چین	5.03	4.11%	96.25	4.12%	-91.22
عربستان سعودی	0.00	0.00%		0.00%	0.00
جاپان		0.00%	13.64	0.58%	-13.64
بریتانیا		0.00%	4.04	0.17%	-4.04
ایالات متحده امریکا		0.00%	16.99	0.73%	-16.99
دیگر کشور ها	32.29	26.39%	619.02	26.49%	-586.73
مجموعه	122.36	100.00%	2336.48	100.00%	-2214.12

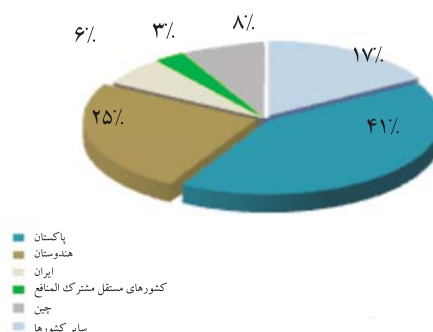
منبع: دفتر احصائیه مرکزی و محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

۱.۳ ترکیب تجارت

ترکیب واردات افغانستان طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ نشان می‌دهد که واردات کالاهای مصرفی بزرگترین سهم سبد واردات را در این کشور تشکیل داده است. واردات کالاهای مصرفی در افغانستان از ۴۳۰.۱۰ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به ۵۶۹.۷۹ میلیون دالر امریکایی صعود نموده که این رقم افزایش ۳۲.۵ درصدی را نشان می‌دهد. این افزایش در واردات طی ربع تحت بررسی عمدتاً بالاتر تقاضای زیاد به اجناس خارجی در داخل کشور بوده است.

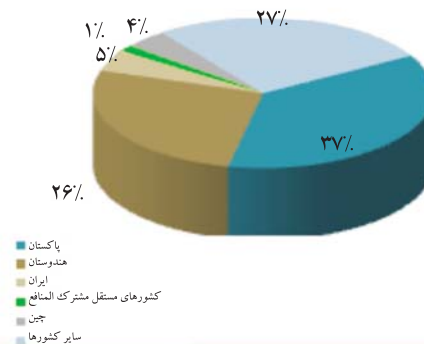
دومین سهم ترکیب سبد واردات کشور به کالاهای سرمایوی و سایر اقلام اختصاص یافته است که از ۳۹.۵ درصد ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ با اندک افزایش طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به ۴۰ درصد ثبت شده است. مصارف مجموع واردات کالاهای سرمایوی و سایر اقلام تقریباً به اندازه ۲۸ درصد کاهش یافته که ارزش آن در ربع سوم سال

گراف ۵.۴ طرف صادرات (سهم %) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳

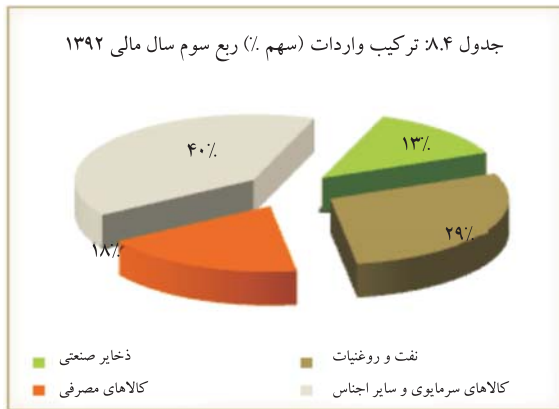

منبع: دفتر احصائیه مرکزی و محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

گراف ۶.۴ طرف صادرات (سهم %) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲

منبع: دفتر احصائیه مرکزی و محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

آمار ارائه شده از سبب صادرات کشور حاکی از آن است که مواد غذایی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ بزرگترین سهم صادراتی را تشکیل داده است. صادرات مواد غذایی در ربع تحت بررسی به اندازه ۳۷ درصد افزایش یافته است که ارزش آن از ۴۱.۳۸ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۵۶.۶۸ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ افزایش یافته است.

با وجود اینکه صادرات نباتات طبی طی ربع تحت بررسی از ۳۶.۲ درصد به ۳۴.۴ درصد کاهش داشته، اما دومین سهم مجموع صادرات کشور را به خود اختصاص داده است.

علاوه براین، صادرات قالین و فرش که مهمترین اجزای صادراتی افغانستان در دهه اخیر به شمار می رود، طی ربع تحت بررسی سومین سهم را در مجموع صادرات کشور تشکیل داده است.

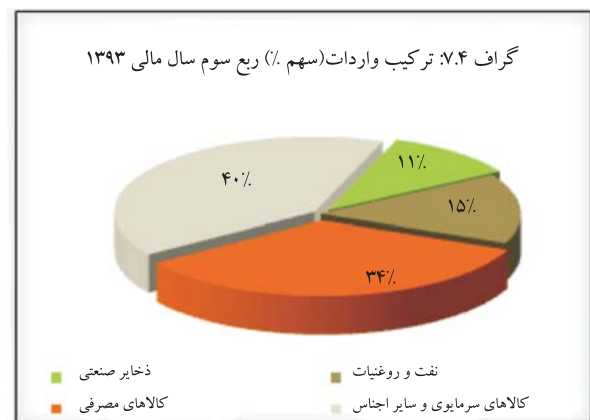
بر اساس مقایسه ربعوار احصائیه مال التجاره، صادرات قالین و فرش در ربع تحت بررسی به اندازه ۹۶ درصد افزایش یافته است. ارزش صادرات قالین و فرش که در ربع قبلی به اندازه ۱۵.۹۰ میلیون دالر امریکایی به ثبت رسیده بود، در ربع تحت بررسی به ۳۱.۱۴ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است.

مالی ۱۳۹۳ در مقایسه به ۹۲۳.۷۹ میلیون دالر امریکایی ربع مشابه سال گذشته به ۶۶۶.۸۳ میلیون دالر امریکایی می رسد. از مجموع مصارف واردات سهم مصرفی واردات مواد نفتی و روغنات با داشتن سهم ۱۵ درصدی در سبب وارداتی کشور طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به ۲۴۹.۶۴ میلیون دالر امریکایی می رسد، در حالیکه طی ربع مشابه سال ۱۳۹۲ سهم واردات مواد نفتی و روغنات ۲۹ درصد سبب واردات را تشکیل می داد که ۶۷۷.۷۳ میلیون دالر امریکایی هزینه برداشته بود. از مقایسه ارقام ارائه شده دو ربع هر دو سال بر می آید که هزینه واردات کشور نسبت به سال گذشته به اندازه ۶۳ درصد کاهش یافته است.

به همین ترتیب مواد صنعتی که آخرین مجموع بخش سبب واردات کشور را تشکیل می دهد، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ از ۱۳.۱ درصد به ۱۰.۸ درصد کاهش یافته است.

مصارف واردات مواد صنعتی در ربع تحت بررسی به اندازه ۴۱ درصد کاهش یافته که هزینه آن از ۳۰۵.۲۲ میلیون دالر امریکایی ربع قبلی به ۱۷۹.۷۲ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است.

مصرف مواد صنعتی بنابر عدم ثبات سیاسی و امنیتی در کشور که تطبیق پروژه های انکشافی را به کندی مواجه ساخته، کاهش یافت.

منبع: دفتر احصائیه مرکزی و محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

بین المللی (NIR) و حقوق برداشت خاص (SDR) تعیین شده از جانب صندوق بین المللی پول (IMF) نسبت داده شود.

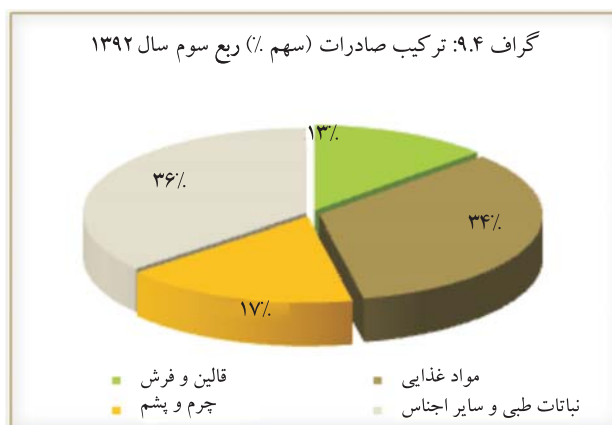
در جریان ربع تحت بررسی بازپرداخت اصل قرضه به سازمان انکشاف بین المللی (بانک جهانی)، بانک انکشاف اسلامی (IDB)، بانک انکشاف آسیایی (ADB) و صندوق وجهی سعودی برای انکشاف (SFD) صورت گرفته در حالیکه هزینه خدمات به سازمان انکشاف بین المللی، بانک انکشاف آسیایی، بانک انکشاف اسلامی و آپیک فند پرداخت شده است.

در عین حال، سازمان انکشاف بین المللی منحنی بزرگترین قرضه دهنده چندین جانبه افغانستان و بلغاریا منحنی قرضه دهنده خارج از اعضای پاریس کلب برای افغانستان طی ربع تحت بررسی بعضی از اصل قرضه‌ها را بخشش نموده در حالیکه بانک توسعه آسیایی ضمن بخشش بعضی از اصل قرضه‌ها هزینه خدمات را نیز بخشش نموده است.

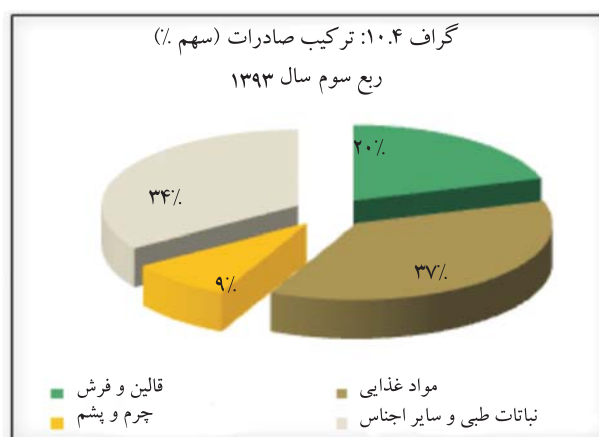
بر اساس آمار ارائه شده از جانب وزارت محترم مالیه، مجموع قرضه قابل پرداخت افغانستان به پاریس کلب الی پایان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به ۹۴۳.۶۴ میلیون دالر امریکایی می‌رسد که به فدراسیون روسیه قابل پرداخت می‌باشد.

از سوی دیگر، مجموع قرضه افغانستان از اعضای پاریس کلب ۴۱.۲۹ درصد مجموع بدهی خارجی را تشکیل داده که در مقایسه به مدت زمان مشابه سال گذشته به اندازه ۱۸.۱ درصد کاهش یافته است

صادرات چرم و پشم در ربع تحت بررسی از ۲۰.۳۷ میلیون دالر امریکایی به ۱۳.۸ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته که این رقم روند نزولی ۳۷ درصدی را می‌نمایاند.

منبع: دفتر احصائی مرکزی و محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

منبع: دفتر احصائی مرکزی و محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

۴. بدهی خارجی

بدهی خارجی افغانستان در ربع تحت بررسی به ۲,۲۸۵.۱۷ میلیون دالر امریکایی می‌رسد، در حالیکه این رقم طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ هجری شمسی ۲,۶۸۴.۷۵ میلیون دالر امریکایی بود که اکنون به اندازه ۱۵ درصد یا ۳۹۹.۵۸ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است. کاهش در مجموع بدهی خارجی می‌تواند به یک سلسله عوامل چون؛ پرداخت قرضه‌های تجاری خارجی، کاهش سپرده‌های ذخایر خالص

جدول ۶.۴: بدهی خارجی: ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (به واحدهای ذکر شده)

مجموع بر اساس فیصدی	به میلیون دالر امریکایی	
100.00	2,285.17	مجموع قرضه خارجی
45.10	1,030.72	دو طرفه
41.29	943.64	پاریس کلب
41.29	943.64	ایالات متحده امریکا
0.00	-	آلمان
0.00	-	اعضای خارج از پاریس کلب
3.81	87.09	چندین جانبه
54.90	1,254.45	از جمله: بانک توسعه اسلامی (بانک جهانی)
17.96	410.32	بانک توسعه آسیایی
30.02	686.02	صندوق بین المللی پول
4.96	113.30	بانک توسعه اسلامی
1.88	43.03	بانک توسعه اسلامی
0.08	1.79	اُپیک فند

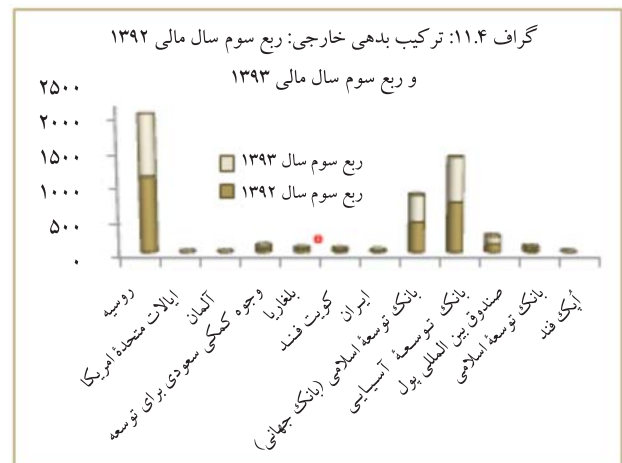
منبع: واحد مدیریت دارایی بدهی وزارت مالیه افغانستان

۵. ذخایر خالص بین المللی

طبق آمار دست داشته، ذخایر خالص بین المللی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ از ۶,۷۰۳.۴۷ میلیون دالر امریکایی ربع مشابه سال گذشته به ۶,۷۷۱.۲۹ میلیون دالر امریکایی ثبت شده که حدوداً ۱ درصد افزایش را نشان می دهد. دلیل افزایش در سطح ذخایر خالص بین المللی در اثر افزایش ذخایر دارایی ها بمیان آمده که از ۷,۱۴۰.۶۹ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۷,۱۶۰.۳۲ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است.

از سوی دیگر، ذخایر بدهی طی ربع تحت بررسی به اندازه ۱۱ درصد از ۴۳۷.۲۲ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۳۸۹.۰۳ میلیون دالر امریکایی طی ربع تحت بررسی کاهش یافته که این روند برتری ذخایر دارایی را به ذخایر بدهی نشان می دهد. دلیل افزایش ذخایر بدهی ها عمدتاً به سپرده های اسعار خارجی بانک های تجاری ربط

علاوه بر این، بدهی اعضای غیر پاریس کلب مانند صندوق وجهی سعودی برای انکشاف، بلغاریا، کویت فند و ایران برای افغانستان در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به ۸۷.۰۹ میلیون دالر امریکایی می رسد. از طرف دیگر قروض چندین جانبه این کشور به تناسب ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ که به ۱,۳۹۴.۷۱ میلیون دالر امریکایی می رسید، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به ۲۵۴.۴۵ میلیون دالر امریکایی ثبت شده است.

منبع: ریاست خزاین وزارت مالیه، محاسبه کارمندان د افغانستان بانک

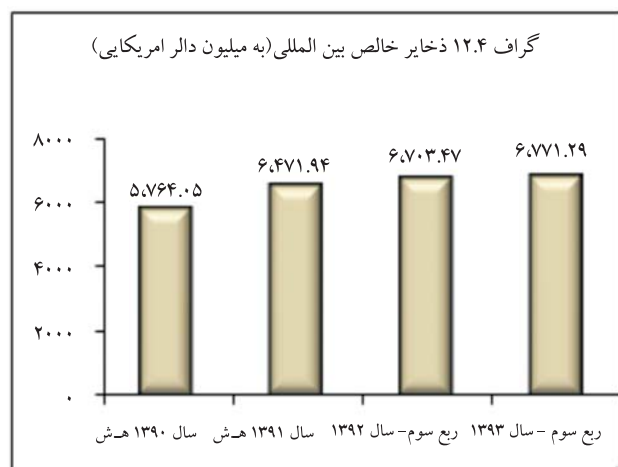
ذخایر بدهی سپرده‌های اسعار افراد غیر ساکن در جریان ربع تحت بررسی بدون تغییر باقی مانده است. دلایل عمده افزایش ذخایر دارایی عمدتاً در اثر عواید از مجرای صادرات، سرمایه گذاری مستقیم خارجی، انتقالات جاری، درآمد سپرده‌های اسعاری در مؤسسات سپرده گیر، شرکت‌ها و مصارف قوای آیساف و همچنان کمک‌های بین‌المللی عنوان شده است.

می‌گیرد که رقم آن از ۳۰۰.۱۶ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۲۷۰.۰۲ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته که این رقم نمایانگر کاهش ۱۰.۰۴ درصدی می‌باشد. استفاده منابع وجهی کاهش ۱۳.۱۸ درصدی را نشان می‌دهد که از ۱۳۶.۹۲ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ به ۱۱۸.۸۸ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است.

جدول ۷.۴: ذخایر خالص بین‌المللی، ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ (به میلیون دالر امریکایی)

تغییرات درصدی	ربع سوم سال ۱۳۹۳	تغییرات درصدی	ربع سوم سال ۱۳۹۲	تغییرات درصدی	۱۳۹۱	تغییرات درصدی	۱۳۹۰	تغییرات ربع قبلی
1.01	6,771.29	3.58	6,703.47	12.28	6,471.94	23.22	5,764.05	ذخایر خالص اسعاری (به میلیون دالر امریکایی)
0.27	7,160.32	3.99	7,140.69	12.01	6,866.79	22.71	6,130.38	ذخایر احتیاطی
-11.02	389.03	10.73	437.22	7.78	394.85	10.91	366.34	ذخایر بدهی
-10.04	270.02	22.51	300.16	7.59	245.00	4.00	227.72	امانات اسعاری بانک‌های تجاری
0.00	0.14	23.87	0.14	0.00	0.11	-89.57	0.11	امانات اسعاری غیر ساکنین
-13.18	118.88	-8.56	136.92	8.10	149.73	17.53	138.51	استفاده منابع تمویلی
	38.68		27.51		12.84		11.52	ذخایر ناخالص اسعاری (در ماه‌های وارداتی)
	36.58		2.87		12.10		10.83	ذخایر خالص اسعاری

گراف ۱۲.۴: ذخایر خالص بین‌المللی (NIR) افغانستان را در چند مدت زمان گذشته نشان می‌دهد.

منبع: آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

دلیل عمده افزایش ذخایر خالص بین‌المللی (NIR) به ورود زیاد اسعار مخصوصاً از حواله‌های خارجی و شخصی نسبت داده می‌شود. وضعیت فعلی ذخایر خالص بین‌المللی افغانستان (NIR) بستر مناسب برای ارتقای ظرفیت سیاست پولی و حمایت از بیلانس تادیات می‌باشد.

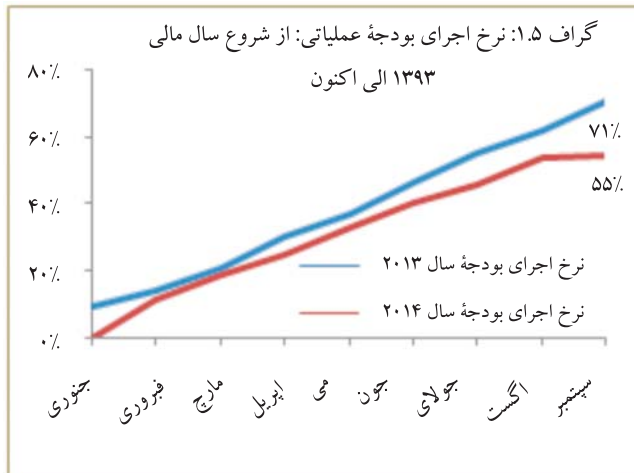
در حال حاضر، ذخایر خالص بین‌المللی (NIR) کشور بطور اوسط حدود ۳۶ ماه واردات را حمایت می‌کند. بخاطر وضاحت بیشتر باید خاطر نشان نمود، کشورهای که ۶ ماه پوشش وارداتی دارند از وضعیت ذخایر مناسب برخوردار هستند.

چگونگی توسعهٔ نظام مالیاتی

۵

توسعه نظام مالیاتی

عدم ثبات اوضاع سیاسی و پروسه انتقال امنیت فعالیت های اقتصادی را در سراسر کشور متأثر ساخته است. علاوه بر این، طولانی شدن پروسه انتخابات ریاست جمهوری به گونه که به دور دوم کشانیده شد، اوضاع را بدتر ساخته است.

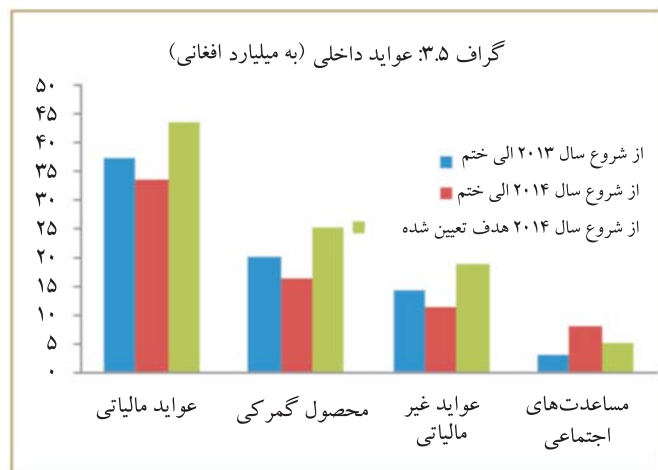
به تعویق افتادن اعلان نتایج انتخابات ریاست جمهوری باعث افزایش مشکلات اقتصادی گردید. این امر سکتور مالیاتی را شدیداً تحت تأثیر قرار داده طوریکه سطح جمع آوری عواید نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته به گونه چشمگیر کاهش یافته است. کاهش جمع آوری عواید باعث شد تا وجوه تمویلی دست داشته برای مصارف دولت به کار رود.

کاهش جمع آوری عواید و اتکا به کمک های خارجی اختیارات دولت را نسبت به افزایش سطح مصارف محدود ساخته است. برآوردهای ابتدایی، کسر بودجه ۶ درصدی را در سال مالی ۱۳۹۳ نشان می دهد اما روند توسعه ای می نمایند که کسر بودجه می تواند بالاتر از رقم برآورد شده باشد.

۱. نرخ اجرای بودجه

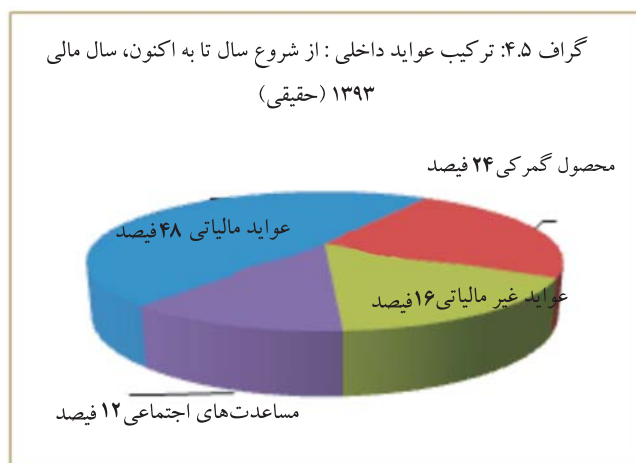
بر اساس آمار دست داشته، در نرخ اجرای بودجه طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته کاهش چشمگیر به ملاحظه رسیده است. الی پایان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ حدود ۵۵ درصد بودجه عملیاتی تطبیق گردیده است که این رقم کاهش ۱۶ درصدی را در مقایسه به یک سال گذشته نشان می دهد.

به همین ترتیب، نرخ اجرای بودجه انکشافی در پایان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ عملکرد ضعیف را نشان می دهد که نسبت به سال گذشته کاهش ۴ درصدی را می نمایند. الی پایان ربع سوم از مجموع بودجه انکشافی سال مالی ۱۳۹۳ نرخ اجرای بودجه انکشافی به اندازه ۲۹ درصد ثبت گردیده، این در حالیست که نرخ اجرای بودجه انکشافی در سال گذشته به ۳۳ درصد می رسید.

مجموع عواید داخلی که شامل عواید مالیاتی و غیر مالیاتی می‌شود در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به اندازه ۲۳.۱ میلیارد افغانی ثبت شده است که در مقایسه به ربع مشابه سال گذشته کاهش ۴.۶ میلیارد افغانی را می‌نمایاند.

با ملاحظه ارقام از شروع سال تا به اکنون، عواید داخلی کشور به اندازه ۷۰ میلیارد افغانی به ثبت رسیده که پائین تر از هدف تعیین شده یعنی ۲۵ درصد کاهش را نشان می‌دهد. دسته بندی مجموع عواید داخلی با تفکیک عواید مالیاتی و غیر مالیاتی و سهم هر کدام منحصراً داخلی در بودجه ملی در گراف ذیل به خوبی بنظر می‌رسد.

کاهش در نرخ اجرای بودجه می‌تواند به چندین عامل ربط داشته باشد که مهمترین آنها کاهش جمع آوری عواید داخلی و کمک کشورهای کمک رسان می‌باشد. کاهش چشمگیر جمع آوری عواید دولت و همزمان به تعویق افتادن و کاهش کمک های کشورهای کمک رسان بالای مصارف دولت تأثیر نموده که منجر به کاهش مخارج مصارف اختیاری و غیر اختیاری شده است. با در نظر داشت تغییرات نامطلوب در سکتور مالیاتی کشور، نرخ اجرای بودجه در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ کاهش یافته است.

۱.۱ کسر بودجه

در نتیجه کاهش عواید دولت و کمک های کشورهای کمک رسان کسر بودجه ملی در سه ربع سال مالی ۱۳۹۳ افزایش یافته است. بودجه ملی تا پایان ربع سوم سال، (سپتمبر ۲۰۱۴ میلادی) از مازاد تجاری ۳۴.۳ میلیارد افغانی مدت زمان مشابه سال گذشته به کسر بودجه ای ۳۲.۴ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است. از مجموع ۳۲.۴ میلیارد افغانی کسر بودجه ملی مبلغ ۲۲.۲ میلیارد افغانی کسر بودجه در بخش عملیاتی و متباقی ۸.۹ میلیارد افغانی کسر آن در بخش بودجه انکشافی رونما گردیده است.

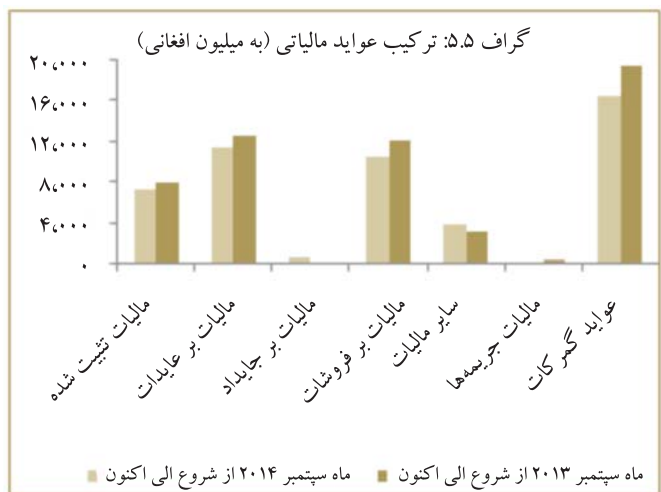
۲. جمع آوری عواید

در نتیجه عدم ثبات سیاسی و عدم اعتماد مردم نسبت به وضعیت حاکم در کشور، عواید داخلی در سه ربع اول سال مالی ۱۳۹۳ کاهش قابل ملاحظه ای را تجربه کرده است. عوامل عمده در پی این کاهش شدید، کاهش واردات کالاهای مصرفی و پرداخت کم و تاخیر در پرداخت مالیات بر عایدات عنوان شده است.

۱.۲ عواید مالیاتی

عواید مالیاتی بزرگترین بخش (حدود ۷۹ درصد که شامل عواید گمرکات می‌شود) را در مجموع عواید داخلی تشکیل می‌دهد. مجموع عواید مالیاتی در ربع سوم سال روان در مقایسه به مدت زمان مشابه سال گذشته کاهش قابل ملاحظه ای را تجربه نموده است. عواید جمع آوری شده مالیاتی در ربع سوم سال روان ۱۵.۷ میلیارد افغانی ثبت شده که نسبت به ۲۱.۷ میلیارد افغانی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۲ کاهش ۲۸ درصدی را می‌نمایاند.

عواید گمرکات که بخش عظیم از عواید مالیاتی را تشکیل می‌دهد طی ربع سوم سال روان در مقایسه به ربع سوم سال قبلی به اندازه ۲۶ درصد کاهش یافته است. عواید گمرکات از شروع سال تا اکنون به اندازه ۱۶.۶ میلیارد افغانی ثبت شده که این رقم نسبت به ۱۹.۵ میلیارد افغانی مدت زمان مشابه سال گذشته کاهش ۱۵ درصدی را نشان می‌دهد.

۲.۲ عواید غیرمالیاتی

سهم بازنشستگی (تقاعد) که در بخش اعانه اجتماعی یگانه جزء عواید داخلی می‌باشد، از شروع سال تا اکنون به اندازه ۲.۸ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است که این رقم

طی سه ربع اول سال مالی ۱۳۹۳ در مقایسه به مدت زمان مشابه سال مالی ۱۳۹۲ به اندازه ۱۳ درصد افزایش یافته است.

بخش دیگر از عواید داخلی کشور که تمام عواید غیر مالیاتی دولت را به استثنای اعانه اجتماعی تشکیل می‌دهد، از شروع سال تا اکنون در مقایسه به ۱۷.۵ میلیارد افغانی مدت زمان مشابه سال گذشته به ۱۸.۱ میلیارد افغانی می‌رسد که این رقم در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ افزایش ۳ درصدی را می‌نمایاند. عواید دارایی‌ها و ملکیت‌ها، فروش کالاها و عرضه خدمات، فیس‌های اداری، حقوق و امتیازات و جریمه‌های غیر مالیاتی اجزای مهم عواید غیر مالیاتی در بخش عواید داخلی را تشکیل می‌دهد.

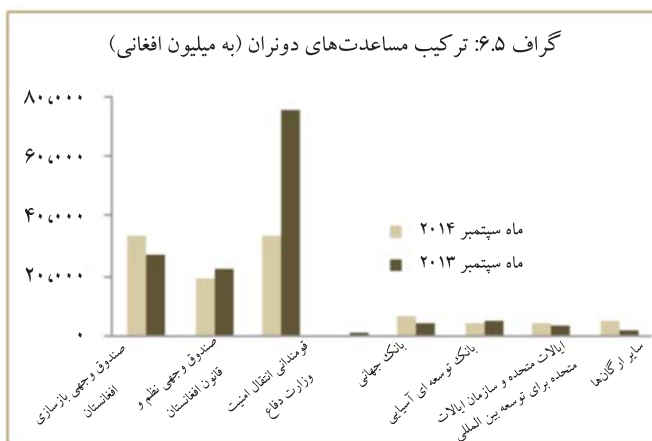
۳.۲ کمک‌های مالی

مجموع کمک‌های کشورهای کمک‌رسان برای بودجه ملی (بودجه عملیاتی و انکشافی) سال مالی ۱۳۹۳ حدود ۲۶۸.۱ میلیارد افغانی تخمین گردیده بود که این رقم ۶۴ درصد مجموع بودجه ملی را تشکیل می‌دهد. سرانجام، کمک‌های حقیقی کشورهای کمک‌رسان تا پایان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ به ۱۰۵.۴ میلیارد افغانی می‌رسید که تنها ۳۹ درصد مجموع کمک‌های تعهد شده را تشکیل می‌دهد.

کمک‌های کشورهای کمک‌رسان طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۳ تحت چارچوب برنامه وجهی برای افغانستان جمعاً ۳۳.۴ میلیارد افغانی را می‌سازد که این رقم افزایش ۲۵ درصدی را نسبت به زمان مشابه سال مالی ۱۳۹۲ نشان می‌دهد. از جمله این مبلغ، ۲۳.۴ میلیارد افغانی آن به بودجه عملیاتی و متباقی آن به بودجه انکشافی تخصیص داده شده بود.

گراف ۷.۵: ترکیب مصارف بین المللی (به میلیارد افغانی)

Category	از شروع سال ۲۰۱۳ الی تخم	از شروع سال ۲۰۱۴ الی تخم	بودجه سال ۲۰۱۴
دست مزد	10.0	10.5	15.0
اجناس و خدمات	2.0	2.5	8.5
اجناس و خدمات	2.0	2.5	5.5
دارایی های غیر مالی	0.5	0.5	1.5
دارایی های غیر مالی	2.0	2.5	8.5
انتقالات اجتماعی و....	1.0	1.5	2.0

مصارف دولت شامل مصارف بخش های عملیاتی و انکشافی می شود. مجموع مصارف دولت در نُه ماه سال

چگونگی عملکرد نظام بانکی

۶

چگونگی عملکرد نظام بانکی

سپرده گذاری به افغانی در مقایسه با افزایش ۷.۵۷ درصد ماه جون ۲۰۱۴ به اندازه ۲.۹۷ درصد افزایش یافته و سپرده های دالری طی این مدت بعد از کاهش ۰.۲۶ درصدی ماه جون ۲۰۱۴، اینک طی ربع تحت بررسی به اندازه ۵.۰۳ فیصد کاهش یافته است.

سرمایه سکتور بانکی با وجود کاهش اندک به نسبت کاهش نفع سکتور بانکی طور ثابت به ارزش ۳۰.۱۲ میلیارد افغانی باقی مانده است. نسبت کفایت سرمایه (Capital Adequacy Ratio) سکتور بانکی به اندازه ۲۶.۲۶ درصد ثبت گردیده است. با این حال باید گفت که تمام بانک ها بالاتر از سقف تعیین شده نسبت کفایت سرمایه قرار دارند.

فایده سکتور بانکی طی یک ربع کاهش یافته است که در نتیجه سبب ۰.۳۷ درصد برگشت بر دارایی در برابر ۰.۵۶ درصد ماه جون ۲۰۱۴ و ۲.۹۷ درصد برگشت بر سرمایه صاحبان سهم در برابر ۴.۵۷ درصد ماه جون ۲۰۱۴ می گردد. فایده نظام بانکی در ربع تحت بررسی به ۲۹۷ میلیون افغانی می رسد، در حالیکه این رقم در ماه جون ۲۰۱۴ به ۴۵۷ میلیون افغانی می رسید. با این همه بانک های دولتی، بانک های خصوصی و فروع بانک های خارجی طی ربع تحت ارزیابی باز هم سود آور بوده اند.

۱. دارایی نظام بانکی

دارایی نظام بانکی در برابر رشد ۱.۷۹ درصدی ماه جون سال ۲۰۱۴ به اندازه ۱.۶۴ درصد کاهش یافته است. جدول ۱.۶ دسته بندی مجموع دارایی های نظام بانکی نشان می دهد که واضح ترین افزایش در بخش طلبات بین البانکی به ثبت

دارایی نظام بانکی در جریان ربع تحت بررسی به اندازه ۱.۶۴ درصد یا ۴.۰۰ میلیارد افغانی در مقایسه به ۱.۷۹ درصد ماه جون سال ۲۰۱۴ میلادی کاهش یافته که این رقم از دوره قبلی (سپتمبر سال ۲۰۱۳) بدینسو کاهش ۱.۸۶ درصدی را نشان می دهد. دلیل کاهش دارایی نظام بانکی کشور عمدتاً در اثر کاهش سپرده گذاری مردم در این نظام بمیان آمده است.

پورتفولیوی قرضه نا خالص نظام بانکی کاهش ۴.۵۷ درصدی یا ۲.۱۴ میلیارد افغانی را طی سال ۲۰۱۴ تجربه نموده که اینک با افزایش ۳.۱۴ درصدی ماه جون ارزش آن طی یک ربع به ۴۴.۷۶ میلیارد افغانی ثبت شده است. قروض نا خالص در مقایسه به ماه سپتمبر سال ۲۰۱۳ میلادی ۵.۱۴ درصد کاهش را نشان می دهد. عوامل عمده کاهش در پورتفولیوی قرضه عمدتاً به بازپرداخت بعضی قروض، تصفیه و حساب خساره قروض و قروض جدید بر می گردد.

امانات که منبع اساسی تمویلی سکتور بانکی را تشکیل می دهد، ۹۶.۰۹ درصد مجموع بدهی را ساخته و ارزش آن به ۲۰۰.۵۴ میلیارد افغانی می رسد. امانات نظام بانکی کشور در مقایسه با افزایش ۲.۸۲ درصدی ربع قبلی، اینک کاهش ۱.۹۹ درصدی را طی ربع تحت بررسی نشان می دهد. این کاهش عمدتاً به علت طولانی شدن پروسه انتخابات و بی باوری های حاکم بالای اقتصاد کشور بمیان آمده است. سپرده گذاری نظام بانکی به دالر امریکایی ۶۰.۴۴ درصد است در حالیکه سپرده های افغانی ۳۵.۸۴ درصد تمام سپرده های نظام بانکی را می سازد، این در حالیست که

رسیده است که طی یک ربع به ارزش ۱.۱۰ میلیارد افغانی (۱.۶۸ درصد) در پی افزایش سرمایه گذاری‌ها به ارزش ۶۴۷ میلیون افغانی (۴.۸۵ درصد) در جریان ربع تحت بررسی افزایش یافته است.

قروض خالص، منحيث بخش دیگر کتگوری‌های مجموع دارایی‌ها، پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک هر کدام به ترتیب ۵.۱۵ درصد یا ۲.۲۹ میلیارد افغانی، ۳.۷۲ درصد یا ۰.۷۵ میلیارد افغانی و ۲.۷۴ درصد یا ۲.۷۰

میلیارد افغانی کاهش را نشان می‌دهد.

مهمترین اجزای پورتفولیوی مجموع دارایی‌های نظام بانکی را پول نقد در خزانه / طلبات بالای د افغانستان بانک به اندازه (۴۰.۱۹ درصد)، طلبات بین‌البانکی به اندازه (۲۸.۰۴ درصد)، قروض خالص به اندازه (۱۷.۶۸ درصد) و سایر دارایی‌ها به اندازه (۸.۲۱ درصد) و سرمایه گذاری‌ها به اندازه (۵.۸۶ درصد) تشکیل می‌دهد.

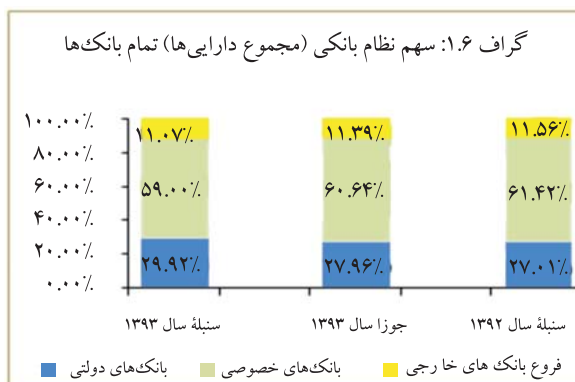
جدول ۱.۶: ترکیب دارایی‌ها و بدهی‌های نظام بانکی (به میلیون افغانی)

دارایی‌ها	سنبلة سال ۱۳۹۲ سپتمبر سال ۲۰۱۳	جوزا سال ۱۳۹۳ جون سال ۲۰۱۴	سنبلة سال ۱۳۹۳ سپتمبر سال ۲۰۱۴	مجموع دارایی/بدهی‌ها به اساس فیصدی	تغییرات ربع به ربع
پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک	105,619	98,694	95,989	40.19%	-2.74 %
طلبات بین‌البانکی	57,056	65,863	66,971	28.04%	1.68 %
سرمایه گذاری	10,498	13,357	14,006	5.86 %	4.85 %
قرضه (خالص)	44,527	44,526	42,230	17.68%	5.15%
NDF	2,980	-	-	-	-
سایر بخش‌ها	22,680	20,376	19,618	8.21 %	-3.72 %
مجموع	243,360	242,816	238,814		-1.64 %
بدهی‌ها					
امانات	208,881	204,620	200,542	96.09%	-1.99 %
قرضه	2,971	3,767	4,057	1.94 %	7.69 %
NDT	1,336	-	-	-	-
سایر بخش‌ها	11,805		4,180	4.096	1.96 %
مجموع	224,993	212,567	208,695		-1.82 %

منبع: آمریت نظارت امور مالی (FSD) د افغانستان بانک

۱.۱ قروض نا خالص

مجموع قروض نا خالص که ۱۸.۷۵ درصد مجموع دارایی‌های نظام بانکی را تشکیل می‌دهد از آخرین ربع بدینسو به اندازه ۴.۵۷ درصد کاهش یافته است که ارزش آن به ۲.۱۴ میلیارد افغانی می‌رسد. کاهش در پورتفولیوی قرضه عمدتاً ارتباط می‌گیرد به بازپرداخت قروض، حسابات

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

دارایی‌های غیر معیاری) را به منظور کاهش خطر اعتباری در نظر داشته و بکار گیرند.

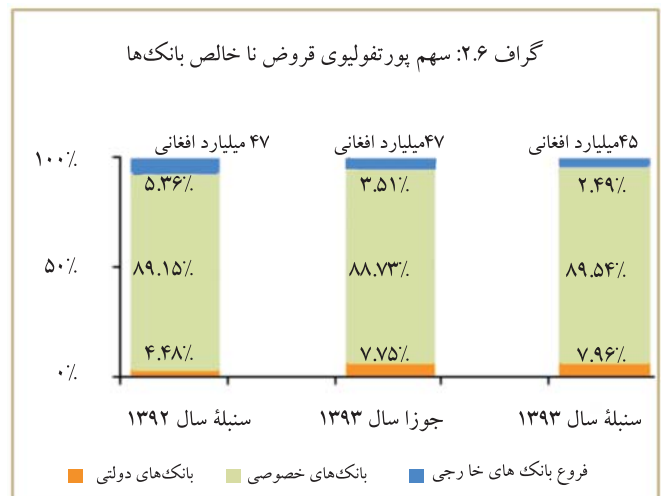
تا پایان ماه سپتمبر سال ۲۰۱۴ میلادی (سنبله ۱۳۹۳) مجموع پوشش ذخایر تدارکاتی نظام بانکی کشور به اندازه ۵.۶۶ درصد مجموع قرضه ناخالص به ثبت رسیده است، درحالیکه این رقم تا پایان ماه جون ۲۰۱۴ میلادی ۵.۰۸ درصد قروض ناخالص را تشکیل می‌داد.

۲.۱.۱ توزیع قرضه

د افغانستان بانک بمنظور گسترش سطح پورتفولیوی قروض و تنوع در این روند جهت کاهش دامنه خطرات احتمالی و در ضمن برعلاوه دسترسی به عواید، جهت استفاده بیشتر از منابع مالی جدید، چگونگی توزیع قروض در سکتور بانک‌های تجاری را به سی سکتور دیگر درجه بندی نمود.^(۲) از تحلیل سکتوری قروض بر می‌آید که بزرگترین بخش پورتفولیوی قرضه به قرضه‌های تجاری (۷۹.۶۴ درصدی در برابر ۸۱.۹۲ درصد ماه جون سال ۲۰۱۴ میلادی) که عمدتاً در بخش‌های ساختمانی و تعمیرات (۱۳.۲۸ درصد)، تجارت پرچون (۹.۳۰ درصد) و پترولیم و روغنیات (۹.۰۴ درصد) اختصاص یافته‌اند. قرضه‌های زراعتی و رهن طی این مدت کاهش اندک را نشان داده است که هرکدام به نوبه خود ۲.۳۶ درصد و ۷.۹۰ درصد مجموع قروض را می‌سازد. به تناسب سایر قروض، تمرکز روی قروض امور ساختمانی و تعمیراتی، تجارت پرچون، پترولیم و روغنیات و قرضه رهنی بیشتر بوده است. قرضه‌های که به شرکت‌های کوچک و متوسط (SME) و سکتورهای کوچک کريدتی تخصیص داده شده افزایش ۲.۱۹ میلیارد افغانی را به ثبت رسانده است که در حال حاضر مبلغ ۷.۲۲ میلیارد افغانی در این زمینه توسط شش بانک فراهم گردیده است.

خساره، تصفیة و پرداخت قروض جدید که طی این مدت پرداخت شده است. افزایش قرضه دهی در سه بانک به نظر رسیده در حالیکه پورتفولیوی یازده بانک دیگر کاهش را نشان می‌دهد. از آنجاکه دو بانک (نوی کابل بانک و پنجاب نشنل بانک) در بخش قرضه دهی فعالیت نداشته‌اند؛ پورتفولیوی قرضه در بخش نظام بانکی کاهش را نشان داده است. بانک‌های خصوصی با داشتن ۸۹.۵۴ درصد سهم در مجموع پورتفولیو به اندازه ۳.۷۰ درصد یا ۱.۵۴ میلیارد افغانی کاهش را به ثبت رسانده است.

در جریان ربع تحت بررسی فروع بانک‌های خارجی با داشتن سهم ۲.۴۹ درصدی در پورتفولیوی قرضه به اندازه ۳۲.۳۸ درصد یا ۵۳۴ میلیون افغانی کاهش داشته و بانک‌های دولتی با داشتن سهم ۷.۹۶ درصدی به اندازه ۷۲ میلیون کاهش را می‌نمایاند.

۱.۱ ذخایر خساره قرضه

حین ارزیابی سطح خطرات اعتباری، بانک‌ها باید روش‌ها و ابزاری را در چارچوب ارزیابی خود برای کاهش خطرات اعتباری مدنظر گیرند. بانک‌ها مکلف‌اند تا ذخایر عامه (بالای دارایی‌های معیاری) و تدارکات خاص (بالای

۲. متحدالمال محاسبه و گزارش دهی شماره ۰۱/۹۳ مؤرخ ۲۶/۶/۱۳۹۳

الحصول را دارند، همواره تحت نظارت داشته باشند. کابل با داشتن ۸۱.۰۲ درصد سهم قرضه مقام اول و هرات و بلخ در رده‌های دومی و سومی قرار دارند. قروض اجرا شده در سایر ولایات ناچیز است. تخصیص قروض از لحاظ سکتوری، جغرافیائی و نهادی بگونه مناسب صورت نگرفته اما انتظار می‌رود که اعطای قرضه به مرور زمان بهبود یابد. توقع می‌رود که تمام بانک‌ها سهم فعال خود را در قسمت اعطای قروض ایفا نموده و با عرضه خدمات ارزنده نقش خود را منحيث وساطت گر مالی بخوبی انجام دهند.

روند قرضه دهی باوجود اینکه در بعضی بخش‌های مربوط به سکتورهای مهم اقتصادی مانند سکتور زراعت، استخراج معادن و سکتور مخابراتی رشد قابل ملاحظه ای نداشته است، اما بگونه قابل ملاحظه گسترش یافته است. تمرکز قروض بالای چند سکتور اقتصادی، بانک‌ها را حین بروز بحران در این سکتور به خطر اعتباری مواجه خواهد ساخت که این روند نظام بانکی را می‌تواند تحت تأثیر قرار دهد که در زمینه توصیه می‌شود خطرات بالقوه مربوط در سکتورهای کلیدی را که بلندترین نسبت قرضه‌های صعب

جدول ۲.۶: توزیع قروض با تفکیک سکتورهای مختلف

نسبت	حوت ۱۳۸۷	حوت ۱۳۸۸	حوت ۱۳۸۹	حوت ۱۳۹۰	قوس ۱۳۹۱	قوس ۱۳۹۲	جوزا ۱۳۹۳
	(مارچ ۲۰۰۹)	(مارچ ۲۰۱۰)	(مارچ ۲۰۱۱)	(مارچ ۲۰۱۲)	(دسمبر ۲۰۱۲)	(دسمبر ۲۰۱۳)	(جون ۲۰۱۴)
قروض ساختمانی و املاک تجاری	0.19	19.92	25.98	2.85	2.29	2.02	1.65
سایر قروض تجاری	-	-	-	-	-	-	0.00
استخراج معدن	-	-	0.02	0.72	0.11	0.07	0.11
صنعت	0.01	1.22	2.72	13.32	11.88	9.36	9.74
تجارت	0.51	32.29	34.16	27.84	28.30	29.81	35.82
مخابرات	0	1.04	1.23	0.94	2.35	3.70	3.44
خدمات	0.09	4.84	6.72	11.95	15.94	22.11	22.01
تسهيلات	0.01	2.47	0.03	0.3	0.07	0.05	0.93
سایر بخش‌ها	0.09	25	8.42	10.89	10.50	10.00	9.86
قروض زراعتی	0	0.88	0.75	2.06	2.66	2.38	2.50
قروض به مستهلکین	0.02	1.33	1.01	0.82	0.74	0.24	0.26
قروض رهنی به افراد	0.01	7.3	8.95	15.65	14.46	10.84	8.29
سایر قروض	0.05	3.69	10	12.65	10.71	9.41	8.53
منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک							

۳.۱.۱ صنف بندی قروض

۱.۳.۱.۱ قروض صعب الحصول

بانک‌ها بمنظور کاهش سطح قروض صعب الحصول باید اقدامات لازم مدیریت خطرات اعتباری را در همه وقت مدنظر داشته باشند. بانک‌ها مکلف اند تا درخواست‌های قرضه گیرندگان را به دقت ارزیابی کرده و وضعیت مالی

قرضه گیرندگان را از نزدیک مورد مطالعه قرار داده اطمینان حاصل کنند که اجرای قروض و گسترش آن به ثبات نظام مالی کدام خطری را مواجه نمی‌سازد. تا پایان ماه سپتمبر سال ۲۰۱۴ میلادی سطح قروض صعب الحصول به اندازه ۲۷۵ میلیون افغانی کاهش داشته که ارزش آن به ۲.۶۸ میلیارد افغانی یا ۵.۹۹ درصد مجموع

ارزش آن به ۴.۹۶ میلیارد افغانی می‌رسد که این رقم ۱۱.۰۸ درصد مجموع قرضه ناخالص را تشکیل می‌دهد. قروض معکوساً طبقه بندی شده در مقایسه به ماه جون سال ۲۰۱۴ میلادی به ارزش ۷۵۵ میلیون افزایش یافته است که عمدتاً به یک بانک خصوصی نسبت داده شده است.

۳.۳.۱.۱ قروض در کتگوری تحت نظر

قروض در کتگوری "تحت نظر"^(۴) به ۴.۴۰ میلیارد افغانی می‌رسد که ۹.۸۳ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل داده و از ربع قبلی (ماه مارچ سال ۲۰۱۴ میلادی) بدینسو کاهش یافته است که دلیل آن عمدتاً به یک بانک خصوصی نظام بانکی بر می‌گردد. علاوه بر این، هفت بانک در بخش قروض در کتگوری تحت نظر افزایش را نشان داده در حالیکه دو بانک دیگر در بخش قروض تحت نظر کاهش داشته اند. این کتگوری قرضه به نظارت جدی نیاز دارد، زیرا تداوم این روند منجر به ازدیاد قروض معکوساً صنف بندی شده (غیر معیاری، مشکوک) می‌شود که خسارات زیادی را در قبال خواهد داشت.

۴.۳.۱.۱ قروض در کتگوری خساره^(۵)

قروض در کتگوری خساره بالغ به ۶۶ میلیون افغانی می‌گردد که ۰.۱۴ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل داده و این رقم نسبت به ربع قبلی به اندازه ۸ میلیون افغانی افزایش یافته است. مبلغ ۶۶ میلیون خساره قروض مربوط به سه بانک می‌شود.

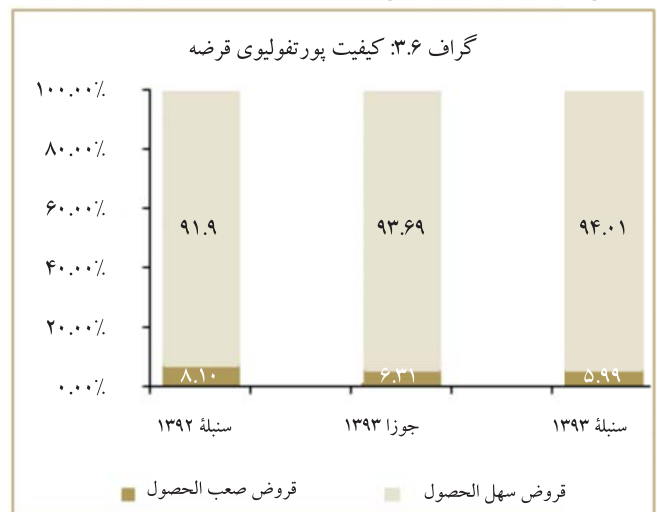
۲.۱ طلبات بین البانکی

طلبات بین البانکی دومین سهم دارایی نظام بانکی را بخود

قرضه ناخالص در برابر ۲.۹۵ میلیارد افغانی یا ۶.۳۱ درصد مجموع قرضه ناخالص ربع قبلی می‌رسد. باید یاد آور شد که ۷۹ درصد قروض صعب الحصول مربوط به یک بانک دولتی و دو بانک خصوصی می‌باشد.

با این حال آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک دوشا دوش نهادهای مالی کار کرده و آنها را و می‌دارد که پلان‌هایی را در قبال تقویت کیفیت دارایی طرح و عملی نمایند.

توزیع سکتوری قروض صعب الحصول نشان می‌دهد که بخش عظیم این قروض از قرضه‌های تجاری، مسکونی و قروض رهنی افراد سرچشمه می‌گیرد. کیفیت کریدت در بخش قروض مخابرات، مسکونی و رهنی کاهش یافته در حالیکه این روند در صنعت، تجارت، خدمات و سکتورهای زراعتی افزایش را نشان می‌دهد.

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

۲.۳.۱.۱ قروض معکوساً صنف بندی شده

قروض معکوساً صنف بندی شده (غیر معیاری، مشکوک)^(۳) طی ربع اخیر افزایش ۱۶۶ میلیون افغانی را نشان می‌دهد که

۳. قروض معکوساً صنف بندی شده: نظر به مکتوب شماره ۹۲/۰۳ مؤرخ ۱۶/۹/۱۳۹۲ قروض یا سایر داراییهای که از سر رسید باز پرداخت اصل مبلغ یا تکتانه آن ۶۱-۹۰ روز (تحت المعیار) ۹۱-۵۳۹ روز (مشکوک) گذشته باشد.

۴. قروض در کتگوری تحت نظر: قروض یا سایر داراییهای که از سر رسید باز پرداخت اصل مبلغ یا تکتانه آن ۳۱-۶۰ روز گذشته باشد.

۵. قروض در کتگوری خساره: نظر به مکتوب شماره ۹۲/۰۳ مؤرخ ۱۶/۹/۱۳۹۲ قروض یا سایر داراییهای که از سر رسید باز پرداخت اصل مبلغ یا تکتانه آن ۵۴۰ روز یا بیشتر از آن گذشته باشد.

اختصاص داده است.

سرمایه گذاری در خارج از افغانستان توسط سه بانک تجاری خصوصی و دو فرع بانک های خارجی صورت گرفته است.

۴.۱. پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بزرگترین کتگوری دارایی های نظام بانکی بوده که ۴۰.۱۹ درصد مجموع دارایی های نظام بانکی را می سازد. این بخش از دارایی ها در ربع قبلی (پایان ماه جون سال ۲۰۱۴ میلادی) کاهش ۲.۷۰ میلیارد افغانی را در اصل و در فیصدی مجموع دارایی ها تجربه نموده است. کاهش پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک به کاهش سپرده های نظام بانکی نسبت داده شده است.

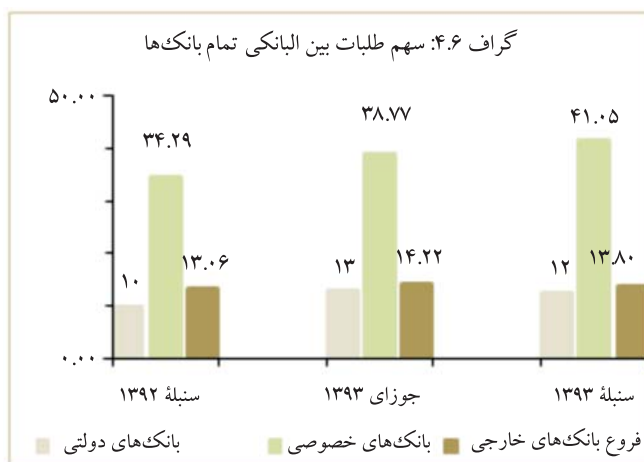
نظام بانکی کشور کاملاً در مطابقت با مقررۀ ذخایر اجباری عمل نموده و وجوه مالی را محتاطانه و با دقت به سایر انواع دارایی ها صف بندی می کند.

۲. بدهی ها

مجموع بدهی های نظام بانکی طی ربع تحت بررسی به اندازه ۳.۸۷ میلیارد افغانی یا ۱.۸۲ درصد کاهش یافته که ارزش آن به تناسب ۲۱۲.۵۶ میلیارد افغانی ربع قبلی (ماه جون سال ۲۰۱۴ میلادی) به ۲۰۸.۶۹ میلیارد افغانی می رسد. سایر اجزای مجموع بدهی های نظام بانکی طی ربع قبلی افزایش داشته است.

بزرگترین بخش بدهی ها را سپرده های نظام بانکی (۹۶.۰۹ درصد) تشکیل داده است که این روند اعتماد مردم، روابط خوب اجتماعی و سیاست های معقول بازاریابی نظام بانکی کشور را نشان می دهد.

طلبات بین بانکی ۶۶.۹۷ میلیارد افغانی یا ۲۸.۰۴ فیصد دارایی نظام بانکی را می سازد که از یک ربع بدینسو به اندازه ۱.۱۰ میلیارد افغانی افزایش یافته است. این افزایش به یک تعداد بانک ها تعلق می گیرد و نشان می دهد که قسمتی از وجوه جمع آوری شده در این بانک ها به نهاد های مالی دیگر چه در داخل و خارج سپرده گذاری شده است. این وجوه بعدها نظر به ضرورت بمنظور سیالیت یا هم بعد از دریافت درخواستی از جانب قرضه گیرندگان معتبر که دامنه خطرات اعتباری شان کمتر باشد، بکار می رود که من حیث دارایی عاید آور حایز اهمیت است.

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

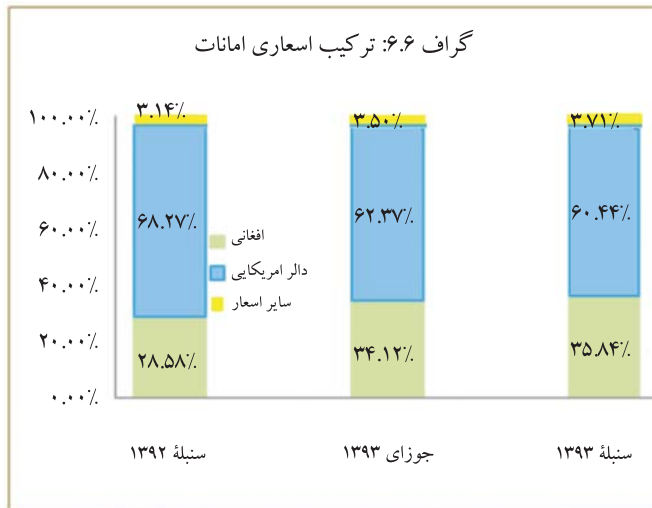
۳.۱ سرمایه گذاری

پورتفولیوی سرمایه گذاری نظام بانکی به اندازه ۴.۸۵ درصد (۶۴۸ میلیون افغانی) افزایش یافته است که بالغ بر ۱۴.۰۰ میلیارد افغانی می شود این افزایش به شش بانک تعلق می گیرد و ۵.۸۶ درصد مجموع دارایی های نظام بانکی را طی ربع قبلی تشکیل داده است. بخش عظیم

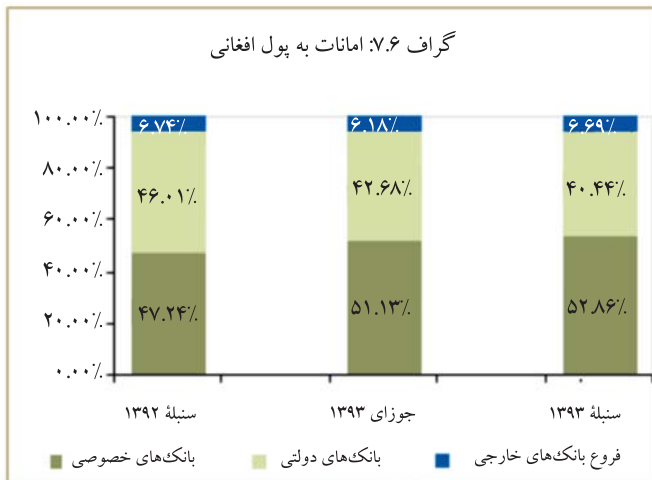
۶. سرمایه گذاری های شامل سرمایه گذاری در اوراق قرضه، شرکت های مربوطه، شرکت های تابعه و در بانک

درصد مجموع سپرده‌های نظام بانکی را می‌سازد.

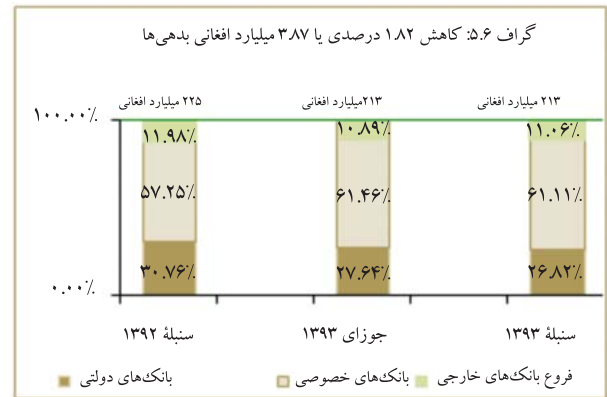
سهم فروع بانک‌های خارجی به ۲۱.۲۹ میلیارد افغانی بالغ گردیده که ۱۰.۶۱ درصد مجموع سپرده‌های نظام بانکی را تشکیل می‌دهد و به اندازه ۱.۶۳ درصد کاهش یافته است. از لحاظ انواع سپرده‌ها، امانات جاری ۷۶.۲۱ درصد مجموع امانات را تشکیل داده که به اندازه ۱.۰۹ افزایش یافته، امانات پس انداز با ۱۹.۵۲ درصد جایگاه دوم را در مجموع سپرده‌ها داشته که به اندازه ۶.۸۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد، اما امانات میعاد ۴.۲۶ درصد مجموع امانات را تشکیل داده و از ماه جون سال ۲۰۱۴ میلادی بدینسو به اندازه ۲۴.۹۹ درصد کاهش یافته است.

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

۱.۲. امانات

امانات که منبع اساسی تمویلی نظام بانکی را تشکیل می‌دهد، در مقایسه با افزایش ۲.۸۲ درصدی ربع قبلی، اینک ۴.۰۷ میلیارد افغانی یا کاهش ۱.۹۹ درصدی را طی ربع تحت بررسی نشان می‌دهد. این کاهش عمدتاً به علت طولانی شدن پروسه انتخابات و بی باوری‌های حاکم بالای اقتصاد کشور بمیان آمده است.

سپرده گذاری در نظام بانکی به دالر امریکایی ۶۰.۴۴ درصد است، در حالیکه سپرده گذاری افغانی ۳۵.۸۴ درصد تمام سپرده‌های نظام بانکی را احتوا می‌کند، این در حالیست که سپرده گذاری به افغانی در مقایسه با افزایش ۷.۵۷ درصدی ماه جون ۲۰۱۴ به اندازه ۲.۹۷ درصد افزایش یافته و امانات دالری طی این مدت بعد از کاهش ۰.۲۷ درصدی ماه جون ۲۰۱۴، اینک طی ربع تحت بررسی به اندازه ۵.۰۳ فیصد کاهش یافته است.

بانک‌های خصوصی ۱۲۴.۵۵ میلیارد افغانی را در حساب امانات جذب نموده که ۶۲.۱۰ درصد سپرده‌های نظام بانکی را تشکیل می‌دهد و در برابر ۳.۹۴ درصد افزایش ربع قبلی به اندازه ۰.۵۹ درصد کاهش یافته است.

سهم بانک‌های دولتی از ربع قبلی (ماه جون سال ۲۰۱۴) بدینسو ۵۴.۶۹ میلیارد افغانی کاهش یافته که این مبلغ ۲۷.۲۷

۳.۲. نقدینگی

خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی کافی سیال که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را برآورده سازد، تعریف نمود. تمام بانک ها مکلف اند تا سطح نقدینگی یا سیالیت را بمنظور جلوگیری از بروز هر نوع مشکل نقدینگی حفظ نمایند. بنابر این، بانک ها باید کمیته دارایی بدهی ها (ALCO) را تشکیل دهد؛ یکی از وظایف این کمیته مدیریت نقدینگی بانک ذریعه تحلیل خلاها، ارزیابی حساسیت، تحلیل جریان نقدی و غیره امور در پرتو پالیسی های بانک، می باشد.

۱.۳.۲ نسبت نقدینگی (به پیمانۀ وسیع)

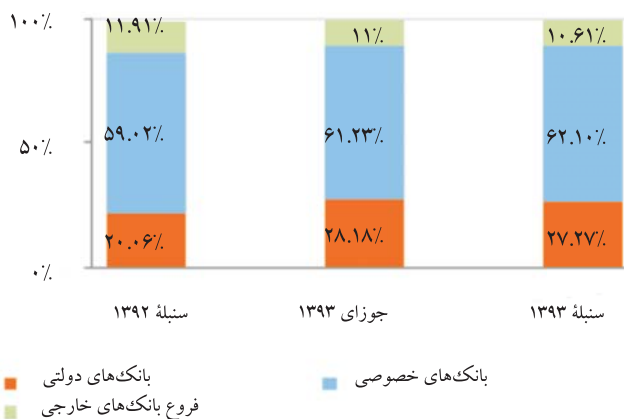
بانک ها مکلف اند تا سطح نسبت نقدینگی خود را که پائین تر از ۱۵ درصد نباشد، حفظ نمایند. این امر زمینه دستیابی به نقدینگی مطلوب را فراهم می سازد.

نظام بانکی کشور در جریان این مدت بصورت کُل مازاد نقدینگی داشته که ۷۱.۹۸ درصد مجموع دارایی های این نظام را دارایی سیال تشکیل داده است. سطح نقدینگی تمام نظام بانکی کشور بطور اوسط به اندازه ۶۷.۸۵ درصد به ثبت رسیده است. باید گفت که تمام بانک ها از حد تعیین شده برای نقدینگی بالا قرار داشته اند.

۴.۲ سرمایه

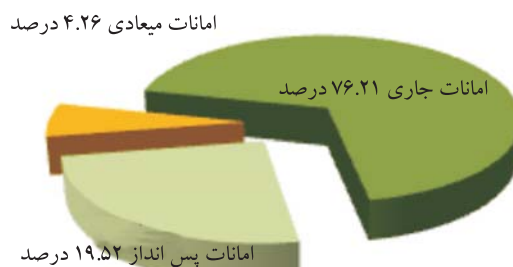
د افغانستان بانک بمنظور تقویت هر چه بیشتر سرمایه نظام بانکی و بلند بردن ثبات آن، سرمایه مقرراتی را از حداقل آن به ۱.۰۰ میلیارد افغانی افزایش داده و تمام بانک ها مکلف اند تا مقدار مورد نیاز را تکمیل نمایند. یکی از فروع بانک های خارجی پائین تر از حداقل تعیین شده قرار دارد که استثناءً وقت داده شده است تا خود را بر اساس حداقل سرمایه مقرراتی (۱.۰۰) میلیارد افغانی عیار نماید.

گراف ۸.۶: کاهش ۱.۹۹ درصدی یا ۴.۰۷ میلیارد افغانی امانات

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

گراف ۹.۶: دسته بندی امانات

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

۲.۲ روند قرضه گیری

سهم قرضه در مجموع ساختار تمویلی نظام بانکی در مقایسه با ۶.۹۸ درصد کاهش ربع قبلی به اندازه ۷.۶۹ درصد افزایش یافته که ارزش آن تا پایان سپتمبر سال ۲۰۱۴ به ۴.۰۵ میلیارد افغانی رسیده و ۱.۹۴ درصد مجموع بدهی ها را تشکیل می دهد. وضعیت فعلی قرضه به سه نهاد بانکی نسبت داده شده است.

روی هم رفته نظام بانکی سرمایه کافی در اختیار دارد، ارزش سرمایه‌تأمیلی نظام بانکی بالغ به ۳۰.۱۱ میلیارد افغانی می‌شود که این رقم به اندازه ۰.۴۳ درصد یا ۱۳۰ میلیون افغانی کاهش یافته که علت آن، کاهش منفعت نظام بانکی عنوان شده است.

بطور مجموعی نسبت کفایت سرمایه نظام بانکی به ۲۶.۲۶ درصد می‌رسد. (جدول ۵.۶)

تحلیل اجمالی بر وضعیت سرمایه نظام بانکی حاکی از آن است که نسبت کفایت سرمایه تمام بانک‌ها بالاتر از حداقل تعیین شده (خطر عیار شده دارایی‌ها بر ۱۲ درصد) قرار دارد. معیار بازل برای سرمایه بر اساس خطر ۸ درصد می‌باشد.

۵.۲ فایده نظام بانکی

نظام بانکی کشور بصورت مجموعی در ربع سوم سال (سپتمبر سال ۲۰۱۴ میلادی) ۲۹۷ میلیون افغانی فایده نموده که در مقایسه به فایده ۴۵۸ میلیون افغانی ربع قبلی کاهش یافته است.

عوامل عمده کاهش منفعت نظام بانکی افزایش مصارف غیر تکتانه ای که بیشتر از ناحیه خسارات مبادله اسعار وارد شده،

خسارات سرمایه گذاری‌ها و کاهش عواید غیر تکتانه عنوان شده است. این در حالیست که طی این ربع عواید تکتانه خالص افزایش و عواید مالیاتی کاهش یافته اند، اما افزایش در عواید تکتانه خالص به اندازه نبوده که در اقلام ذکر شده تغییراتی وارد نماید.

باید خاطر نشان نمود که طی ربع تحت بررسی برگشت دارایی‌ها از ۰.۵۶ درصد به ۰.۳۷ درصد کاهش یافته و همچنان برگشت سرمایه از ۴.۵۷ درصد به ۲.۹۷ درصد کاهش داشته است. (جدول ۵.۶)

بطور مجموعی شش بانک خساره ۱۸۸ میلیون افغانی در نظام بانک را در مقایسه با خساره ۲۸۲ میلیون افغانی که بواسطه دو بانک در ماه جون سال ۲۰۱۴ میلادی صورت گرفته بود، متقبل شده اند.

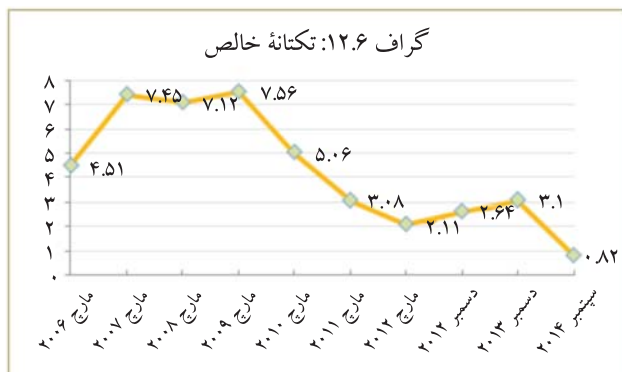
بر اساس عواید اصلی یک بانک خساره نموده در حالیکه در ربع قبلی دو بانک ضرر را متقبل شده بودند. با این حال، اگر نظام بانکی در کل مورد مطالعه قرار داده شود بانک‌های خصوصی، فروع بانک‌های خارجی و بانک‌های دولتی بطور مجموعی از نافعیت برخوردار بوده اند.

جدول ۳.۶: شاخص‌های مهم سالم مالی نظام بانکی

نسبت	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۹۰	۱۳۹۰	۱۳۹۰	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳
	(مارچ ۲۰۰۹)	(مارچ ۲۰۱۰)	(مارچ ۲۰۱۱)	(مارچ ۲۰۱۱)	(مارچ ۲۰۱۱)	(مارچ ۲۰۱۲)	(دسمبر ۲۰۱۲)	(دسمبر ۲۰۱۳)	(سپتمبر ۲۰۱۴)
مجموع نسبت کفایت سرمایه	29.81	25.81	-14.46	30.39	23.06	21.84	26.34	26.26	
سرمایه اصلی نسبت کفایت سرمایه	29.72	24.19	-14.51	30.29	23.98	19.97	24.65	26.13	
نسبت قروض صعب الحصول در مجموع قروض ناخالص	1.15	0.5	48.4	3.75	5.15	5.31	5.10	5.99	
برگشت بر دارایی	1.74	1.41	-20.08	0.24	-1.21	-0.54	0.74	0.37	
برگشت بر سرمایه	10.61	10.35	-520.66	1.9	-17.9	-7.17	10.03	2.97	
نسبت نقدینگی (حد اوسط به گونه وسیع)	40.02	59.19	63.32	63.83	57.37	72.13	67.93	67.85	
سهم دارایی‌های سیال در مجموع دارایی‌ها	23.8	0.38	40.58	47.01	55.82	63.75	73.18	71.98	
به استثنای کابل بانک									
منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک									

جدول ۴.۶: نافعیت/خساره

بخش‌ها	۱۳۹۲ (سپتمبر ۲۰۱۳)	۱۳۹۳ (جون ۲۰۱۴)	۱۳۹۳ (سپتمبر ۲۰۱۴)	تغییرات درصدی ربع به ربع
عواید تکتانه	2,441	2,322	2,462	6.02%
مخارج تکتانه	423	419	472	12.64%
عواید خالص تکتانه	2,017	1,903	1,990	4.57%
عواید غیر تکتانه	1,204	1,384	1,232	-10.98%
مخارج غیر تکتانه	1,783	1,562	1,741	11.45%
هزینه معاشات	851	896	884	-1.33%
توزع کريدت	305	276	240	-13.04%
نافعیت/خساره قبل از مالیه	282	553	357	-35.44%
نافعیت/خساره بعد از مالیه	219	458	297	-35.15%

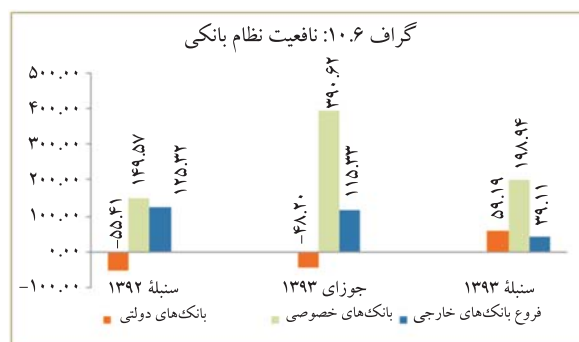
۶.۲ خطر مبادله اسعار

سطح عمومی وضعیت آزاد خطر مبادله اسعار در محدوده ای که د افغانستان بانک برای آنها تعیین نموده قرار دارد. تمام بانک‌ها به استثنای ۵ بانک که شامل دو فروع بانک‌های خارجی می‌شود و از محدوده وضعیت آزاد مبادله اسعار و همچنان اسعار انفرادی (دالر امریکایی و یورو) تخطی نموده اند، سایر بانک‌ها در مطابقت به سطح تعیین شده د افغانستان بانک قرار دارند. بانک‌های مذکور مکلف اند تا وضعیت مبادله اسعار خویش را تحت محدوده تعیین شده د افغانستان بانک قرار بدهند در غیر صورت کاهش ارزش اسعار فوق الذکر و یا هم افت بهای آنان می‌تواند منجر به خسارات زیادی به این بانک‌ها شود.

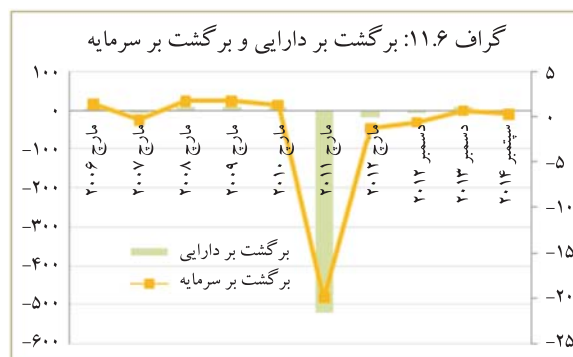
تأثیر تغییرات نرخ مبادله بالای سرمایه مقرراتی نظام بانکی نشان می‌دهد که ۲۰ درصد کاهش نرخ مبادله باعث کاهش سرمایه مقرراتی نظام بانکی به اندازه ۸.۸۰ میلیارد افغانی و برعکس آن خواهد شد. به همین ترتیب کاهش ۴ درصدی نرخ مبادله اسعار برابر با کاهش ۱.۷۶ میلیارد افغانی و برعکس آن می‌شود.

۷.۲ خطر نرخ تکتانه

نظام بانکی کشور بصورت کلی در وضعیت حساس نرخ تکتانه قرار دارند، این در حالیست که محاسبات انجام یافته بالای جدول حساسیت نرخ تکتانه بانک‌ها نشان می‌دهد که

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

عوايد تكتانه خالص نظام بانكي به دليل افزايش نرخ تكتانه بازار (روند صعودي نرخ تكتانه) طی ۱۲ ماه آینده به اندازه ۳ درصد به ارزش ۱.۶۳ ميليارد افغانی افزايش يابد. برعكس، اگر نرخ تكتانه به اندازه ۳ درصد (روند نزولي نرخ تكتانه) کاهش يابد، عوايد تكتانه به ارزش ۱.۶۳ ميليارد افغانی کاهش خواهد يافت. (فروع بانک‌های خارجي مکلف نسيبتند جدول حساسيت نرخ تكتانه را بکار برند بخاطريکه

حساسيت نرخ تكتانه بانک‌ها نیز مانند خطر مبادله اسعار خطر تيوريکی است که بسطح بانک مدیریت می‌شود). دليل عمده فشار بالای ميزان حساسيت دارايی های نظام بانكي وفور نسبت تكتانه دارايی ها در برابر نسبت تكتانه بدهی ها می‌باشد. هرچند اين وضعیت ميزان تكتانه خالص و نافعيت را در تمام بانک‌ها بالا می‌برد، اما بانک‌ها را در معرض خطر کاهش ناگهانی نرخ بازار قرار می‌دهد.

هیئت مدیره

آمر عمومی سیاست پولی	سید اسحاق علوی
معاون آمریت عمومی سیاست پولی	رحمت الله حیدری
معاون آمریت عمومی سیاست پولی	سمیع الله بهارستانی
معاون آمریت عمومی سیاست پولی	میر احمد شکیب
معاون آمریت عمومی سیاست پولی	نایب خان جمال

همکاران

پژوهشگر اقتصادی	سید مرتضی مظفری
پژوهشگر اقتصادی	عبدالله مسعود
پژوهشگر اقتصادی	احمد خالد
تحلیلگر سکتور حقیق	عبدالله صافی
تحلیلگر سکتور خارجی	ولی الله روحی
تحلیلگر سکتور مالی	زرلشت معصوم
مدیر بخش داخلی آمریت نظارت امور مالی	انیسه اثیر

ترجمه: سید نور حسین میرزاد و نادیه نیکزاد

ایدیت: شفیق الله بارز معاون نشرات و ارتباطات آمریت عمومی اسناد و ارتباط

همکار تخنیکي: یما عفیف

دیزاین: خالد فیضی

عکس: زیرک ملیا

جهت معلومات مزید:

تلفون: شماره های تماس بخش نشرات

فکس: ۲۰۲۱۰۰۳۰۵ (۰) ۹۳+

ایمیل: info@dab.gov.af

صفحه اترنیتی: www.dab.gov.af

فیس بوک: <https://www.facebook.com/AFGCentralbank>

تویتر: <https://twitter.com/AFGCentralbank>

